Jaarverslag 2010

De VGC in 2010

Stedelijk beleid: samen stad maken

Michael De Lausnay

De Vlaamse Gemeenschapscommissie is als Vlaams-Brusselse overheid elke dag in de weer voor Brussel. Ze is actief op 3 grote domeinen: 'Onderwijs en Vorming', 'Welzijn, Gezondheid en Gezin', en 'Cultuur, Jeugd en Sport'.

De bibliotheken, gemeenschapscentra, scholen, sport- en spelactiviteiten, kinderopvang en tal van andere initiatieven zorgen ervoor dat mensen graag vertoeven in Brussel. Wij zijn er zowel voor elke Brusselaar die geïnteresseerd is in het Nederlandstalige circuit als voor pendelaars, studenten en andere bezoekers.

De werking van de VGC is een dynamisch geheel: nieuwe initiatieven gaan van start, andere worden bijgestuurd. Daarom willen we de lezer aan de hand van de belangrijkste vernieuwingen een beeld geven van waar de VGC inhoudelijk mee bezig is. In dit jaarverslag vindt u dan ook een selectie van de belangrijkste ontwikkelingen en initiatieven uit 2010, dit zonder de volledigheid na te streven van een traditioneel jaarverslag.

Anders dan de voorbije jaren houden we ons in dit jaarverslag niet langer aan de klassieke indeling in onderscheiden beleidsdomeinen. We kiezen voor een organisatiebrede, geïntegreerde aanpak.

En dat is geen toeval. Het is de vertaling van de manier waarop de VGC haar beleid voert in Brussel. Stedelijk beleid vraagt immers om samenwerking en samenspel. Armoede, taalbeleid, opvoedingsondersteuning ...: het zijn maar enkele van de thema's die een integrale aanpak vereisen in een complexe omgeving. De VGC wil een samenhangend antwoord bieden op de vele noden, uitdagingen en troeven van dit gewest.

De 'Brede School' die in de steigers staat op de Nieuwlandsite is hét voorbeeld bij uitstek van een integrale aanpak. Maar evengoed achter de schermen wordt een solide basis gelegd voor verregaande samenwerking dankzij horizontale werkgroepen in de administratie zelf. U leest er alles over op de volgende bladzijden.

U kunt de VGC-jaarverslagen ook online raadplegen op:
> www.vgc.be
> de administratie
> jaarverslag

Misschien bent u meer vertrouwd met één bepaald domein, misschien kent u ons door en door of misschien ook niet. Wij wensen u in elk geval een boeiende kijk op onze activiteiten van het voorbije jaar.

Eric VERREPT,
Leidend ambtenaar

VLAAMSE
In de weer
GEMEENS
voor
CHAPSCO
Brussel
MMISSIE

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

02 INVESTEREN IN GROEI
Brussel beweegt, Brussel groeit. Capaciteitsuitbreiding is prioritair voor de VGC, op alle terreinen: sport, welzijn, kinderopvang, onderwijs ... De VGC investeert in groei!

06 OOG VOOR KWALITEIT EN LEEFBAARHEID
Kwaliteitsvolle voorzieningen in de buurt: ze maken Brussel leefbaar en doen mensen kiezen voor de stad. Over de Brede School, maar ook over gezondheidsbeleid en duurzaamheid.

10 RESPECT VOOR DIVERSITEIT EN GELIJKE KANSEN
Gelijkekansenbeleid en deelname van kansengroepen stonden ook in 2010 hoog op de VGC-agenda, met onder meer projecten voor mensen in armoede en aandacht voor cultuursensitieve zorg.

13 TAAL ALS RODE DRAAD
De VGC wil een klimaat creëren waarin de 'straat- en knuffelwaarde' van het Nederlands stijgt, waar het meer omgangstaal wordt. In deel 3 een aantal acties van het voorbije jaar.

16 AMBASSADEUR VAN DE STAD
Het congres Stadspiratie, de Gouden Ketjes, Brusselproms: het zijn maar enkele van de initiatieven uit 2010 waarmee de VGC een grotere zichtbaarheid en herkenning nastreeft.

20 WERKEN AAN EFFICIËNTIE
De stad als laboratorium: de VGC wil Brussel zuurstof geven, ademruimte. Absolute voorwaarde is een gedegen terreinkennis. Brussel gemeten en geweten, vanaf bladzijde 26.

24 CENTRALISATIE VAN DE ADMINISTRATIE
In 2011 verhuizen de VGC-personeelsleden naar het Renaissancegebouw, een nieuw administratiehuis aan de Emile Jacqmainlaan. Alles over de grote verhuis naar het hart van de stad.

25 CIJFERS
Hoeveel kinderen kwamen er naar de speelpleinen en hoe populair was de cultuurwaardebon in 2010? Deze en andere cijfers vindt u op de laatste bladzijden van dit jaaroverzicht.

INVESTEREN IN GROEI

VGC koopt voormalige KUB-sporthal in Koekelberg

Zo veel mogelijk Brusselaars zo regelmatig en zo lang mogelijk op een kwaliteitsvolle manier laten bewegen en sporten, bij voorkeur in een Nederlandstalige omgeving: dat is kort samengevat het doel van het sportbeleid van de VGC.

Al sinds de bouw van het Trefcentrum van de Katholieke Universiteit Brussel (KUB) in 1989 bestaat er een samenwerking tussen de toenmalige KUB (nu HUB) en de VGC. Daardoor kregen Nederlandstalige (sport)verenigingen voorrang bij het gebruik van de sportzaal op alle vrijstaande uren, en dat tegen een democratische huurprijs. Al snel maakten veel organisaties en sportverenigingen gebruik van de sportinfrastructuur. Ook de VGC-sportdienst ontwikkelde een hele reeks initiatieven die in de sportzaal plaatsvonden, zoals een succesvolle sportacademie voor kinderen en een uitgebreid badmintonaanbod. Tal van ploegen (momenteel 11) van de Brusselse Zaalvoetbalcompetitie maken ook al jarenlang gebruik van deze accommodatie.

Door de afbouw van lesactiviteiten op de campus Koekelberg besliste de Hogeschool-Universiteit Brussel (HUB) in 2009 om het centrum niet langer zelf uit te baten. De sportzaal is echter zeer belangrijk voor de Brusselse sportclubs, de scholen in de buurt, de Brusselse Zaalvoetbalcompetitie, de werking van diverse organisaties zoals vzw Buurtsport Brussel, Bis Foyer, IBO's (initiatieven buitenschoolse opvang) en de eigen sportpromotionele werking van de VGC-sportdienst. Daarom sloot de VGC in 2009 een gebruiksovereenkomst met de HUB waardoor het volledige beheer van het centrum in handen kwam van de VGC-sportdienst. Daardoor kon het al beschikbare sportprogramma worden uitgebreid met een extra aanbod psychomotorische vaardigheden voor de allerkleinsten, inlineskaten voor kinderen en volwassenen, zumba en diverse sportactiviteiten overdag voor volwassenen en senioren.

Eind 2010 besloot het VGC-college om het volledige KUB-Trefcentrum aan te kopen.

Voorlopig worden beperkte renovatie- en aanpassingswerken gepland. Het totale kostenplaatje voor de aankoop en de geraamde renovatiewerken bedraagt 2.900.000 euro.

Het Trefcentrum ligt aan de Felix Vande Sandestraat in Koekelberg, vlakbij metrostation Simonis. Het is een polyvalent pand, ingericht als ontmoetingsruimte met sporthal, leslokalen en een conciërgewoning, verdeeld over een gelijkvloerse en twee bovenliggende verdiepingen met een bruikbare oppervlakte van ongeveer 1.780m². Rechts van het pand ligt een verharde parking. De totale grondoppervlakte bedraagt ongeveer 30 are.

Het gebouw en de grond ernaast bieden kansen voor de verdere uitbouw van andere sportinitiatieven, kadervorming, jeugdwerking ... Daarnaast ontstaan er nu ook mogelijkheden voor de ontwikkeling van de culturele infrastructuur van de VGC, zoals gemeenschapscentrum De Platoo.

Lokale dienstencentra: nieuwe initiatieven in 2010

Lokale dienstencentra zijn er voor senioren en personen die zich in een beginnende zorgsituatie bevinden. Dankzij het aanbod in de lokale dienstencentra kunnen ze langer zelfredzaam blijven en maken ze vaak ook kennis met verschillende vormen van thuiszorg. Op die manier kunnen deze mensen langer thuis blijven wonen en moeten ze veel minder snel de stap naar residentiële zorg zetten. Een lokaal dienstencentrum heeft dus een erg belangrijke preventieve functie.

De opdracht van lokale dienstencentra is als volgt samen te vatten:

- informatieve, vormende en recreatieve activiteiten aanbieden om de zelfredzaamheid en het sociale netwerk van de gebruikers te versterken, in overleg met lokale verenigingen en organisaties die gelijksoortige activiteiten aanbieden;
- hulp bieden bij activiteiten van het dagelijkse leven: warme maaltijden, hulp bij boodschappen, buurthulp, mobiliteit ...;
- een geïntegreerd aanbod van zowel dienstverlening als activiteiten aanbieden, waar gebruikers terechtkunnen met alle vragen, zorgen, talenten, interesses, behoeften en inzet;
- als onthaalpunt een permanent aanspreekpunt ontwikkelen voor informatieverstrekking en doorverwijzing, in het kader van lokaal sociaal beleid en gericht op de Brusselse Vlamingen en alle Brusselaars die gebruik willen maken van het Nederlandstalige netwerk.

Een lokaal dienstencentrum hanteert bij de uitvoering van zijn opdracht de volgende werkingsprincipes:

- een Nederlandstalige werking en Nederlandskundig onthaal waarborgen;
- een maximale laagdrempeligheid waarborgen;
- bijzondere aandacht besteden aan het voorkomen van vereenzaming door te werken aan het behoud en herstel van het sociale netwerk;
- bijzondere aandacht besteden aan de toegankelijkheid van het zorgaanbod voor nieuwkomers, etnisch-culturele minderheden en minderbegoeden, zonder vorm van discriminatie op grond van ideologische, godsdienstige en filosofische overtuiging.

Blinde vlekken

Momenteel is het aanbod aan lokale dienstencentra beperkt tot een aantal gemeenten; enkele zones moeten het nu dus nog zonder lokaal dienstencentrum stellen. De VGC onderzocht in 2010 of in die delen van het gewest ook een lokaal dienstencentrum kan worden opgestart.
Het is de bedoeling om op termijn een aanbod van dienstencentra uit te bouwen dat het hele Brusselse hoofdstedelijke gewest omvat. Het aanbod kan

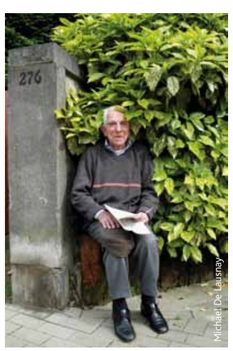

Michael De Laisney

het best geënt worden op de zonale indeling die al bestaat in het kader van de woonzorgzones, namelijk een indeling in 8 zones en 33 subzones.

Lokaal dienstencentrum Zoniënzorg: gemeenschapscentra slaan de handen in elkaar

In de gemeenten Oudergem, Sint-Pieters-Woluwe en Watermaal-Bosvoorde is 20% van de bevolking ouder dan 65 jaar. Van alle 65-plussers is ongeveer 30% ouder dan 80 jaar. Bij de groep van de Nederlandstalige ouderen ligt dat percentage zelfs nog hoger. De gemeenschapscentra Den Dam (Oudergem), Kontakt (Sint-Pieters-Woluwe) en Wabo (Watermaal-Bosvoorde) ondersteunen de verschillende Nederlandstalige seniorenverenigingen in hun gemeente en hebben in hun werking en aanbod bijzondere aandacht voor deze bevolkingsgroep. Zij stelden vast dat hun doelpubliek sterk veroudert en dat er toenemende welzijnsnoden en zorgvragen zijn bij de Nederlandstalige ouderen waarop momenteel geen antwoord kan worden geboden. Het gaat dan onder meer over aangepast vervoer, hulp aan huis, sociaal-administratieve hulpverlening, bemiddeling bij medische zorg, info over zorgverstrekking en aangepaste woonvormen ...

Daarom besloten de drie gemeenschapscentra als antwoord op die welzijnsnoden in de loop van 2009 een gezamenlijk initiatief te ontwikkelen en een vzw op te richten. In een eerste fase maakten zij werk van de uitbouw van een lokaal dienstencentrum met activiteiten in de drie bovenvermelde gemeenten, in de lokalen van de drie gemeenschapscentra.

Het eerste dienstencentrum *Zoniënzorg Noord* ging van start in Sint-Pieters-Woluwe en biedt een deel van haar diensten en activiteiten aan in Sint-Lambrechts-Woluwe. Voor de opstart van dit dienstencentrum kent de VGC sinds 1 januari 2009 een startsubsidie toe.
Zoniënzorg Zuid, het tweede dienstencentrum, werd in 2010 opgestart in Oudergem en biedt een deel van haar diensten en activiteiten aan in Watermaal-Bosvoorde. In afwachting van een definitieve locatie legt het lokaal dienstencentrum contacten met gemeenschapscentrum Den Dam. Zoniënzorg Zuid kreeg in december 2010 een startsubsidie van de VGC.

Lokaal dienstencentrum Ellips als onderdeel van woonzorgcentrum Arcus in Sint-Agatha-Berchem

De Senior Living Group is een nv die een leidende rol speelt binnen het segment van onafhankelijke rusthuizen in België. Eén van de 9 initiatieven van deze organisatie in het Brussels hoofdstedelijk gewest is het woonzorgcentrum Arcus, aan de Gentsesteenweg in Sint-Agatha-Berchem. In Sint-Agatha-Berchem is bijna 20% van de bevolking ouder dan 60.
In het woonzorgcentrum Arcus zijn de

Michael De Laisney

volgende initiatieven al operationeel of gepland:
- een woon- en zorgcentrum
- een door de Vlaamse Gemeenschap erkend dagverzorgingscentrum: Tram 82
- de opstart van crisisopvang
- de opstart van een lokaal dienstencentrum
- de opstart van nachtopvang

Op lange termijn is het de bedoeling om een volledige woonzorgzone uit te bouwen met onder andere aanleunwoningen en een expertisecentrum voor senioren.
In september 2010 ging het nieuwe dagverzorgingscentrum Tram 82 al open. Vijftien zorgbehoevende, mindervalide of dementerende senioren kunnen er een of meer dagen per week terecht. Daarnaast komt er op de site van Arcus ook een lokaal dienstencentrum: lokaal dienstencentrum Ellips zal een werking uitbouwen voor de inwoners van Sint-Agatha-Berchem en de omliggende gemeenten. Vzw Ellips plant in februari 2011 de aanwerving van een centrumverantwoordelijke, om dan in maart te starten met de activiteiten van het nieuwe lokale dienstencentrum.

INVESTEREN IN GROEI

Masterplan capaciteitsuitbreiding onderwijs

Michael De Laisney

Volgens prognoses van het Federaal Planbureau zal het aantal Brusselaars onder de 18 jaar de komende jaren blijven toenemen. Die snelle demografische ontwikkeling van de Brusselse bevolking zet de aanwezige onderwijscapaciteit zwaar onder druk. Willen we elk kind het onderwijs bieden waar het recht op heeft, dan zullen er tegen 2015 minstens 15.000 extra plaatsen nodig zijn in het basisonderwijs, Nederlandstalig en Franstalig onderwijs samen.

Het is de plicht van de beide Gemeenschappen om een voldoende aanbod uit te bouwen, zodat alle Brusselse jongeren kwaliteitsvol onderwijs kunnen volgen. In de veronderstelling dat het Nederlandstalig onderwijs een vijfde van het totale onderwijsaanbod in Brussel voor zijn rekening neemt, moeten er dus op korte termijn zeker 3.000 extra plaatsen bij komen. De VGC speelt een actieve rol bij het zoeken naar oplossingen voor de capaciteitsproblematiek in het Brussels Nederlandstalig basisonderwijs, zowel op korte als op lange termijn. Zo geeft de VGC binnen de bestaande infrastructuurinitiatieven prioriteit aan investeringen die gepaard gaan met capaciteitsuitbreiding.
Om concrete en haalbare projecten te kunnen voorleggen op (middel)lange termijn werd de Taskforce Capaciteit Brussel opgericht, met vertegenwoordigers van alle onderwijsnetten, het Lokaal Overlegplatform basisonderwijs Brussel en AGIOn (Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs). Deze werkgroep moet duidelijkheid brengen over de projecten die zullen worden uitgevoerd op (middel)lange termijn om de capaciteit van het Brussels Nederlandstalig basisonderwijs uit te breiden. De focus ligt daarbij op fundamentele uitbreidingen in de meest prioritaire gemeenten. Zo zal op 1 september 2011 de basisschool Sint-Joris een tweede vestigingsplaats openen op de Nieuwlandsite in Brussel-stad *(zie ook blz. 6)*.

CIJFERS

EVOLUTIE AANTAL LEERLINGEN IN HET GEWOON BRUSSELS NEDERLANDSTALIG ONDERWIJS

(bron: februaritellingen Vlaamse Gemeenschapscommissie)
(*) bron: statistische jaarboeken van het Ministerie van Onderwijs en Vorming

	KO	LO	SO
1979-1980	4.347	8.946	17.355(*)
1983-1984	5.440	7.867	15.688(*)
1987-1988	6.246	8.849	13.830(*)
1992-1993	7.965	9.312	12.323
1997-1998	9.176	10.655	11.692
2002-2003	10.143	12.221	11.622
2008-2009	11.430	13.680	12.357
2009-2010	11.505	14.065	12.607

Verklaring van de afkortingen
KO: kleuteronderwijs, LO: lager onderwijs, SO: secundair onderwijs

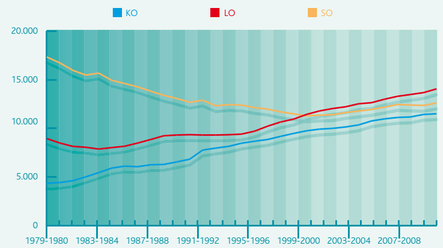

Na een terugval van het aantal leerlingen in het Brussels Nederlandstalig kleuteronderwijs en lager onderwijs in de jaren '60 en '70 van vorige eeuw, kende het basisonderwijs begin jaren '80 een heropleving. Ook vandaag blijft het basisonderwijs nog steeds groeien. Op dertig jaar tijd is het aantal kleuters in de Brusselse Nederlandstalige scholen gestegen van ongeveer 4.300 kleuters tot meer dan 11.500 kleuters vandaag. Ook het lager onderwijs is er sterk op vooruitgegaan. Waar er in het schooljaar 1979-1980 bijna 9.000 lagereschoolleerlingen waren, is dat aantal gestegen naar 14.000 leerlingen in het schooljaar 2009-2010.
De terugval van het aantal scholieren in het secundair onderwijs duurde tot het einde van de jaren '90. Vanaf het schooljaar 2000-2001 begon het leerlingenaantal terug te stijgen om in het schooljaar 2006-2007 terug het niveau van 1993-1994 te bereiken. Op dit moment zitten er 12.600 scholieren in het Brussels Nederlandstalig secundair onderwijs.

EVOLUTIE THUISTAAL VAN DE LEERLINGEN IN HET GEWOON BRUSSELS NEDERLANDSTALIG ONDERWIJS

(bron: februaritellingen Vlaamse Gemeenschapscommissie)

	Kleuteronderwijs				Lager onderwijs				Secuncair onderwijs			
	KO				LO				SO			
	NL	TG	FR	A	NL	TG	FR	A	NL	TG	FR	A
1979-1980	3.126	772	252	197	7.681	903	207	155	-	-	-	-
1983-1984	2.855	1.226	792	567	5.718	1.267	401	481	-	-	-	-
1987-1988	2.613	1.718	1.270	645	5.190	2.048	967	644	-	-	-	-
1992-1993	2.150	2.169	2.327	1.319	3.888	2.811	1.789	824	9.930	1.562	610	221
1997-1998	1.721	2.130	2.972	2.353	3.230	2.789	2.645	1.911	7.300	2.622	1.095	675
2002-2003	1.264	2.050	3.474	3.172	2.194	3.051	3.691	3.284	4.942	3.462	1.512	1.660
2008-2009	1.104	2.893	3.668	3.765	1.615	3.437	4.453	4.175	3.886	3.130	2.638	2.703
2009-2010	1.102	2.982	3.394	4.027	1.520	3.688	4.443	4.414	3.763	3.233	2.819	2.694

Verklaring van de afkortingen
NL: homogeen Nederlandstalig, TG: taalgemengd, FR: homogeen Franstalig, A: volledig anderstalig

De populatie van het Brussels Nederlandstalig onderwijs is niet alleen gegroeid maar ook veranderd. In het kleuteronderwijs is het aantal kleuters afkomstig uit een homogeen Franstalig of volledig anderstalig gezin, met andere woorden waar thuis geen Nederlands wordt gesproken, tussen '79-'80 en '97-'98 meer dan vertienvoudigd (van 449 tot 5.352 kleuters). Momenteel is dat aantal verder gestegen tot 7.421 kleuters. Desondanks is het aantal kleuters waar thuis wel Nederlands wordt gesproken in absolute cijfers relatief constant gebleven: in 1979-1980 waren het er 3.898 en in 2009-2010 4.084.
In het lager onderwijs steeg het aantal leerlingen waar thuis geen Nederlands wordt gesproken van 362 ('79-'80) over 2.613 ('92-'93) tot 8.857 leerlingen ('09-'10). Het aantal leerlingen waar thuis wel Nederlands wordt gesproken, is in deze periode gedaald: van 8.584 naar 5.208 leerlingen.
Ook het secundair onderwijs volgt dezelfde trend. Het aantal scholieren waar thuis geen Nederlands wordt gesproken, is tussen '92-'93 en '09-'10 gestegen van 831 tot 5.513 scholieren. Omgekeerd is op deze 15 jaar tijd het aantal scholieren waar thuis Nederlands wordt gesproken, gedaald van iets meer dan 11.000 naar ongeveer 7.000 scholieren. De cijfers tonen ook aan dat de stijging van het aantal scholieren sinds '99-'00 grotendeels te danken is aan de scholieren die komen uit niet-Nederlandstalige gezinnen.

Uitbreiding kinderopvang en buitenschoolse opvang

Brussel beweegt, Brussel groeit. Het geboortecijfer stijgt en steeds meer kinderen groeien op in onze stad. Momenteel telt Brussel ongeveer 170.000 kinderen tussen 0 en 11 jaar. In 2020 zullen er dat 205.000 zijn.

Caroline Boudry

Om kansen te scheppen voor alle ouders en kinderen is een groter aanbod van kinderopvang nodig. Uitbreiding van zowel opvang van kleine kinderen als van schoolgaande kinderen staat al verschillende jaren hoog op de agenda van de VGC.
De VGC geeft opstart- en infrastructuursubsidies voor kinderopvanginitiatieven die willen uitbreiden. Daarnaast pleit de VGC bij de Vlaamse Gemeenschap voor zo veel mogelijk plaatsen en adviseert ze Kind en Gezin over de 'blinde vlekken' en over de uitbreidingsmogelijkheden in Brussel.

In 2010 kende Kind en Gezin voor de Brusselse Nederlandstalige kinderopvang in totaal 215 extra plaatsen toe: 70 plaatsen in de kinderdagverblijven en 145 plaatsen in de initiatieven buitenschoolse opvang (IBO's). Sommige plaatsen konden onmiddellijk worden ingevuld, voor andere is het wachten op nieuwbouw, verbouwingen of personeel.

Zo komen er twee nieuwe kinderdagverblijven met elk 22 plaatsen in Etterbeek en in Sint-Agatha-Berchem. Vijf erkende kinderdagverblijven worden uitgebreid: 't Helmetje in Schaarbeek (7 plaatsen), 't Kraakje in Ukkel (4 plaatsen), De Ketjes in Brussel-stad (2 plaatsen), 't Pluchke in Ukkel (7 plaatsen) en Ukelele in Oudergem (6 plaatsen).

De uitbreidingen in de buitenschoolse opvang situeren zich in Jette bij IBO De Puzzel (56 plaatsen), in Anderlecht bij IBO KIK (22 plaatsen), in Brussel-stad bij IBO De Buiteling (8 plaatsen), in Vorst bij IBO De Buiteling (28 plaatsen), in Laken bij IBO Nekkersdal (15 plaatsen) en in Sint-Jans-Molenbeek bij IBO De Verliefde Wolk (16 plaatsen).

Caroline Boudry

INVESTEREN IN GROEI

Sportzonewerkers ondersteunen sportaanbod

De inter- en bovenlokale samenwerking in de sport meer vorm geven en ondersteunen: dat was één van de uitgangspunten van het VGC-sportbeleidsplan 2008-2010. Lokale samenwerking situeert zich op het gemeentelijke niveau: interlokale samenwerking is de samenwerking tussen verschillende partners binnen een gemeente of tussen organisaties uit verschillende gemeenten. Bovenlokale samenwerking houdt een centrale aansturing in, met medewerking van lokale partners.

Al langer bestond bij lokale actoren (zoals de gemeenschapscentra, de sportverenigingen, de gemeenten en een aantal (sport)organisaties) immers de vraag naar ondersteuning, de behoefte om dichter bij het doelpubliek te staan, de nood aan een grotere afstemming van de sportactiviteiten en aan meer uitwisseling van informatie. Bovendien verdrongen binnen de werking van de VGC-sportdienst de regionale taken (de opdrachten op niveau van het Brussels gewest) meer en meer de lokale en bovenlokale taken.

Om een antwoord te bieden op die noden en behoeften, startte de VGC-sportdienst met een werking in zogenaamde 'sportzones': een indeling van het Brussels gewest in zones waar telkens een sportzonewerker actief is.

Sportzonewerkers aan de slag

Bij de uittekening van de sportzones werd er rekening gehouden met de bestaande samenwerkingsverbanden (tussen gemeenten, de regio's van de gemeenschapscentra ...), het al bestaande Nederlandstalige sportaanbod en de budgettaire ruimte (personeel en werkingsmiddelen). Een opdeling in drie sportzones was de meest haalbare: Brussel Noord en centraal, Brussel Zuidoost en Brussel West.

In het voorjaar van 2009 gingen drie voltijdse sportzonewerkers aan de slag bij de sportdienst. Na een verkenningsfase en de ondersteuning en organisatie van bestaande lokale sportinitiatieven, maakten zij werk van de verdere ontwikkeling en uitbouw van laagdrempelige omgevingsgerichte sportinitiatieven, zowel eigen projecten als projecten samen met lokale partners.

De sportzonewerkers hebben een divers en uitgebreid takenpakket: de afstemming van het lokale sportaanbod, de link leggen tussen het lokale en het grootstedelijke aanbod, de toeleiding naar het bestaande aanbod, de ondersteuning van sportclubs en de verdere uitbouw van het lokale netwerk.

De inzet van de sportzonewerkers is nu al te merken aan de toename van het aantal eendaagse sportactiviteiten (schoolsportdagen, lokale sportevenementen ...), sportlessenreeksen en het sportvakantieaanbod.

Figuur 1 geeft de stijging weer van het aantal sportlessenreeksen en sportkampen in 2010 in vergelijking met dat van 2007. (De nulmeting gebeurde bij de opmaak van het sportbeleidsplan 2008 -2010).

Figuur 2 geeft weer welke partners op het terrein ondersteund worden bij de organisatie van lessenreeksen en sportkampen.

Bijsturingen

Na anderhalf jaar sportzonewerking duiken een aantal vaststellingen op die gevolgen hebben voor het verdere VGC-sportbeleid. In het sportbeleidsplan 2011-2015 wordt daar rekening mee gehouden.

Zo zijn de huidige werkgebieden te groot om zich te kunnen verdiepen en op alle lokale vragen in te gaan. Een herindeling en een uitbreiding van het aantal sportzones zijn noodzakelijk, net als de aanwerving van een extra sportzonewerker. Op die manier kan er nog meer werk gemaakt worden van de afstemming van het aanbod, de ontwikkeling van het netwerk en de toeleidingsopdracht.

De sportzonewerkers zullen vanaf 2011 ook een grotere rol gaan spelen in de ondersteuning van doorgroeiclubs met een jeugdwerking. Doorgroeiclubs zijn sportclubs waar zowel jong als oud, recreatief en competitief (als de sporttak zich daartoe leent) kunnen sporten.

Andere basisvoorwaarde voor de verdere uitbouw van het sportactiviteitenaanbod is een sportaccommodatie per zone, die dienst doet als uitvalsbasis voor de sportzonewerkers. In de twee zones waar de VGC infrastructuur in eigen beheer heeft, is er zo'n accommodatie. Op termijn moet er in alle zones een dergelijke infrastructuur beschikbaar zijn.

Door de toename van het aantal activiteiten dreigt een gebrek aan beschikbare lesgevers. De naschoolse uren (16 u. tot 18 u.) en woensdagnamiddag zijn de moeilijkste tijdstippen om lesgevers te vinden. Om dit probleem op te vangen komen er verschillende maatregelen om de pool van lesgevers verder uit te breiden, onder andere het aanwerven van halftijdse sportlesgevers, grotere inzet van stagiairs ...

Figuur 3 geeft de evolutie weer van de besteding van uren door sportlesgevers voor het lokale sportaanbod.

Fig. 1 Aantal sportlessenreeksen en sportkampen

Fig. 2 Aandeel van de lokale partners die ondersteund worden bij de organisatie van sportlessenreeksen en sportkampen

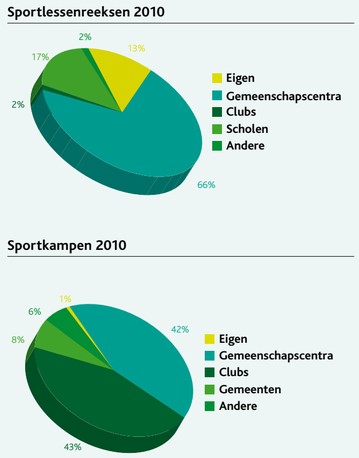

Fig. 3 Evolutie besteding uren sportlesgevers voor het lokale sportaanbod

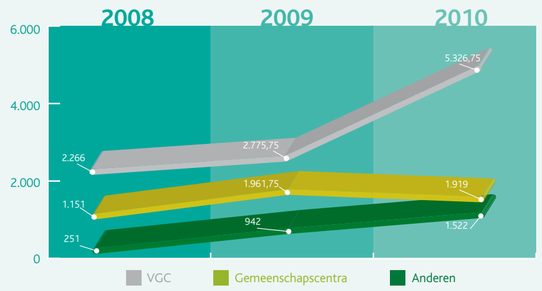

INVESTEREN IN GROEI

Sportzones

Nieuwe voorzieningen voor personen met een handicap

VGC investeert om historische achterstand weg te werken

De VGC voert een actief investeringsbeleid in het Brussels gewest voor voorzieningen voor personen met een handicap. Ondanks alle vroeger geleverde inspanningen blijft het Nederlandstalige netwerk van basisvoorzieningen in de sector immers onvoldoende. Tot op vandaag beschikt Brussel maar over een beperkt aantal opvangvoorzieningen voor volwassenen met een handicap.

De VGC investeert, in overleg met de Vlaamse Gemeenschap en met het werkveld, in de verdere uitbreiding van het aantal erkende plaatsen. Via investeringssubsidies wil de VGC de historische achterstand helpen wegwerken.

Tijdens de voorbije legislatuur 2004-2009 werd een inhaalbeweging ingezet dankzij het jaarlijkse uitbreidingsbeleid van het Vlaams Agentschap Personen met een Handicap (VAPH) en dankzij de toekenning van investeringssubsidies door de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor de realisatie van nieuwe voorzieningen. Daardoor kon het aantal opvangplaatsen voor personen met een handicap sterk worden uitgebreid.

Vzw De Lork

In 2010 besliste het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie om een miljoen euro toe te kennen aan vzw De Lork voor de bouw van een nieuwe residentiële voorziening voor dertig volwassenen met een handicap in de Bronstraat in Sint-Gillis.
Vzw De Lork biedt in Sint-Gillis al twintig jaar opvang en begeleiding aan volwassenen met een lichte tot matig verstandelijke beperking, al dan niet met een bijkomende psychische of fysieke handicap. Sinds 1995 probeert de vzw via een atelierwerking een aangepaste en zinvolle dagbesteding aan te bieden voor haar bewoners. Eén van de hoofddoelstellingen van vzw De Lork is om, naast het meewerken aan een inclusieve maatschappij (d.w.z. dat personen met een handicap nergens worden uitgesloten), een aangepast alternatief aanbod aan te bieden waar ook voor minder begaafde mensen zinvolle arbeid kan worden gecreëerd.

Met de investeringssubsidie van de VGC kan vzw De Lork haar aanbod aan woon- en dagbesteding verder uitbreiden. Voor de nieuwe voorziening, het tehuis voor niet-werkenden met 30 plaatsen, komt er een nieuwbouw. De Lork kiest voor een nieuwbouw om het woonconcept beter op maat van de gebruikers te kunnen uitwerken en zo de bewoners langer begeleid te laten inwonen. Veel van de (oudere) bewoners hebben immers nood aan aangepaste residentiële opvang.

Vzw Zonnelied

Verder kende het VGC-college in 2010 ook 800.000 euro toe aan de vzw Zonnelied voor de aankoop van een nieuwe opvanglocatie in de Begijnenstraat in Sint-Jans-Molenbeek. De vzw Zonnelied biedt opvang voor volwassenen met een matige tot zware verstandelijke handicap.

De centrale werking van de vzw (tehuis niet-werkenden en dagcentrum) wordt op de campus in Roosdaal georganiseerd. Daarnaast heeft de vzw in de loop der jaren haar werking uitgebreid en deels gecentraliseerd in Vlaams-Brabant en Brussel. De ontwikkeling van al deze initiatieven werd mede mogelijk gemaakt door de ondersteuning vanuit de VGC via investeringssubsidies.

Met de toekenning van deze investeringssubsidie kan de vzw Zonnelied de uitbouw starten van een tehuis niet-werkenden nursing in Sint-Jans-Molenbeek. Het tehuis zal zwaar hulpbehoevende personen met een handicap opvangen die niet zelfstandig genoeg zijn om te werken. Het zal zich richten naar volwassen Nederlandstalige personen met een matige tot zware mentale handicap, met een meervoudige handicap of met een niet-aangeboren hersenletsel. Het gaat over personen die een specifieke en intense fysieke (ver)zorg(ing) vragen. Deze voorziening beantwoordt aan een grote nood in het Brussels hoofdstedelijk gewest. Dergelijk aanbod is op dit moment nog onbestaande.

De gevonden locatie biedt bovendien een grote meerwaarde doordat ze perfect aansluit bij de uitbouw van de geplande woonzorgzone Hoog-Molenbeek. Er werden al samenwerkingsverbanden uitgebouwd met andere partners in het kader van woonzorg, onder meer met vzw De Welvaartkapoen en met vzw De Lork.

Interview met Bart Van Den Eeckhaut, sportzonewerker

Sinds begin 2009 heeft de VGC 'sportzonewerkers' in dienst, die elk verantwoordelijk zijn voor een van de drie sportzones in het gewest. Die indeling in sportzones kwam er onder andere om de inter- en bovenlokale samenwerking in de sport meer vorm te geven en te ondersteunen, en om de lokale sportinitiatieven beter op elkaar af te stemmen.

Bart Van Den Eeckhaut is aan de slag als sportzonewerker voor de sportzone 'Brussel West', dat zijn de gemeenten Jette, Ganshoren, Sint-Agatha-Berchem, Koekelberg, Sint-Jans-Molenbeek en Anderlecht. Maar wat doet een sportzonewerker nu precies? Bart vertelt er ons alles over.

Van zumba tot kleuterturnen
Lokale, interlokale, bovenlokale samenwerking ...: voor een buitenstaander klinkt het nogal technisch en abstract allemaal. Bart geeft ons meteen enkele voorbeelden. 'We spreken van lokale samenwerking wanneer we *(de VGC-sportdienst, nvdr)* bijvoorbeeld in samenwerking met een gemeenschapscentrum een sportlessenreeks organiseren', vertelt hij. 'Dan denk ik aan initiatieven als start to run, kleuterturnen, dans of het populaire zumba.

Een voorbeeld van interlokale samenwerking zijn de 'Schoolsportdagen Basiliek' voor de lagere scholen van Jette, Ganshoren, Koekelberg en Sint-Agatha-Berchem. Naast de scholen werken ook de gemeenschapscentra, de gemeenten en een aantal clubs mee aan deze sportdagen.

De Brusselse zwembaddagen vormen dan weer een typisch voorbeeld van zogenaamde bovenlokale of grootstedelijke samenwerking. De VGC-sportdienst coördineert het geheel, ik als sportzonewerker verzorg specifiek het programma in de zwembaden van mijn zone, samen met zo veel mogelijk lokale partners.'

Aan de andere kant van het kanaal
Een van de uitgangspunten van de sportzonewerking is dat de sportinitiatieven laagdrempelig moeten zijn. Hoe doen de sportzonewerkers dat? 'Omdat het doelpubliek zo divers is, zijn er ook verschillende acties', legt Bart uit. 'Een specifieke maatregel is het prijsbeleid. We bieden onze eigen lessenreeksen of de lessen in de gemeenschapscentra aan tegen democratische prijzen.
Daarnaast proberen we ook om omgevingsgericht te werken. Om een voorbeeld te geven: mensen die op de grens tussen Molenbeek en Koekelberg wonen, krijgen we moeilijk in de Heyvaertzaal, 'aan de andere kant van het kanaal'. Voor hen organiseren we dan lessen in de KUB-sporthal. Met andere woorden, we organiseren een aanbod in de omgeving.

> **"Ik werk nauw samen met de buurtsportwerkers in de wijk Kuregem en in Molenbeek zodat we op de hoogte zijn van elkaars aanbod en complementair aan elkaar kunnen werken.**

We ondersteunen ook wijkfeesten en zorgen voor toeleiding naar sportclubs. Scholen zijn zeer belangrijke partners. Via scholen proberen we de ouders aan te spreken, we gaan ook naar infoavonden op school. In onze folders letten we dan weer op eenvoudig taalgebruik, eigenlijk zoeken we naar communicatie op maat van iedere doelgroep. Je ziet: we proberen zo laagdrempelig mogelijk te werken: financieel, fysiek en op het vlak van communicatie.'

Samenwerking met andere sportpartners
Cruciaal voor de sportzonewerking is de samenwerking met andere sportpartners. Wie zijn dat concreet, en over welk soort samenwerking gaat het? 'Belangrijke partners zijn de gemeenschapscentra, de scholen, de sportclubs, de gemeenten en de sportorganisaties.

Naast de vele informele contacten is er twee keer per jaar overleg met de gemeenschapscentra voor de planning. De uitwerking van het aanbod gebeurt zowel vraaggericht als aanbodgestuurd. Als er een nieuwe sporttrend opduikt, zoals een tijd geleden Nordic Walking en recent zumba, spelen wij daar met de sportdienst op in, zodat ook het aanbod vernieuwend blijft. Naast lessenreeksen ondersteunen wij ook hun sportkampen en de eenmalige sportieve evenementen.

Met de sportorganisatie Stichting Vlaamse Schoolsport hebben wij een gemeenschappelijk project lopen. Voor de lagere scholen is dat het project 'naschoolse sport' waarbij scholen aangemoedigd worden om naschoolse sportlessenreeksen aan te bieden. Wij ondersteunen zowel financieel als inhoudelijk.

Ook met de stafmedewerkers van Buurtsport Brussel heb ik structureel overleg. De vzw heeft van de VGC-sportdienst de opdracht gekregen om in de meest achtergestelde wijken een sportaanbod te ontwikkelen. Ik werk nauw samen met de buurtsportwerkers in de wijk Kuregem en in Molenbeek zodat we op de hoogte zijn van elkaars aanbod en complementair aan elkaar kunnen werken.'

Sportclubs naar de scholen halen
Tot slot polsen we nog even naar de toekomstplannen van Bart in 'zijn' sportzone. Wat staat er voor de volgende maanden op stapel? 'Eén van mijn doelen voor 2011 is een nog beter contact met clubs. In het kader van het project naschoolse sport wil ik werk maken van toeleiding naar clubs. Dat kan bijvoorbeeld door clubs aan te zetten les te gaan geven in de scholen. Hier is nog een grote leemte. Ook met de gemeenten wil ik de samenwerking uitbreiden. En dan is er ook nog heel wat werk in het afstemmen van lessenreeksen en sportkampen, een uitdaging die we met de drie sportzonewerkers samen aanpakken.'

OOG VOOR KWALITEIT EN LEEFBAARHEID

Brede School

Het Brussels Nederlandstalig basisonderwijs kampt met capaciteitsproblemen en moet dringend uitgebreid worden. Minstens 3.000 plaatsen moeten er tegen 2015 bij komen, zo bleek uit recente studies.

Capaciteitsuitbreiding is absolute prioriteit, maar de VGC heeft ook oog voor kwaliteit en leefbaarheid. Daarom heeft zij beslist om op de net aangekochte campus Nieuwland een echte 'Brede School' uit te bouwen.

Brede School op campus Nieuwland

Eind 2010 kocht de VGC campus Nieuwland aan. Deze site, gelegen net binnen de kleine ring en op wandelafstand van het Zuidstation, bestaat uit een complex van negen gebouwen en twee speelplaatsen. Naast de vele leslokalen en administratieve ruimtes omvat de site werkateliers, een cafetaria, een sportzaal en een polyvalente zaal, in totaal ongeveer 11.000 m² bebouwde oppervlakte en 5.151m² grondoppervlakte.
De vorige eigenaar, de Hogeschool-Universiteit Brussel, gebruikte de campus vooral voor haar lerarenopleiding.

Op de Nieuwlandsite willen de VGC en de Vlaamse Gemeenschap een 'Brede School' realiseren, waarbij het voorschoolse en naschoolse aanbod in de onmiddellijke omgeving van de school worden georganiseerd. Het Brede School-project wil via een duurzame, doelgerichte en gelijkwaardige samenwerking tussen organisaties uit verschillende beleidsdomeinen, maximale ontwikkelingskansen bieden aan alle kinderen en jongeren.

De Brede School is bovendien een hefboom voor de taalontwikkeling Nederlands van kinderen en jongeren in Brussel. Het bevorderen van de taalvaardigheid Nederlands is belangrijk in functie van brede ontwikkelingskansen, integratie en schoolsucces.

Concrete invulling

Concreet zal de campus Nieuwland plaats bieden aan een tweede vestiging van basisschool Sint-Joris, goed voor een capaciteit van 225 leerlingen. Sint-Joris wordt eigenaar van dat deel van de site.
Ook Zaveldal, de VGC-school voor buitengewoon secundair onderwijs, kan er uitbreiden (120 plaatsen). De aankoop biedt een oplossing voor de dringende huisvestingsproblemen van Zaveldal. Het huidige schoolgebouw in de Huidevettersstraat 41, vlakbij de Nieuwlandsite overigens, is immers in slechte staat. Bovendien kampt de school met een structureel plaatsgebrek.
Verder is er op de campus plaats voor een initiatief buitenschoolse opvang (80 plaatsen), een kinderdagverblijf (61 plaatsen), een ontmoetingsplaats en een initiatief voor opvoedingsondersteuning. Daarnaast is ook de Hoofdstedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans, die nu verspreid zit over verschillende locaties, al lang vragende partij om te verhuizen naar een nieuwe locatie. Een verhuis naar Nieuwland geeft de site meteen ook een invulling voor het deeltijds kunstonderwijs.

Beheer, tijdsplan en kostenplaatje

De VGC wordt, naast volle eigenaar van de gebouwen, ook de zakelijke en dagelijkse beheerder van Nieuwland. Het geslaagd samenbrengen en op elkaar afstemmen van zoveel verschillende partners en programma's is een grote uitdaging. Het vraagt van bij de start een open communicatie, duidelijke afspraken en richtlijnen.
Brede School Nieuwland bevindt zich in een constructief, structureel en technisch vrij goede staat. Dat betekent echter niet dat er geen aanpassings- en renovatiewerken vereist zijn.

De VGC is eind 2010 gestart met de inventarisatie van de noden van de verschillende gebruikers: wie zit waar? Wie heeft nood aan welke ruimtes en wanneer? Vervolgens komt er een renovatieplanning, waarbij in een eerste fase de gebouwen licht gerenoveerd worden in functie van de onmiddellijke noden van de gebruikers. In een tweede fase volgt een renovatie of vernieuwing van de daken, het buitenschrijnwerk, de sanitaire eenheden ...

Zaveldal, de Sint-Jorisbasisschool en de ontmoetingsplaats starten op 1 september 2011 op de nieuwe campus. Aansluitend zullen ook de Hoofdstedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans, een kinderdagverblijf, een initiatief buitenschoolse opvang en een initiatief voor opvoedingsondersteuning hun nieuwe thuisbasis aan Nieuwland 198 krijgen.

Het totale kostenplaatje voor de aankoop en de geraamde renovatiewerken bedraagt 10.000.000 euro.

De aankoop biedt de VGC een belangrijke opportuniteit om de capaciteit in een van de meest prioritaire gemeenten van het gewest uit te bouwen en voluit in te zetten op kwaliteit.

Brede School, maximale ontwikkelingskansen via een geïntegreerde aanpak

De VGC zal op campus Nieuwland een echte 'Brede School' uitbouwen. Maar wat is dat precies? Hieronder de uitgangspunten en definitie van het concept 'Brede School' zoals die te lezen staan in de visietekst die het VGC-college hierover goedkeurde eind 2010.

Kinderen en jongeren groeien op in een samenleving die steeds complexer wordt. In Brussel hebben daarnaast ook maatschappelijke uitdagingen zoals diversiteit, sociale ongelijkheid en armoede een grote impact op hun leven. Kinderen en jongeren hebben heel wat competenties nodig om in deze grootstedelijke realiteit mee vorm te geven aan hun leven en hun omgeving. Maar die competenties verwerven is niet vanzelfsprekend. Het vraagt om een integrale en gecoördineerde aanpak op maat, door iedereen die zorg voor hen draagt.

De 'Brede School' kan hierop een antwoord zijn. Het is een benadering om via een duurzame, doelgerichte en gelijkwaardige samenwerking tussen organisaties uit verschillende beleidsdomeinen, maximale ontwikkelingskansen te bieden aan kinderen en jongeren.

Energie besparen op school

Hoe energie besparen op school? Brusselse Nederlandstalige scholen kunnen voor financiële, technische of educatieve ondersteuning bij het rationeel omgaan met energie terecht bij heel wat instanties: AGIOn, Leefmilieu Brussel, vzw Schoolinterventieteam, Milieuzorg op school ... Jammer genoeg vallen heel wat scholen uit de boot voor financiële ondersteuning, omdat bijvoorbeeld het gevraagde subsidiebedrag te laag ligt of omdat het budget bij de premie- of subsidieverlener al vroeg in het jaar is opgebruikt. Het aanbod is dus niet altijd afgestemd op de vraag.

Daarom verstrekte de VGC in 2010 een aanvullende financiële tegemoetkoming op maat van scholen. Alle basis- en secundaire scholen konden een subsidie van maximaal 6.000 euro aanvragen voor:

- isolatie (isolatie van muren, daken ...)
- regeling (automatisering van energieboekhouding, thermostatische regeling ...)
- verlichting (spaar- of ledlampen, centrale bediening, lichtarmatuur ...)

Scholen die een aanvraag indienden, moesten wel aantonen dat de werken of aankopen die zij met deze subsidie uitvoerden, effectief resulteerden in een vermindering van het energiegebruik én dat zij organisatorische en gedragsmaatregelen namen om het energiegebruik te minimaliseren. De VGC vindt het belangrijk dat scholen werken aan een attitude rond energiezorg, zowel bij hun personeel als bij hun leerlingen.

De VGC-investeringen in energiezorg beperken zich niet tot het toekennen van subsidies. Zo startte de vzw Schoolinterventieteam (SIT) in april 2010 met steun van de VGC de ploeg 'energie en isolatie' op. Deze ploeg voert energiebesparende werken uit in scholen, zoals het isoleren van zolders, vloeren, plafonds, het behandelen van vochtige muren via injectie ...
Het SIT coördineert ook het P.L.A.G.E.-project (Plan voor Lokale Actie voor het Gebruik van Energie) voor alle Nederlandstalige scholen in het Brussels hoofdstedelijk gewest. Met de steun van Leefmilieu Brussel werden daarvoor twee energieverantwoordelijken aangeworven. Zij brengen het energieverbruik van alle Nederlandstalige Brusselse scholen in kaart en voeren een grondige analyse uit.
In een eerste fase verzamelden, registreerden en analyseerden zij het jaarverbruik van gas, stookolie en elektriciteit in ongeveer 180 scholen. Dit onderzoek werd eind 2010 afgerond. In een tweede fase krijgen de grootverbruikende scholen een grondige analyse van hun verbruik en wordt hen een concreet pakket maatregelen voorgesteld om het verbruik te verminderen.

Schoolinterventieteam

OOG VOOR KWALITEIT EN LEEFBAARHEID

Leerlingen aan de slag op Het Neerhof, de jeugd- en gezinsboerderij van de VGC

Elishout Tuinbouw: nieuwe opleiding Plant, Dier en Milieu

Lander Loeckx

In de secundaire school van Elishout, VGC-onderwijsinstelling, kunnen leerlingen onder meer een opleiding 'Tuinbouw' volgen. Deze opleiding wordt momenteel volop hervormd, en krijgt een aantal nieuwe klemtonen.

Zo is er nu in de tweede graad 'Plant, Dier en Milieu' een veel breder aanbod voor de leerlingen. Waar zij in het verleden al na het tweede jaar moesten kiezen voor een specifieke sector (plant, dier of milieu), krijgen de leerlingen nu gedurende de hele tweede graad de kans om te proeven van de verschillende sectoren. Bij de uitbouw van deze 'brede' tweede graad ging Elishout samenwerken met Het Neerhof, de jeugd- en gezinsboerderij van de VGC in Dilbeek. Voor de leerlingen werd een specifiek lessenpakket uitgewerkt waarin ze alles te weten kwamen over het verzorgen van verschillende diersoorten. Nadien konden ze de opgedane kennis in de praktijk omzetten op Het Neerhof.

Na de hervorming van de tweede graad is het nu de beurt aan de laatste twee jaren van de opleiding. Ook die krijgen een nieuwe invulling. Om de jobkansen van leerlingen te vergroten en om meer in te spelen op de Brusselse mogelijkheden, wil de school nieuwe klemtonen leggen. Zo zal er meer aandacht komen voor het onderhouden van parken en tuinen in de stad en voor het inrichten van kantoorgebouwen. Op die manier probeert Elishout een aantrekkelijk aanbod met hoge tewerkstellingskansen uit te bouwen voor haar leerlingen.

www.elishout.be

Lander Loeckx

Lander Loeckx

Elishout, school voor secundair onderwijs: Opleiding Land- en Tuinbouw in volle hervorming

Interview met Siegfried Anthoons, leraar Tuinbouw, en Jonas Van der Perre, zesdejaars Tuinbouw, Elishout, secundair onderwijs

Op Elishout, secundair onderwijs en VGC-onderwijsinstelling, kunnen leerlingen onder meer een opleiding 'Land- en Tuinbouw' volgen. Deze opleiding wordt momenteel volop hervormd en krijgt een aantal nieuwe klemtonen. We trokken naar de Neerpedestraat in Anderlecht en gingen er praten met Jonas Van der Perre, zesdejaars Tuinbouw, en met Siegfried Anthoons, teeltleider, leraar Tuinbouw én oud-leerling van de school.

Breed praktijkgericht aanbod met nadruk op milieu
De opleiding 'Land- en Tuinbouw' wordt momenteel omgevormd naar een opleiding 'Plant, Dier en Milieu'. Wat houdt die omvorming precies in voor de leerlingen? 'Vroeger lag het accent in de opleiding Tuinbouw vooral op planten', legt mijnheer Anthoons uit. 'De leerlingen kregen ook wel les over dieren, maar dat was minder uitgebreid; de pijler milieu werd toegevoegd. In de nieuwe opleiding worden de praktijkvakken evenredig opgesplitst in 'plant-milieu' en 'dier-milieu'.

In deze nieuwe opleiding komt het hele proces van de opkweek tot de afzet van planten en dieren aan bod. Factoren die een invloed hebben op het milieu, worden besproken in de les. Al bij de opstart van een bedrijf moet rekening gehouden worden met milieuaspecten om bepaalde vergunningen te krijgen bijvoorbeeld. Ook dat leren onze leerlingen. Omdat de regelgeving vaak verandert, gaan de leraren regelmatig op bijscholing.

De omvorming van de opleiding heeft geleid tot een brede tweede graad. Vroeger moesten leerlingen al na het tweede jaar kiezen voor een specifieke richting. Nu kunnen de leerlingen alle facetten van de opleiding oefenen vóór ze een definitieve keuze maken. Ook het aantal praktijkuren is gestegen.
Door die verbreding kunnen we wel minder diep ingaan op elk thema. Daarom volgen de meeste leerlingen na het 6de jaar secundair een specialisatiejaar in hun favoriete domein: tuinaanleg, bosbeheer, bloemschikken, teelt, mechanisatie ... Ook het eindwerk in het 6de jaar biedt hen de mogelijkheid om specifiek op één thema dieper in te gaan.' 'Mijn eindwerk gaat over 'Bouwen van een bijenhal,' vertelt Jonas, 'een thema dat de verwevenheid tussen dier, plant en milieu mooi aantoont.'

Van theorie naar praktijk op Het Neerhof
Voor het onderdeel 'dier' werkt Elishout samen met Het Neerhof, de jeugd- en gezinsboerderij van de VGC in Dilbeek. 'Een collega-leraar gaat gedurende 10 weken met zijn leerlingen op maandagvoormiddag naar het Neerhof', vertelt mijnheer Anthoons. 'De leerlingen komen daar met heel veel verschillende diersoorten in aanraking zoals pluimvee, schapen, konijnen, varkens. Ze doorlopen het traject van het opkweken tot het slachten van een dier.'

Groenvoorziening in kantoren
Ook voor de derde graad staan er veranderingen op stapel. Nieuw accent in de laatste twee jaren van de opleiding wordt onder meer 'groenvoorziening in kantoren'. 'Eigenlijk is dit nu al wat verweven in het vak 'sierteelt',' legt mijnheer Anthoons uit, 'maar niet in die mate dat we kunnen spreken van interieurbeplanting en kantoorbeplanting. De leerlingen leren heel veel over kamerplanten, maar niet zodanig dat ze meteen een kantoorgebouw kunnen inrichten. Dat zal in de toekomst meer aandacht krijgen. Niet alleen omdat het een nieuwe trend is en er automatisch meer vraag naar is, maar ook omdat we ons meer willen richten naar Brussel als tewerkstellingsplaats en dan is dit wel een markt die open ligt.'

> **"Vroeger moesten leerlingen al na het tweede jaar kiezen voor een specifieke richting. Nu kunnen de leerlingen alle facetten van de opleiding oefenen vóór ze een definitieve keuze maken.**

Mogelijkheden na het secundair
'We hopen in de toekomst nog meer leerlingen aan te trekken, want we hebben veel te bieden.
Vroeger kwamen vooral kinderen van tuinaannemers en landbouwers hier terecht. Nu kiezen veel ouders ervoor om hun kinderen eerst een algemene richting te laten volgen en hen daarna te laten bijscholen in een bepaald domein zoals sierteelt, snoeien ... Je mag niet vergeten dat tuinaanleg tegenwoordig zeer breed is. Daar hoort elektriciteit bij, verharding, grondwerken. Het is veel meer dan alleen planten en snoeien.

Wij richten zowel technisch secundair (*TSO*) als beroepssecundair onderwijs (*BSO*) in. De TSO-richting bevat meer theorievakken. Sommige leerlingen uit het TSO kiezen na het secundair onderwijs voor de arbeidsmarkt, anderen studeren verder. De studierichtingen die het meest aansluiten bij hun secundaire opleiding, zijn de bachelorrichtingen 'Groenbeheer' en 'Aanleg van tuinen'.

Leerlingen uit het BSO hebben veel meer praktijkuren. Deze leerlingen kiezen na hun zes jaar secundair onderwijs voor een specialisatiejaar – zoals Jonas – of gaan onmiddellijk aan de slag.'

OOG VOOR KWALITEIT EN LEEFBAARHEID

Saskia Vanderstichele

Den Teirling biedt dagstructuur aan mensen met psychiatrische problemen

Vzw Den Teirling is een dagactiviteitencentrum en ontmoetingsplaats voor mensen met chronische psychiatrische problemen die behoefte hebben aan dagstructurering en zorg op maat. Doelstelling is rehabilitatie en re-integratie in de maatschappij. Dat gebeurt door activiteiten in en buiten het centrum, op het gebied van ontmoeting, educatie, recreatie en toeleiding naar werk of alternatieven daarvoor. Den Teirling organiseert zelf ook activiteiten van het dagelijkse leven zoals koken en boodschappen doen.

De bezoekers worden aangemoedigd om maximaal te participeren bij de organisatie van het centrum. Op die manier verhogen hun motivatie en verantwoordelijkheidsgevoel, onmisbaar voor de versterking van het zelfwaardegevoel. Samenwerkingsverbanden met voorzieningen in de gemeenschap (zoals gemeenschapscentra, vormingsinstellingen, opleidings- en tewerkstellingsinitiatieven ...) vergemakkelijken de link naar het sociale leven in de maatschappij.

Enerzijds vermindert een sociale structuur en dagbesteding de kans op sociale isolatie en terugval (met ziekenhuisopname tot gevolg). Anderzijds kunnen personen die ontslagen worden na een ziekenhuisopname, bij Den Teirling terecht voor een heropstart van activiteiten.

Den Teirling ligt in Elsene, maar richt zich tot alle doelgroeppersonen in Brussel. Om toegankelijker te zijn in de regio noord-west is er de wekelijkse ontmoetingsnamiddag in gemeenschapscentrum De Platoo in Koekelberg. Den Teirling bereikt haar doelgroep via de Centra Geestelijke Gezondheidszorg, de initiatieven Beschut Wonen en de ziekenhuizen.

Interview met Marijke Bosserez, coördinator van dagactiviteitencentrum Den Teirling in Elsene

Vzw Den Teirling is een dagactiviteitencentrum en een ontmoetingsplaats voor mensen met psychiatrische problemen die nood hebben aan dagstructurering en zorg op maat. Den Teirling bestaat intussen al meer dan tien jaar en is het enige Nederlandstalige centrum in zijn soort in Brussel. Tijd dus voor een gesprek met Marijke Bosserez, coördinator van Den Teirling.

Ontmoetingsplek voor zinvolle dagbesteding

Den Teirling is uniek in zijn soort in Nederlandstalig Brussel. Wat doet Den Teirling precies en wie kan er terecht? 'We willen een ontmoetingsplek aanbieden en hebben daarvoor de ruimte gecreëerd', vertelt mevrouw Bosserez. 'Het is de bedoeling dat de bezoekers hier gemakkelijk en graag binnenstappen en een babbeltje kunnen slaan met elkaar en met de begeleiders.

Den Teirling is er voor mensen die het moeilijk hebben in het dagelijkse leven door psychiatrische problemen de beperkingen teweegbrengen, zowel in het cognitief als in het sociaal functioneren. Veel van onze bezoekers wonen alleen, soms wonen ze met een partner of bij een familielid. Een deel van onze mensen woont onder de vorm van beschut wonen. Dat wil zeggen dat ze professionele ondersteuning krijgen maar toch nog alleen wonen. Anderen zijn voor de nacht gehospitaliseerd en hebben overdag activiteiten nodig. Het zijn allemaal mensen die door de perikelen en omstandigheden in hun leven niet echt iets om handen hebben en toch graag naar buiten komen en iets te doen hebben. Ze willen een beetje zin aan hun leven geven. Daarvoor zijn ze bij ons aan het juiste adres. Velen komen al jaren naar Den Teirling. Ze kunnen zich hier echt nuttig maken en deel uitmaken van de organisatie. Het onthaal en de bar worden door de bewoners zelf gedaan. Maandelijks is er een ledenvergadering waarop alles met iedereen besproken wordt.'

Samen verjaardagen vieren

'De begeleiders stellen zich zeer uitnodigend op, ze willen niet zozeer gaan bepalen wat er gebeurt maar bieden activiteiten aan. En dat aanbod is zeer divers. Zo is er drie keer per week een kookactiviteit en wordt er samen gegeten. Veel bezoekers hier leven alleen. Alleen eten is niet fijn en hier kunnen ze dan koken en eten in groep en dat is altijd heel gezellig.'

'Daarnaast zijn er een heleboel recreatieve activiteiten, zoals sport', gaat mevrouw Bosserez verder. 'Eén keer per week gaan we naar een sportzaal. Verder hebben we een eigen muziekgroep in huis die een ruimte heeft waar ze naar hartenlust kan repeteren en die ook af en toe een concert geeft. We bakken zelf koekjes en taarten. Verjaardagen worden gevierd. Alles wat socialiserend werkt, is ontzettend belangrijk.'

Ateliers en buurtbetrokkenheid

'Een werking die in de loop der jaren vrij groot geworden is, is de artistieke werking', vertelt mevrouw Bosserez. 'We hebben een atelier waar getekend en geschilderd wordt. Er is een begeleider die keramiekateliers geeft en er zijn fotografen voor fotoateliers.

Vanuit al deze ateliers wordt er hoe langer hoe meer naar buiten gewerkt: tentoonstellingen, ons kenbaar maken en deelnemen aan grotere projecten in de omgeving. Dat is heel belangrijk. Om de twee maanden mag iemand in huis die al een tijdje in het atelier werkt en voldoende werken heeft, zijn kunstwerken tentoonstellen. We stellen de ruimte ter beschikking, en samen maken we affiches en flyers om te verspreiden. We organiseren een vernissage en elke vrijdag zetten we de deuren open voor publiek. Soms worden er groepstentoonstellingen georganiseerd. We doen mee aan het Artiestenparcours van de Geestelijke Gezondheidszorg en we proberen ook deel te nemen aan wat zich aanbiedt in de omgeving, bijvoorbeeld het gemeenschapscentrum Elzenhof dat oproept om werk van kunstenaars uit Elsene tentoon te stellen in het kader van de Week van de Amateurkunsten.'

> **“Veel bezoekers hier leven alleen. Alleen eten is niet fijn en hier kunnen ze dan koken en eten in groep en dat is altijd heel gezellig.**

Géén therapie

'Elk jaar organiseren we een specifiek project. Zo hebben we in 2009 zelf een boek gemaakt voor ons tienjarig bestaan. Afgelopen jaar hebben we aan een theaterproductie gewerkt waarvan momenteel de voorstellingen lopen. Al deze activiteiten worden altijd begeleid door professionelen.
Verder gaan we ook samen op uitstap: naar tentoonstellingen, musea, de Happy Hours van Citizenne, of een bezoek aan het voetbalstadion. De mensen kunnen hier vrij gebruik maken van computers, ook om te internetten. Daarnaast organiseren we computercursussen.

Elk jaar gaan we op vakantie, een groepsvakantie in het binnenland, naar zee of naar de Ardennen. De reizen mogen niet te duur zijn omdat de bezoekers het vaak niet breed hebben en moeten leven van een vervangingsinkomen. Sinds een paar jaar organiseren we ook citytrips. Onze bezoekers hebben niet altijd de middelen en mogelijkheid om dit te doen op hun eigen tempo. Alles gebeurt hier in samenspraak met de bezoekers. Om deze reizen financieel mogelijk te maken wordt er elk jaar een spaghetti-avond georganiseerd. Elk jaar is er ook een fuif.'

'De bedoeling van onze activiteiten is niet om een therapie te zijn,' benadrukt mevrouw Bosserez, 'de activiteiten op zich zijn belangrijk.'

Bezoekers moeten zelf zin hebben

Hoe komen de mensen eigenlijk in Den Teirling terecht? 'De meeste mensen komen bij ons terecht via doorverwijzing door een hulpverlener', vertelt mevrouw Bosserez. 'We zitten in het circuit van geestelijke gezondheidszorg. De meeste mensen hebben een psychiater of een sociaal assistente. Vaak zijn het partners uit de hulpverlening die doorverwijzen: Beschut Wonen, Centrum Geestelijke Gezondheidszorg of privépsychiaters.

De bezoekers moeten zelf zin hebben om te komen. Het zijn vaak mensen die van alles hebben meegemaakt en door omstandigheden hun job zijn kwijtgeraakt of een studie hebben moeten stopzetten. Dat kan op jonge leeftijd gebeuren, maar de gemiddelde leeftijd van de mensen hier is veertig, vijftig jaar.

We zijn een Nederlandstalig initiatief en streven ernaar om dat in stand te houden. Binnen het Nederlandstalige circuit ben je al snel bekend. Anderstaligen zijn hier ook welkom. We verwachten wel dat ze bij ons Nederlands spreken. De mensen zijn aangetrokken door onze activiteiten. Ze kiezen wat ze graag doen.

We organiseren ook een ontmoetingsnamiddag in Jette voor de mensen die in Jette, Ganshoren en Laken wonen en voor wie het te ver is om naar hier te komen.'

Sociale contacten versoepelen

'Het kunnen aanbieden van ontmoeting en daardoor sociale contacten versoepelen en vergemakkelijken, vormt eigenlijk het hoofddoel van onze werking. Deze versoepeling is echt merkbaar. Bij veel bezoekers is er een evolutie ten opzichte van toen ze hier nog maar net waren. In het begin richtten ze zich alleen tot de begeleiders maar nu maken ze ook gemakkelijk onderling contacten en afspraken. Dat is een grote stap vooruit want voordien hadden ze dat sociale netwerk niet. Hier ontwikkelen zich sociale netwerken, kan er naar activiteiten gegaan worden en worden er talenten ontdekt. De bezoekers stellen vast dat ze best nog wel wat aankunnen op allerlei vlakken: artistiek, muzikaal, koken, sport ...

Als er geen centrum als het onze zou bestaan, zouden de mensen gemakkelijker in hun ziekte hervallen en gehospitaliseerd moeten worden. Door bezig te zijn, contacten te hebben en door de zinvolle dagbesteding vermijd je het risico op herval en hospitalisatie.

De kans dat de mensen die naar hier komen op termijn helemaal genezen en terug voltijds kunnen gaan werken, is wel heel klein. Voor deze mensen is terug gaan werken helemaal niet evident', besluit mevrouw Bosserez.

OOG VOOR KWALITEIT EN LEEFBAARHEID

Huis voor Gezondheid van start

Huis voor Gezondheid
draagt ZORG in Brussel
shortcut.be

Op 1 januari 2010 ging het Brusselse Huis voor Gezondheid van start. Het Huis voor Gezondheid groeide uit een jarenlange samenwerking tussen de Brusselse Huisartsenkring, het Brussels Overleg Thuiszorg, de Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad, doktersgild Van Helmont, Pro Medicis Brussel en Zorgnet. Bij de overheid (Vlaamse Gemeenschap en VGC) en bij de betrokken organisaties en zorgverleners leefde al langer de vraag dat de bestaande zorgondersteunende organisaties structureel zouden samenwerken. Het Huis voor Gezondheid biedt daar nu een antwoord op.

Door deze samenwerkingsstructuur van Nederlandstalige gezondheidsorganisaties binnen het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad ontstond een betere stroomlijning en zichtbaarheid van de activiteiten en werkingen die de afgelopen jaren – via projectsubsidies – door verschillende (kleine) vzw's werden ontwikkeld. Zo maken de activiteiten van het voormalige Pro Medicis Brussel en het voormalige Zorgnet nu deel uit van het aanbod van het Huis voor Gezondheid.

Het Huis biedt ondersteuning aan zorgverleners en organisaties van zorgverleners in Brussel en in de rand, die in een interculturele hoofdstad toegankelijke en kwalitatieve zorg willen bieden, op basis van een globale benadering van de patiënt of cliënt. In het bijzonder streeft het Huis naar een voldoende zorgaanbod in het Nederlands in Brussel.

De werking van het Huis voor Gezondheid steunt op 4 pijlers:

PIJLER 1

NETWERKING IN DE GEZONDHEIDSZORG VERSTERKEN
Dat houdt onder meer in dat de eerstelijnszorg beter ondersteund en gestructureerd wordt. Daarnaast wil het Huis gezondheids- en welzijnswerkers informeren en de kennismaking en netwerking onder de zorgverleners en welzijnswerkers stimuleren.

PIJLER 2

INTER- EN MULTIDISCIPLINAIRE SAMENWERKING BEVORDEREN
Het Huis voor Gezondheid wil multidisciplinaire zorg eenvoudig, duidelijk en patiëntgericht maken, en professionals ondersteunen in het optimaliseren van hun samenwerking.

PIJLER 3

TOEGANKELIJKHEID EN ZICHTBAARHEID VAN DE NEDERLANDSKUNDIGE ZORG VERHOGEN: ZORGZOEKER EN DOELGROEPWERKING
Het Huis wil de persoonlijke, financiële en culturele drempels tot zorg wegwerken en een correct gebruik van gezondheidszorg stimuleren. Het Huis bouwt 'Zorgzoeker' verder uit en promoot deze website als communicatie- en informatieplatform voor zorgvragers en zorgverleners.

PIJLER 4

AANTREKKEN EN BEHOUDEN VAN ZORGVERLENERS
Het Huis voor Gezondheid maakt werk van een voldoende instroom van tweetalige zorgverleners in de sector en promoot het werken in de Brusselse zorg.

Trajectsubsidies voor jonge kunstenaars

Het VGC-kunstenbeleid richt zich niet alleen op de grote podia en de verenigingen, maar wil ook impulsen geven aan individuele kunstenaars en projecten. Het is immers net door een immense creativiteit aan de basis dat de output op de Brusselse podia en toonplekken zo uitgebreid, divers en boeiend is.

Om dit impulsbeleid te versterken heeft de VGC de zogenaamde trajectsubsidies in het leven geroepen. Trajectsubsidies zijn gericht op de groei binnen het oeuvre van een individueel kunstenaar of van een vereniging.

Voor heel wat kunstenaars en verenigingen is een projectsubsidie van de VGC dikwijls een stap in hun ontwikkeling. Maar een project betekent per definitie: resultaatgericht en op korte termijn werken. Er kunnen geen afspraken gemaakt worden voor samenwerking op langere termijn met collega's, artiesten, repetitieruimtes of speelplaatsen.
De bedoeling van trajectsubsidies is om in te spelen op deze lacunes. Zo wil de VGC onder meer jonge of beginnende kunstenaars stimuleren om zich aan een evolutie te wijden en hen de mogelijkheid geven om structureel samen te werken met Brusselse cultuurhuizen.
Een kunstenaar of een vereniging kan zo een fiat krijgen voor maximaal twee jaar om nu eens niet een op voorhand volledig uitgewerkt project te realiseren, maar net om binnen een ruimer tijdsbestek nieuwe ideeën te ontwikkelen, andere kruisbestuivingen te onderzoeken, een nieuwe evolutie aan te gaan. De subsidie is niet specifiek verbonden aan de output dus – al kunnen onderweg wel projecten ingevuld worden – maar wel aan het soort evolutie dat men voor ogen heeft.

In 2010 werden de volgende kunstenaars geselecteerd om te werken aan een dergelijk traject: Bill Butheel & Samuel Forsythe (performance), Aernoudt Jacobs (geluidskunstenaar), Matthias Koole (muzikant), Luc Vandenvelde (beeldend kunstenaar), Lotte Van den Audenaeren (beeldend kunstenaar), Peter Westenberg (nieuwe media), Tom Heene (nieuwe media), Myriam Van Imschoot (performance).

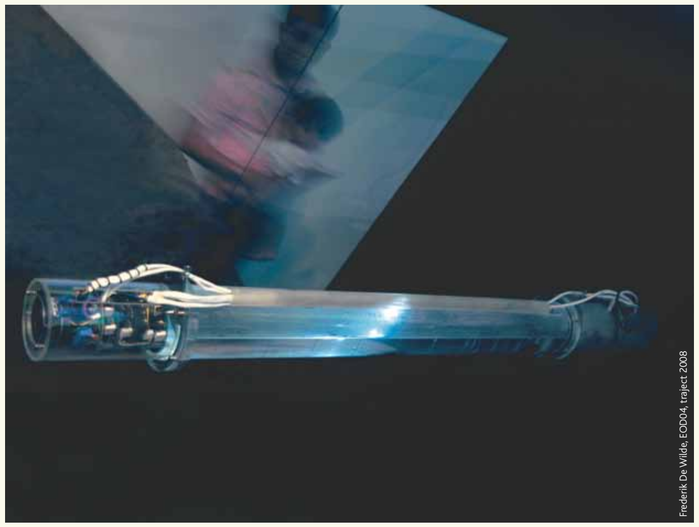
Frederik De Wilde, EOD04, traject 2008

GEZONDHEIDSBELEID IN DE VGC

VGC stapt de wereld rond

102.655.938

Precies! Zo veel stappen zetten VGC-personeelsleden tijdens de actie 'De VGC stapt de wereld rond' die Logo Brussel in het voorjaar van 2010 organiseerde. Het totale traject van de wereldreis bedroeg ongeveer 45.000 km. Verdeeld over 14 groepen wandelden 173 stappers individueel of in groep een deel van een uitgestippelde reis rond de wereld. Met een stappenteller registreerden de deelnemers hun dagelijkse aantal stappen. Uiteindelijk behaalden 8 groepen hun vooropgestelde eindbestemming of gingen daar zelfs voorbij. Het binnengeslopen competitie-element was niet gepland, maar zorgde wel voor een extra impuls.

Deze actie illustreert het engagement van de VGC om de gezondheid van haar werknemers te bevorderen. Beweging en gezonde voeding stonden centraal in het project.
Aan de basis van deze stappenactie ligt het Vlaamse project '10.000 stappen'. Uitgangspunt is de vaststelling dat we gezondheidswinst kunnen boeken als we elke dag 10.000 stappen zetten. Een ideaal alternatief dus om mensen die niet van sporten houden of er te weinig tijd voor hebben, toch meer te laten bewegen. Want inderdaad, we bewegen met zijn allen onvoldoende. Ook op de werkvloer, waar werknemers veelal een zittend of staand beroep uitoefenen. Gemiddeld zetten mensen ongeveer 6.000 stappen per dag. Met nog maar 4.000 stappen erbij kunnen ze de dagelijks aanbevolen beweegnorm halen. De werkende bevolking moet dat aantal tijdens de arbeidstijd realiseren. Dat betekent dat de werkomgeving zo moet georganiseerd worden dat zij uitnodigt om te bewegen.

Tijdens de actieperiode werden VGC-personeelsleden aangemoedigd om meer de trap te nemen, om een printer te gebruiken die verder van hun bureau staat, om tijdens de lunchperiode even een blokje om te lopen, om een halte verder van de bus te stappen ... Deze actie brengt zo in een moeite nog een aantal andere voordelen met zich mee, bijvoorbeeld op het vlak van mobiliteit en het milieu. Want wie meer te voet gaat, draagt zijn steentje bij aan het verminderen van het fileprobleem, de CO_2-uitstoot ...

'VGC stapt de wereld' rond had een groot mobiliserend effect. Gedurende een aantal weken was de stappenactie gespreksonderwerp bij uitstek.
Tot slot voor de cijferaars: in totaal werd 68.434 km afgelegd!

Gelijkwaardige toegang tot welzijn en gezondheid voor alle Brusselaars

Cultuursensitieve zorg

De Brusselse bevolking wordt gekenmerkt door een alsmaar toenemende etnisch-culturele diversiteit. De hulpverleningsorganisaties die in Brussel werken, krijgen meer en meer te maken met hulpvragen van cliënten met een migratieachtergrond. De klassieke theorieën en methoden blijken voor deze doelgroep niet altijd geschikt; cliënten met een migratieachtergrond zijn doorgaans niet zomaar in te passen binnen de bestaande zorg.

De VGC maakt al jarenlang werk van het stimuleren van cultuursensitieve zorg, om er zo voor te zorgen dat alle Brusselaars een gelijkwaardige toegang tot het welzijns- en gezondheidsaanbod krijgen.

Michael De Lausnay

Ambassadeurs in diverse bevolkingsgroepen

In het kader van het proefproject 'Bruggenbouwers' van de Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad worden 'ambassadeurs' uit verschillende bevolkingsgroepen wegwijs gemaakt in het welzijns- en gezondheidsaanbod in Brussel. Op 31 mei 2010 ontvingen 64 ambassadeurs een attest van hun gevolgde vormingstraject.

Nadruk op cultuursensitieve geestelijke gezondheidszorg

Vooral in de geestelijke gezondheidszorg is de ondersteuning van hulpverleners die werken met cliënten met een migratieachtergrond noodzakelijk.

Midden 2010 ging in het Centrum Geestelijke Gezondheidszorg (CGGZ) het Steunpunt Cultuursensitieve Zorg (SCZ) van start. Dit steunpunt bouwt verder op twee vroegere deelprojecten van het CGGZ, met name het Platform Cultuur en Gezondheid en de Consultdesk Vluchtelingen. Deze projecten waren, net als het steunpunt, gericht op het optimaliseren van de cultuursensitieve zorg in Brussel. Met steun van de Vlaamse overheid en de VGC worden deze deelprojecten nu omgevormd tot één steunpunt, en dat met het oog op een (geestelijke) gezondheidszorg die niet alleen aandacht heeft voor de lichamelijke, psychische en sociale dimensies van de hulpvraag, maar ook voor de culturele context.

Werken aan cultuursensitieve zorg wordt daarbij beschouwd als een bewustwordingsproces, eerder dan loutere kennisoverdracht. Hulpverleners, zowel van CGGZ zelf als van partnerorganisaties zoals Centra Algemeen Welzijnswerk, kunnen terecht bij een consultdesk voor info, tips en vragen over doorverwijzingen. In functie van kennis- en expertiseontwikkeling wordt ook werk gemaakt van een documentatiepunt. Via vormings- en intervisiemomenten wordt de deskundigheid van eerstelijnsmedewerkers bevorderd.

Nog in het kader van het stimuleren van een cultuursensitieve geestelijke gezondheidszorg liep in 2010, met steun van de VGC, het project 'Zorg in Kleur' van de vzw Solentra, verbonden aan de polikliniek Kinder- en Jeugdpsychiatrie van het UZ Brussel. Het project vertrok vanuit de vaststelling dat kinderen en jongeren met een migratieachtergrond ondervertegenwoordigd zijn in de psychiatrie. Als ze dan toch de weg vinden, gebeurt dat vaak door doorverwijzing in een acute probleemsituatie.

Daarbij komt nog dat de slaagkansen van een klassieke zorgbehandeling bij deze doelgroep een stuk lager liggen. Vanuit een preventieve doelstelling ontstond daarom het project 'Zorg in Kleur', waarbij vzw Solentra in Brusselse Nederlandstalige scholen kinderen en jongeren met schoolse, emotionele of gedragsproblemen begeleidde, in samenwerking met de CLB's en de zorgcoördinatoren.
De VGC onderzoekt nu samen met de vzw hoe de expertise binnen dit project blijvend kan verankerd worden.

Ontmoetingen tussen hogeschoolstudenten en senioren uit de lokale dienstencentra in Brussel

Project 'Jongleren' HUB-EHSAL

Kruisbestuiving tussen verschillende generaties en culturen

'Oud geleerd en jong gedaan': onder dat motto bracht de Hogeschool-Universiteit Brussel (HUB) gedurende drie jaar studenten in contact met Brusselse senioren met uiteenlopende culturele achtergronden. Het project kreeg de naam 'Jongleren' en werd mogelijk gemaakt dankzij de financiële steun van de VGC. Het aanmoedigen van uitwisseling tussen verschillende generaties en culturen is immers een belangrijke beleidsprioriteit voor de VGC in het kader van haar 'Samenlevingsinitiatieven'.

In 2010 ging dit project zijn laatste projectjaar in. 'Jongleren' is gericht op informele ontmoetingen tussen beide groepen, met als doel een foto- en verhalententoonstelling te maken over de levensverhalen van de deelnemende senioren. Uitgangspunt daarbij is een positieve en correcte wederzijdse beeldvorming en contacten.

De studenten zijn afkomstig uit de opleidingen journalistiek, plastische opvoeding en sociaal-cultureel werk. De deelnemende dienstencentra zijn Aksent-Schaarbeek, Cosmos, Aksent-Evere, De Vaartkapoen, De Harmonie, De Zeyp en Randstad.

Benoît Zalinski

In het project wordt gewerkt aan diverse doelstellingen:
- de studenten leren Brussel kennen en bouwen praktijkervaring en interculturele competenties op;
- de senioren nemen actief deel en schetsen via hun verhaal een beeld van het leven als senior in Brussel.

Daarnaast is gebleken dat het project de samenwerking tussen HUB-EHSAL en de Brusselse welzijnsorganisaties heeft versterkt en geïnspireerd.
In de eerste maanden van 2011 volgt nog een feestelijke afsluiter met de tentoonstelling en een publicatie met de verhalen van de senioren die gedurende de drie jaren werden geïnterviewd.

Het Jongleren-project won begin februari 2011 ook een prijs binnen de 'European Local Authorities Competition (ELAC) on Good Practices on the Support for Migrant Elders' Initiatives', die wordt georganiseerd door de Duitse staat Noordrijn-Westfalen in samenwerking met het 'Committee of the Regions' en de 'Council of European Municipalities and Regions'. ELAC wil voorbeeldige initiatieven belonen die de levenskwaliteit verbeteren van senioren met een migratieachtergrond.
Het project kon de ELAC-jury bekoren omdat het op een positieve manier uitwisseling tussen jong en oud stimuleert. Ook de actieve inbreng van senioren met een migratieachtergrond werd geapprecieerd.
Het Jongleren-project behaalde de derde plaats in de wedstrijd, goed voor een geldprijs van 1.000 euro. Het initiatief staat onder de bescherming van de voorzitter van het Europees Parlement. Aan de competitie namen 34 initiatiefnemers deel.

Karlien Jolie

Tanja Janssens

RESPECT VOOR DIVERSITEIT EN GELIJKE KANSEN

Kunstcomptoir

Personen in armoede maken kennis met de culturele sector

© Lasso

Het project 'Kunstcomptoir' wil personen in armoede laten kennismaken met de verschillende facetten van de Brusselse culturele sector, en hen op die manier een emancipatorische impuls geven.

Personen in armoede zijn weinig tot niet vertrouwd met de culturele sector: noch met de infrastructuur en de gewoontes, noch met het aanbod. Hen enkel laten kennismaken met het aanbod (passieve participatie) volstaat niet om hen meer en beter te laten participeren. Vertrouwensrelaties, en die worden per definitie langzaam opgebouwd, zijn voor deze doelgroep van groot belang. Een vertrouwensrelatie is noodzakelijk om aan integratie, participatie en duurzaamheid te werken.

Centraal in dit project staat het contact tussen verenigingen waar armen het woord nemen en de culturele organisaties. Eind 2009 werd een samenwerking opgestart tussen 't Huizeke (onthaalcentrum in de Marollen) en de KVS, en tussen Hobo (vereniging die hulp biedt aan daklozen) en Recyclart.

Bedoeling is dat de verenigingen waar armen het woord nemen op regelmatige basis en op verschillende manieren kennismaken met de werking van de artistieke organisaties. In een latere fase worden de personen in armoede rondgeleid in de cultuurhuizen, gaan ze in gesprek met de medewerkers, of worden ze zelfs ingeschakeld als vrijwilliger.
Kunstcomptoir is een cultuurparticipatietraject dat werd opgestart door Lasso (Brussels Netwerk Kunsteducatie en Publieksbemiddeling), op vraag van de VGC. In het kader van de lokale afsprakennota 'cultuur en vrijetijdsparticipatie' zijn een aantal ondersteunende initiatieven ontwikkeld om kansengroepen op een duurzame en brede manier te betrekken bij de werking van culturele instellingen. Kunstcomptoir is er daar één van.

© Lasso

'Jongleren' - Studenten ontmoeten senioren, senioren ontmoeten studenten

Interview met Nienke Meulenbroeks (HUB) en Veerle De la Ruelle (dienstencentrum De Harmonie)

Bij de Hogeschool-Universiteit Brussel (HUB) is praktijkgerichtheid geen loos begrip. Onder het motto 'oud geleerd en jong gedaan' bracht de HUB gedurende drie jaar studenten in contact met Brusselse senioren met uiteenlopende culturele achtergronden. Het project kreeg de naam 'Jongleren' en werd een kruisbestuiving tussen verschillende generaties en culturen met als eindresultaat een knappe tentoonstelling en twee kalenders.

Wij gingen praten met twee enthousiaste dames die intensief aan dit project werken: Nienke Meulenbroeks , projectcoördinator van de HUB, en Veerle De la Ruelle, coördinator van het lokaal dienstencentrum De Harmonie.

Iets met verhalen en foto's

Wat was eigenlijk de aanzet en de inspiratiebron voor het project 'Jongleren'? 'Op het Centrum voor Internationalisering en Projecten van de HUB waar ik werk, schrijven en coördineren we projecten die passen binnen onze opdracht tot 'maatschappelijke dienstverlening', waar het diversiteitsbeleid bij aansluit', vertelt mevrouw Meulenbroeks. 'We zijn altijd op zoek naar samenwerkingsmogelijkheden waarbij de studenten met diversiteit, die in Brussel zo aanwezig is, in aanraking komen. Het leek mij zeer interessant om jongeren en ouderen samen te brengen. Maar aanvankelijk zagen we niet echt hoe we dat konden aanpakken. Heel toevallig leerde ik in 2007 via gemeenschappelijke vrienden Veerle De la Ruelle kennen. Die stelde zich aan me voor als iemand die in een dienstencentrum werkt waar senioren komen van allerlei nationaliteiten, toen nog lokaal dienstencentrum Cosmos. Het laatste puzzelstukje was een fototentoonstelling in het tehuis van mijn oma's. Ik dacht: Goh, wat zijn oude mensen fotogeniek. En wat jammer dat ik nou niet in drie zinnen iets van hun levensverhaal erbij lees zodat ik het ook kan plaatsen. En plots wist ik het: iets met verhalen en foto's. Toen heb ik samen met Veerle en met Tom Dedeurwaerder het project uitgeschreven. Ook andere dienstencentra en docenten reageerden enthousiast.'

Open minded senioren

Het project loopt intussen drie jaar. Was het niet moeilijk om elk jaar 15 senioren te vinden die wouden meewerken? 'De meeste senioren willen graag meewerken aan een wisselwerking tussen senioren en jongeren', vertelt mevrouw De la Ruelle. 'Jongeren hebben nogal vaak een verkeerd beeld over senioren. Zelfs ik ben soms nog verbaasd hoe open minded onze senioren zijn.'
'En ik denk dat senioren graag vertellen', voegt ze eraan toe. 'Ze hebben heel veel meegemaakt, zeker mensen uit een ander land die hier terechtgekomen zijn. Senioren hebben een zekere fierheid, ze willen de jongeren laten weten welke avonturen ze hebben meegemaakt. Dat is de kracht van heel het project: senioren die heel veel te vertellen hebben en jongeren die de wereld nog moeten ontdekken en benieuwd zijn naar alles.'

Trotse studenten

Zijn de jongeren even enthousiast als de senioren? 'Het project is verplicht voor de studenten', legt mevrouw Meulenbroeks uit. 'Ik doe dit heel bewust, elke student moet kennismaken met die diversiteit. Als ik vraag : 'wie wil er meedoen?', dan krijg ik studenten die al enthousiast *waren* en ik wil juist dat mensen enthousiast *worden*.

Na het eerste koppelmoment met senioren, studenten en docenten zijn de meeste reacties van de studenten positief. Ze vinden het gewoon leuk om een opdracht te doen. Zoals de senioren hebben ook de studenten hun fierheid. Tijdens de tentoonstelling zeggen ze fier: 'Ik heb dat verhaal geschreven of ik heb die foto gemaakt'. Het is een constructief project, we laten favoriete plekken zien, we schrijven een mooi verhaal en daarbovenop maken we een mooie foto. Wie wil niet zo vereeuwigd worden?

Het is een grote meerwaarde dat de VGC ons een budget geeft om dit mogelijk te maken. Naast het werken met een coördinator geeft het ons de ruimte om een mooie tentoonstelling te organiseren en een verzorgde kalender te laten drukken. De mensen (senioren, jongeren, docenten) moeten fier op de tentoonstelling kunnen rondlopen.'

> **"Dat is de kracht van heel het project: senioren die heel veel te vertellen hebben en jongeren die de wereld nog moeten ontdekken en benieuwd zijn naar alles.**

Mee naar de computerles, of darts spelen op café

Waar ontmoeten studenten en senioren elkaar dan? 'De senioren nemen de studenten mee naar een favoriete plek in Brussel', vertelt mevrouw Meulenbroeks. 'De senioren spreken onderling af met de studenten waar die ontmoetingsplek is. Zo namen Afrikaanse mama's studenten mee naar hun winkeltjes. Sommige senioren namen de studenten mee naar hun thuis waar ze dan overstelpt werden met eten. Eén man volgt computerles en nam de studenten mee naar de les. Een mevrouw nam ze mee naar haar café waar ze darts speelt. Een andere mevrouw die veel van reizen houdt, ontving de studenten tussen al haar fotoboeken. Eén mevrouw doet vrijwilligerswerk bij de Brailleliga en ging met de studenten daar naartoe. De studenten komen zo op heel diverse plekken terecht.'

'Ook het weer beïnvloedt de plaats waar wordt afgesproken', voegt mevrouw De la Ruelle eraan toe. 'De gesprekken vinden plaats in november en december. Als het heel koud is, wordt wel eens in het dienstencentrum afgesproken. Maar er zijn ook senioren die zeggen dat dit juist hun favoriete plek is. De senioren wonen allemaal in de buurt van het dienstencentrum. De meeste studenten komen van buiten Brussel. Zo leren de studenten via dit project Brussel beter kennen.'

'En? Ga je weg van 't weekend?'

Volgens mevrouw De la Ruelle heeft dit project impact op senioren én studenten. 'Senioren willen hun verhaal vertellen en de studenten maken iets blijvends van hun levensverhaal: cultureel erfgoed. Senioren zijn mensen die bezig zijn met hun levenseinde. Het terugblikken op hun leven en het maken van de kalender zijn zeer waardevol. Senioren vinden het bovendien superleuk om eens met een jongere te praten. Ze zijn ook erg geïnteresseerd: 'En? Ga je weg van 't weekend?, vragen ze. We zien dat ook als er een stagiair komt werken in het dienstencentrum, dat is als een frisse wind die hier waait. Ze vinden dat fantastisch. Het brengt een alertheid bij de ouderen: 'Allé, wat zegt die jonge gast nu?' hoor je hen vragen. 'Dat is een woord dat wij niet kennen.''

Naar de kapper

Mevrouw Meulenbroeks vertelt wat er verder nog op het programma staat: 'Binnenkort komen de senioren naar de hogeschool-universiteit om het materiaal te bekijken: 'het toonmoment'. Best spannend. De senioren zijn het voorwerp van een tentoonstelling dus moeten ze op voorhand het verhaal gelezen hebben en de foto gezien hebben. Op de opening van de tentoonstelling zullen een aantal senioren een stukje van hun verhaal naar voren brengen. 'De senioren leven ook naar de tentoonstelling toe', weet mevrouw De la Ruelle, 'vorig jaar waren ze allemaal naar de kapper geweest.'

'De tentoonstelling vindt plaats in gemeenschapscentrum De Zeyp in Ganshoren, waarschijnlijk begin mei. Daarna reist de tentoonstelling rond. Omdat dit jaar het laatste jaar is, publiceren we een extra verhalenbundel met alle 45 verhalen van de afgelopen drie jaar. Door dit project zijn de samenwerkingsverbanden aangehaald wat volgend jaar – hopelijk – zal resulteren in een nieuw project tussen studenten en senioren', besluit mevrouw Meulenbroeks.

Binnen Jongleren zijn studenten betrokken uit de master Journalistiek, de bachelor Secundair Onderwijs: Plastische Opvoeding en de bachelor Sociaal Werk. De senioren zijn bezoekers van de dienstencentra Aksent-Evere, Aksent-Schaarbeek, Cosmos, De Harmonie, De Zeyp, Randstad en De Vaartkapoen.

RESPECT VOOR DIVERSITEIT EN GELIJKE KANSEN

Leerkansen van alle kinderen vergroten

Campagne 'Alle schooldagen naar school'

Hoe meer een kind meedoet met de activiteiten in de klas en samen met zijn klasgenootjes kan leren, hoe meer kansen het heeft om later succesvol te worden. En dat begint al in de kleuterklas. Onderzoek bewijst het: maximale deelname aan kleuteronderwijs is een goede basis voor meer kansen en meer succes in de verdere schoolloopbaan. Het is ook belangrijk om 's ochtends op tijd naar school te komen: zo maakt een kind de schooldag van bij de start mee en is het meteen betrokken bij de activiteiten.

Michael De Laussay

Michael De Laussay

Toch lijken ouders dat niet altijd te beseffen: ze brengen hun kinderen te laat naar school of laten toe dat ze regelmatig eens een dagje overslaan. Of de schoolvakanties mogen voor ouders wel wat langer duren ...

Daarom lanceerde de VGC in maart 2010 de campagne 'Alle schooldagen naar school'. Met de campagne wil de VGC benadrukken hoe belangrijk het is dat kinderen elke dag en op tijd naar school komen. 'Alle schooldagen naar school' moet ouders sensibiliseren om hun kinderen maximaal te laten deelnemen aan het onderwijs. Uiteindelijke doelstelling is om de leerkansen van alle kinderen te vergroten.

De campagne richt zich in de eerste plaats naar de ouders van kleuters en leerlingen van het eerste leerjaar lager onderwijs. Meer bepaald wil de VGC de ouders stimuleren om ervoor te zorgen dat hun kinderen:

- elke dag naar school komen;
- op tijd naar school komen;
- de dagen net voor en net na de vakanties ook naar school komen.

Verschillende partijen werden bij de campagne betrokken: schoolteams, CLB-medewerkers, medewerkers uit de integratiesector, gemeenschapscentra ...

'Alle schooldagen naar school' kreeg vorm via diverse soorten campagnemateriaal: een stempelkaart voor kinderen, een uitnodigingskaart voor ouders, een lied, folders in verschillende talen, affiches, raamstickers ..., met steeds terugkerende campagnefiguren.
Om de schoolteams te ondersteunen maakte de VGC een handleiding bij het materiaal, met concrete tips om aan de slag te gaan. Scholen en intermediairs kregen het campagnemateriaal gratis ter beschikking.

De campagne duurt 14 dagen. Scholen kunnen deze campagne tijdens het schooljaar verschillende keren herhalen.

CVO Elishout organiseert opleiding 'Basis Keuken' in gevangenis Sint-Gillis

Het Centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO) Elishout wil met haar opleidingsaanbod kansengroepen aanspreken en hun kansen op de arbeidsmarkt vergroten. Daarvoor werkt het onder meer intensief samen met de VDAB.

Het afgelopen jaar nam CVO Elishout deel aan een wel heel bijzonder project. Samen met het Brussels Consortium voor Volwassenenonderwijs (BruCoVo) werd een module 'Basis Keuken' georganiseerd in de gevangenis van Sint-Gillis.

Kooklessen in de gevangenis

Uit een bevraging bij gevangenen bleek dat veel gedetineerden graag een opleiding willen volgen tijdens de periode van hun opsluiting. Op die manier vergroten zij hun kansen op de arbeidsmarkt na hun vrijlating.
BruCoVo vroeg CVO Elishout om een horecagerichte opleiding uit te werken. Het CVO bezit immers heel wat expertise over opleidingen in de horecasector en over de specifieke noden van specifieke doelgroepen.

Na een grondige voorbereiding startten in november tien gedetineerden met de opleiding. Een vijftal weken lang leerde een leerkracht van CVO Elishout hen een aantal basisvaardigheden aan. In de keuken van de gevangenis bereidden de gedetineerden diverse gerechten en kregen ze uitleg over materiaal en techniek. Allemaal reageerden ze enthousiast. De opleiding bood hen niet alleen een welkome afleiding, maar vooral ook de kans om werk te maken van hun leven na hun detentie. Een tewerkstelling in de horeca biedt ex-gedetineerden de mogelijkheid om zich opnieuw succesvol te integreren in de samenleving.

Dit project past in het algemene strategische plan 'Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden' van de Vlaamse Gemeenschap, waarbij men in de gevangenissen een opleidingsaanbod wil uitbouwen.

Basiseducatie voor gedetineerden

Een ander belangrijk onderdeel in dit strategische plan zijn de opleidingen die het Centrum Basiseducatie Brusselleer binnen de Brusselse strafinrichtingen aanbiedt. In verschillende groepscursussen NT1 (Nederlands als eerste taal) wordt aan inhoudelijke en technische aspecten van lees- en schrijfverwerving van het Nederlands gewerkt. NT1-cursussen zijn bedoeld voor mensen die het Nederlands als moedertaal hebben, maar het onvoldoende beheersen. Daarbij is er specifieke aandacht voor leervragen van de gedetineerden zelf, zoals het lezen van de brieven die zij ontvangen en het schrijven van een antwoord.

Dit project vormt een mooie illustratie van hoe CVO Elishout en het Centrum Basiseducatie Brusselleer naast hun reguliere opleidingsaanbod ook specifieke doelgroepen zoals gedetineerden aanspreken met opleidingen aangepast aan hun noden en behoeften.

TAAL ALS RODE DRAAD

Een geïntegreerde visietekst over het VGC-taalbeleid

Steven Van Leeuw

'De VGC werkt in een rijke en diverse talige omgeving: in het officieel tweetalige Brusselse hoofdstedelijke gewest worden zeer veel verschillende talen gesproken. De VGC beschouwt die rijkdom van talen en culturen zonder meer als een troef en een positieve kracht in de grootstad. Deze meertaligheid biedt kansen voor de inwoners en de bezoekers van de stad.
Tegelijkertijd brengt zij echter ook belangrijke uitdagingen met zich mee: hoe kunnen we op een goede manier omgaan met die meertaligheid? Ook voor de positie van de Nederlandse taal betekent deze meertalige grootstedelijke omgeving een bijzondere uitdaging. De VGC wil met haar beleid een gepast antwoord bieden op deze uitdagingen.

De VGC wil met een open houding vorm geven aan een toegankelijk Nederlandstalig netwerk van diensten en voorzieningen (op alle terreinen van haar bevoegdheden) om de kwaliteit van het leven in de stad te verbeteren. Het Nederlands moet daarin een belangrijke plaats krijgen. Verder wil de VGC een positieve houding tegenover het Nederlands in een meertalige omgeving stimuleren.
Door het aanbieden van een brede waaier van Nederlandstalige initiatieven, waarbinnen ook anderstaligen gemotiveerd worden om het Nederlands te leren en te gebruiken, wil de VGC werk maken van de stimulering van het gebruik van het Nederlands. De VGC doet dat vanuit de overtuiging dat de kennis en het gebruik van de Nederlandse taal de kansen van individuen en groepen op volwaardige participatie aan het maatschappelijk leven versterken.

Bijzondere doelgroep van het VGC-taalbeleid zijn kinderen en jongeren uit het Nederlandstalig onderwijs of uit Nederlandstalige voorschoolse initiatieven. Zij moeten de kans krijgen om deel te nemen aan een breed aanbod van kwaliteitsvolle Nederlandstalige initiatieven (spel, sport, ontspanning ...) en zorginitiatieven. Het stimuleren van niet-schoolse kennis of vaardigheden, het bevorderen van de voorschoolse ontwikkeling of het bieden van zorg, zijn bij initiatieven buiten de school(m)uren belangrijk met het oog op brede ontwikkelingskansen. Dergelijke inspanningen bevorderen de totale ontwikkeling van het kind, dus ook de taalontwikkeling. Hieromtrent moeten ouders van kinderen in het Brussels Nederlandstalig onderwijs gesensibiliseerd worden.

Samengevat, vindt de VGC het belangrijk om:
- *een positieve houding tegenover meertaligheid in het algemeen te ondersteunen;*
- *een positieve houding tegenover het Nederlands in een meertalige omgeving te stimuleren;*
- *het gebruik van het Nederlands in Brussel te versterken;*
- *de kwaliteit van het taalgebruik te verbeteren.'*

Deze fragmenten vormen het begin van de visietekst 'Taalbeleid' die de VGC het voorbije jaar opstelde. De ambtelijke werkgroep 'Taalbeleid', die in het leven geroepen werd met het oog op een beleidsoverschrijdende benadering, boog zich over de bestaande teksten op het gebied van taalbeleid. Resultaat was een geïntegreerde visietekst, een leidraad voor het omgaan met het Nederlands en met andere talen in VGC-initiatieven of initiatieven die door de VGC ondersteund worden.

En in de praktijk? We kunnen er niet omheen: het Nederlands is in Brussel nog te veel 'leertaal' en te weinig 'speeltaal'. Daarom wil de VGC een klimaat creëren waarin de 'straat- en knuffelwaarde' van het Nederlands stijgt, waar het meer omgangstaal wordt, buiten de formele contexten. Heel wat acties van de VGC hebben een taalcomponent die ervoor zorgt dat mogelijke drempels en weerstanden tegenover het Nederlands worden weggewerkt. In wat volgt een aantal taalgerelateerde initiatieven van het voorbije jaar.

Lenteschool

Al spelend Nederlands oefenen tijdens de krokusvakantie

Al een aantal jaren organiseert de VGC tijdens de grote vakantie een 'Zomerschool' voor anderstalige nieuwkomers uit Brusselse lagere scholen, waarbij zij spelenderwijs Nederlands oefenen. In 2010 vond voor de eerste keer ook een Lenteschool plaats, in de krokusvakantie, als uitbreiding van de Zomerschool. Organisatie was in handen van het Onderwijscentrum Brussel van de VGC.

Tijdens de Brusselse Lenteschool krijgen anderstalige nieuwkomers (kinderen die maximaal twee schooljaren in het Brussels Nederlandstalig basisonderwijs hebben doorgebracht) van 6 tot 12 jaar een Nederlands taalbad. Doel is om de nieuwkomers het Nederlands in de stad te laten ontdekken. Op die manier krijgt het Nederlands een functionele waarde in de meertalige omgeving van anderstalige nieuwkomers.

Er wordt gestreefd naar integratie in het reguliere onderwijs- en vrijetijdsaanbod in de stad. Bedoeling is om de taalvaardigheid Nederlands van de kinderen te ondersteunen en te ontwikkelen tijdens de vakantie, zodat ze vlot meekunnen op school. Verder is er veel aandacht voor het stimuleren van de zelfredzaamheid en het zelfvertrouwen van de kinderen.

De kinderen worden in leeftijdsgroepen ingedeeld. In de voormiddag doen zij, op een speelse manier, allerlei talige activiteiten, onder de begeleiding van leerkrachten-vrijwilligers. In de namiddag staat er telkens sport op het programma, voor alle kinderen samen. Dat sportaanbod wordt uitgewerkt door de VGC-sportdienst en Buurtsport Brussel.
De Lenteschool vond plaats tijdens de krokusvakantie, van 15 tot 21 februari 2010. Het initiatief voor buitenschoolse opvang De Buiteling, basisschool De Kleurdoos en het Maria Boodschaplyceum stelden hun lokalen ter beschikking.
Er kwamen veel positieve reacties op deze eerste Lenteschool, zowel van ouders als van directies en leerkrachten. De Lenteschool betekent onmiskenbaar een meerwaarde voor het verwerven van taalvaardigheid Nederlands. Uit systematische observaties van de kinderen blijkt overduidelijk dat zij vooruitgang boekten.

TAAL ALS RODE DRAAD

Een begeleidingstraject voor Brusselse Nederlandstalige kinderdagverblijven

Groeien in taal

'Groeien in taal': dat is de naam van een uniek ondersteuningsproject dat de taalontwikkeling van kinderen wil stimuleren buiten de schoolmuren, om zo hun algemene ontwikkeling, hun schoolloopbaan en hun maatschappelijke carrière te bevorderen.

© VBJK

© VBJK

Binnen de VGC-entiteit 'Gezin' werken vijf taalondersteuners voor dit project; een van hen begeleidt de Brusselse initiatieven voor buitenschoolse opvang (IBO's), de anderen werken in de kinderdagverblijven.
'Groeien in taal' krijgt ook steun van het Huis van het Nederlands Brussel. Een taaladviseur van het Huis staat de VGC-taalondersteuners met raad en daad bij binnen de krijtlijnen van het project. Deze taaladviseur ondersteunt de kinderdagverblijven in hun communicatie met de ouders, meer bepaald door die communicatie toegankelijker te maken en door advies te geven over de keuze voor het Nederlands in Brussel. Het Huis van het Nederlands werkt bovendien ook in de Nederlandstalige consultatiebureaus rond de thema's meertalig opvoeden, taalkeuzes en taalontwikkeling.

Met het project 'Groeien in taal' wil de VGC bijdragen tot de kwaliteit en de professionalisering van de sector.

Pioniersrol

Taalstimulering voor kinderen die nog niet naar school gaan (0-3 jaar) is zeer innoverend; het project vervult zelfs een pioniersrol in Vlaanderen en in Brussel. De taalondersteuners hebben een zeer specifieke expertise en methodiek opgebouwd. Zo kwam samen met het expertisecentrum 'Vormingscentrum voor de Begeleiding van het Jonge Kind' een dvd tot stand ('Het verhaal van taal: uitdagend Nederlands in een meertalige omgeving') die het concept van taalstimulering aan de hand van praktijkvoorbeelden uit de doeken doet. De taalondersteuners gebruiken deze dvd tijdens de coaching als werkmiddel en hij is daarnaast ook beschikbaar voor geïnteresseerden.

Meer 'knowhow'

Elk kinderdagverblijf krijgt gedurende twee jaar begeleiding. Tijdens de ondersteuning wordt nagedacht over taalvisie, -afspraken en -beleid. Het project wil de begeleidsters en de leidinggevenden meer knowhow aanreiken over taalontwikkeling, taalstimulering en taalgebruik in een meertalige context.

De begeleiding op de werkvloer is vooral gericht op de taalinteracties tussen kindbegeleidsters en kinderen en tussen kinderen onderling. De taalondersteuning focust op communicatieve en taalstimulerende principes tijdens zorgmomenten, rituelen en routines (eetmoment, liedjes zingen voor het slapengaan ...) en op taalactiviteiten, voorleestechnieken en vertelmomenten.

In de praktijk

De ondersteuning is zeer praktisch opgevat en wordt uitgewerkt op maat van het kinderdagverblijf. De taalondersteuners zijn vaak en actief aanwezig in de leefgroepen (de verschillende groepen kinderen: baby's, kruipers, peuters). Zo kunnen ze de praktijk zelf observeren en geschikte suggesties en gespreksthema's voorstellen tijdens de teamvergaderingen. Zodra het team daarmee akkoord gaat, wordt overgeschakeld op video-coaching: de medewerkers worden gefilmd en de beelden worden nadien besproken. Aan de hand van deze videobeelden uit de eigen praktijk komen kwaliteiten, talenten en mogelijkheden aan het licht.

Een eind verder op weg

In de loop van het traject gaat veel aandacht naar verankering en verzelfstandiging. Samen met begeleiders en leidinggevenden werken de taalondersteuners een taalbeleid uit dat door iedereen wordt gedragen. Aan het einde van het traject heeft het kinderdagverblijf zo de nodige visie en competenties op het vlak van taalstimulering in huis en kan het de kinderen een eind verder op weg helpen. Intussen hebben 7 kinderdagverblijven een volledig tweejarig traject afgelegd. 9 andere kinderdagverblijven zijn halfweg en in 2011 starten de taalondersteuners in 12 nieuwe kinderdagverblijven.

© VBJK

© VBJK

Huis van het Nederlands

Taalcoaching in het deeltijds onderwijs, tweedekansonderwijs en in opleidingsprojecten

Nederlandstalige organisaties die in Brussel beroepsopleiding of werkervaring organiseren, worden al lange tijd geconfronteerd met een publiek dat weinig of geen Nederlands kent. Hetzelfde geldt voor de Centra Leren en Werken, waar jongeren tot 25 jaar een opleiding kunnen combineren met werkervaring, onder meer in 'brugprojecten'.

Taaldrempels wegwerken

Ook in het volwassenenonderwijs komen geleidelijk aan meer anderstalige Brusselaars terecht, niet alleen in de NT2-afdelingen (Nederlands als tweede taal), maar ook in de vakgerichte opleidingen en in het tweedekansonderwijs.

Allemaal staan deze organisaties voor de uitdaging om hun opleidingen (beter) toegankelijk te maken voor dit min of meer nieuwe publiek. Het Brusselse Huis van het Nederlands helpt hen, in opdracht van de VGC, om die uitdaging aan te gaan.

De ondersteuning door het Huis kan veel vormen aannemen, maar de doelstelling blijft altijd dezelfde: nodeloze taaldrempels in de opleiding wegwerken, en binnen de (vak)opleiding zelf maximale taalleerkansen inbouwen voor het anderstalige of taalzwakke publiek.

In 2010 heeft het Huis onder meer samengewerkt met de horecaopleidingen van CVO (Centrum voor Volwassenenonderwijs) Elishout en de tweedekansopleiding 'Verzorgende' van CVO Brussel. Daarnaast was er ook extra aandacht voor het deeltijds leren en werken, in een project met Centrum voor Deeltijds Onderwijs Don Bosco en het Brugprojectencentrum.

Nederlands op de opleidingsvloer

Samen met de instellingen die deze opleidingen organiseren, werd eerst nagedacht over einddoelen en instapniveaus Nederlands. Vervolgens werd nagegaan of de opleiding zelf geen taaleisen stelt die weinig zinvol zijn in het perspectief van de latere tewerkstelling. Als dat wel het geval is, wordt onderzocht of en hoe we die nodeloze 'taaldrempels' kunnen afbouwen. De vakdocenten krijgen daarbij begeleiding door een NodO-docent (Nederlands op de Opleidingsvloer) van een CVO. Die laatste zorgt ook voor ondersteuning bij het creëren van zo veel mogelijk taalleerkansen binnen de beroepsgerichte componenten van de opleiding.

Het is de bedoeling dat een en ander in 2011 uitmondt in een algemeen model voor taalondersteuning in het volwassenenonderwijs, dat ook in andere CVO's kan worden ingezet. Met het oog daarop werd op 3 december al een eerste denkdag georganiseerd: *Anderstaligen in het Brussels volwassenenonderwijs. Over taalgericht vakonderwijs / Nederlands op de Opleidingsvloer.* Zowat iedereen die in Brussel betrokken is bij taalbeleid in het volwassenenonderwijs was aanwezig: taalleerkrachten, vakdocenten, directies ... De discussies in de werkgroepen verliepen geanimeerd, maar de conclusies waren eensgezind: de inspanningen rond taalbeleid in CVO's moeten zeker worden voortgezet en er zit muziek in het NodO-model!

www.huisnederlandsbrussel.be

Michael De Launay

TAAL ALS RODE DRAAD

VGC-speelpleinen promoten Nederlands met taalkoffers

Over piratenbeesten en wondergeesten

De speelpleinen van de VGC maakten afgelopen zomer gebruik van taalkoffers. Daarin zitten allerlei spelletjes waarmee kinderen spelenderwijs hun taalkennis verbeteren. De koffers moeten helpen om van het Nederlands niet alleen een schoolmaar ook een speeltaal te maken.

De taalondersteuners van de VGC ontwikkelden in samenwerking met WMKJ (Werking Maatschappelijk Kwetsbare Jongeren) Chambéry drie taalstimulerende spelkoffers over de thema's piraten, dieren en sprookjes. Elke koffer bevat een bordspel, een tocht door de buurt en een heleboel taalstimulerende speltips en -suggesties. Tijdens de zomer van 2010 werden de koffers intensief ingezet op de 9 VGC-speelpleinen (Brouckère, Girabella, Kastanjes, Linde, Parasol, Populieren, Sippelberg, Watermolen en Windmolen).

De spellen in de taalkoffers vormden ook de aanzet voor een groter artistiek project, waarbij het opzet meer was dan alleen het Nederlands van de kinderen te stimuleren. Tegelijk werd hen getoond dat kunst niet alleen voor een selecte groep mensen is, en werd hun gevoel van eigenwaarde bevorderd. Daarnaast was er in het artistieke project aandacht voor het motiveren, stimuleren en inspireren van animatoren, en het verhogen van de ouderbetrokkenheid.

Cruciale schakel in het hele project was kunstenaar Theodoor De Roey. Hij ging in de loop van augustus op elk speelplein langs. Samen met de kinderen en de animatoren maakte hij een kunstwerk, op een prikkelende, taalstimulerende en verrassende manier, telkens binnen een van de drie thema's van de taalkoffers.
Het resultaat mag er wezen: van schatkisten tot piratenvlaggen, van knotsgekke dieren tot verrassende filmpjes, van enorme schilderijen tot betoverende foto's, van grote bamboeconstructies tot mysterieuze schaduwspelen.
Alle speelpleinen stelden hun kunstwerk aan het einde van de zomer tentoon in de oude Belle-Vue Brouwerij in Sint-Jans-Molenbeek. Op 30 augustus werd de tentoonstelling 'Piratenbeesten en Wondergeesten' geopend met een spetterend feest voor de animatoren, de kinderen en hun ouders.

http://speelpleinen.vgc.be

Taaladvies aan bedrijven

Het Brusselse Huis van het Nederlands wil het Nederlands in de stad promoten. Want wie Nederlands kent en gebruikt, staat nu eenmaal sterker in Brussel.

Bart Devarde

Het Huis van het Nederlands startte in 2008 met een 'consultancy'-werking voor bedrijven. Op die manier wou het Huis – op een meer systematische wijze dan vroeger het geval was – ondersteuning bieden aan bedrijven die vragen hebben over NT2-onderwijs of taalbeleid.

Ondertussen heeft het Huis op het vlak van taaladvies aan bedrijven een uitgebreide en intensieve werking uitgebouwd. Een team van drie medewerkers beantwoordde de voorbije twee jaar bijna 100 vragen van Brusselse bedrijven die op zoek waren naar tweetalig personeel of hun huidige personeel beter Nederlands wilden leren.
Bij de meeste bedrijven volstond een eenvoudig eenmalig advies. Ze kregen een overzicht van de mogelijkheden voor hun werknemers om in Brussel Nederlands te leren, een lijst met geschikte talenscholen, ideeën om de resultaten van eerder georganiseerde taallessen beter te verankeren ...
Met een aantal bedrijven werd een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor een meer intensieve begeleiding. In die overeenkomst staat hoe het bedrijf op langere termijn zal werken aan een structureel taalbeleid en welke hulp het Huis daarbij zal bieden. Dat kan gaan van het screenen van de talenkennis van de werknemers, het opstellen van taalprofielen voor elk van de functies in het bedrijf, over het opzetten van een sensibiliseringsactie, tot het opmaken van een volledig plan om te komen tot een echt tweetalige dienstverlening.

Voor de taaladvieswerking heeft het Huis de handige instrumentenmap 'Taaladvies aan bedrijven' ontwikkeld, met daarin onder meer een tweetalige brochure 'Meer Nederlands in uw bedrijf? Klinkt goed! Plus de néerlandais dans votre entreprise? C'est engageant!'.

Voor een aantal sectoren werden ook zakwoordenboekjes en lesmateriaal ontwikkeld. Het laatste boekje in de reeks heet 'Go! Stop!' en is bedoeld voor werknemers uit de beveiligingssector.

www.huisnederlandsbrussel.be

Huis van het Nederlands - Taaladvies aan bedrijven: ZARA

Interview met Bianca Ceulemans, Inditex HR Manager Benelux, die een beroep doet op het taaladvies van het Huis van het Nederlands voor winkelketen Zara

Al een aantal jaren biedt het Brusselse Huis van het Nederlands taalondersteuning aan bedrijven die vragen hebben over NT2-onderwijs of taalbeleid. Wij gingen praten met Bianca Ceulemans, Inditex HR Manager Benelux, die een beroep doet op het taaladvies van het Huis voor winkelketen ZARA.

Zara is een Spaanse winkelketen die deel uitmaakt van de Spaanse beursgenoteerde Inditex-groep. De focus van het bedrijf ligt op mode en trendy kledij tegen een redelijke prijs. De keten telt 1.160 winkels in meer dan 68 landen. Sinds 1994 heeft Zara vestigingen in België. In het Brussels gewest zijn er vijf Zara-winkels waar in totaal ongeveer 260 mensen werken.

Nederlandstalige klanten
Krijgt Zara eigenlijk veel Nederlandstalige klanten over de vloer, vragen wij ons af. 'De Zara-winkels in Brussel liggen verspreid over het gewest', vertelt mevrouw Ceulemans. 'Hoeveel Nederlandstalige klanten we hebben en of er een toename is van het aantal Nederlandstalige klanten, daar heb ik geen zicht op. Dat wordt niet gemeten. Ik krijg wel feedback vanuit de winkels. Zo weet ik dat het Westland Shopping Center in Anderlecht toch wel wat Nederlandstalige klanten over de vloer krijgt.'

Talenkennis van het personeel
'Algemeen gesproken is tweetaligheid van het personeel in onze Brusselse filialen eerder zeldzaam. Het is ook geen selectiecriterium omdat we gewoonweg zeer moeilijk tweetalige mensen vinden. Het cliché dat bestaat dat verkoopmedewerkers vaak geen hogere studies hebben gedaan en daardoor geen of een gebrekkige kennis van de Nederlandse taal hebben, wil ik toch even uit de wereld helpen. Wij krijgen zeer veel stagiairs of studenten over de vloer die wél hoger onderwijs volgen. En niet alleen uit commerciële richtingen, maar werkelijk uit alle opleidingen. Sommige winkelmanagers zijn ook universitair geschoold en toch is hun kennis van de tweede taal vrij pover. In Brussel merken we ook een opmerkelijke toeloop van personeelsleden uit Frankrijk, zij kennen uiteraard geen Nederlands. Deze mensen Nederlands aanleren is vrij moeilijk.'

Mevrouw Ceulemans voegt eraan toe dat ze dit niet alleen als een probleem voor de Franstaligen ziet. Zelf ging ze ook bij Zara aan de slag zonder Frans te spreken. 'De schoolkennis zat wel in mijn hoofd,' vertelt ze, 'maar schoolkennis is niet alles: het is ook een kwestie van durven praten, je persoonlijkheid, de kansen krijgen om ... en dus niet alleen een kwestie van intelligentie.'

> **"Het cliché dat bestaat dat verkoopmedewerkers vaak geen hogere studies hebben gedaan en daardoor geen of een gebrekkige kennis van de Nederlandse taal hebben, wil ik toch even uit de wereld helpen.**

Taaladvies op maat
Waarom heeft Zara het Huis van het Nederlands precies ingeschakeld? En waaruit bestaat de dienstverlening van het Huis voor Zara dan precies? 'We doen een beroep op het taaladvies van het Huis om twee redenen', legt mevrouw Ceulemans uit. 'Enerzijds als een cadeau voor onze medewerkers die zelf de vraag stelden om Nederlandse taallessen te kunnen volgen. Anderzijds als een verbetering van onze service voor de klanten. Het verbeteren van de tweetaligheid in Brussel is voor iedereen een goede zaak.

Ondertussen zijn we al een tijdje in contact met het Huis. We hebben verschillende verkennende gesprekken gehad om te achterhalen of onze verwachtingen en behoeften realistisch waren en welk soort begeleiding het Huis daaraan koppelt. Daarna hebben we het Nederlandse taalniveau van onze mensen laten testen. Het Huis heeft samen met de VDAB, een van de taalaanbieders, ook rechtstreeks bij de personeelsleden afgetoetst wat hun behoeftes zijn. Zo kunnen we ervoor zorgen dat de taallessen aansluiten bij hun vragen.

Op deze manier kan het Huis ons advies op maat leveren. Tijdens de cursus zelf wordt er bijgestuurd en het Huis volgt de kwaliteit van de lessen nauwgezet op. We zijn blij dat we een partner als het Huis gevonden hebben. Als je alles zelf moet uitzoeken, vergt dat zeer veel tijd. Het Huis geeft bovendien neutraal advies en heeft geen commerciële belangen.'

Proefproject
'Voorlopig bieden we deze taalondersteuning alleen aan voor de winkelmanagers en de kantoormedewerkers', vertelt mevrouw Ceulemans nog. 'Dat is een bewuste keuze omdat het project nieuw is en we het eerst bij een beperkte groep willen testen. Ik wil zien of het werkt.'

'Niemand wordt verplicht', verduidelijkt ze. 'De eerste testgroep bestaat uit een tiental enthousiaste mensen. Tien weken lang krijgen ze wekelijks 2 uur les. Na die tien weken volgt een evaluatie: wat heeft het opgebracht? Waar moeten we bijsturen? Beter een goede, grondige voorbereiding met meer kans op succes dan een grootschalig project dat flopt. Daarna gooien we het open naar de anderen die hun taalkennis Nederlands willen verbeteren.

Het project vraagt wel een zekere flexibiliteit, want de winkels blijven open. De verwachtingen voor dit project zijn groot, maar anderzijds zijn we realistisch en beseffen we dat niet al onze managers tweetalig worden.'

AMBASSADEUR VAN DE STAD

Gouden Ketjes 2010

Jongerenwerking Foyer wint Gouden Ket van het Jaar

© Thomas De Bruyne - BroedBloeders

In 2010 reikte de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor de vierde keer de Gouden Ketjes uit. Met deze geldprijzen wil de VGC Brusselse organisaties, instellingen of verenigingen die baanbrekend werk verrichten, in de bloemetjes zetten.

Jong Brussel

Elke keer is er een centraal thema dat als een rode draad doorheen de prijzen loopt. Deze keer was dat 'Jong Brussel'. Maar liefst 75 Brusselse organisaties dienden een dossier in. Heel diverse organisaties, die één ding gemeen hebben: ze werken op een andere, vernieuwende, gedurfde, authentieke manier met kinderen en jongeren.

De prijsuitreiking vond plaats op donderdag 27 mei in een volle Ancienne Belgique: het werd een wervelende show met veel jong talent, vlot gepresenteerd door Peter Pype. Er werden Gouden Ketjes uitgereikt voor Onderwijs en Vorming, voor Cultuur, Jeugd en Sport en voor Welzijn, Gezondheid en Gezin, elk goed voor 5.000 euro. Er was ook een Gouden Ket van het Jaar, de superwinnaar zeg maar, die met nog eens 5.000 euro extra naar huis ging.

En de winnaars zijn ...

De vzw Foyer ging met twee Gouden Ketjes aan de haal: het project 'BIS Award' van Jongerenwerking Foyer uit Sint-Jans-Molenbeek werd verkozen tot Gouden Ket van het Jaar en kreeg ook het Gouden Ketje voor Cultuur, Jeugd en Sport. BIS Award werkt met vijftien jongeren uit kwetsbare buurten en kansengroepen en helpt hen om hun grenzen te verleggen via vier uitdagingen: sport, school, sociaal vrijwilligerswerk en teamwerk.

De Prijs voor Welzijn, Gezondheid en Gezin ging naar huisartsenpraktijk Renfort voor het project 'Gezondheidsfeestjes'. De huisartsenpraktijk organiseert regelmatig kinderfeestjes voor de patiëntjes tussen 6 en 12 jaar. Tijdens deze feesten wordt er met de kinderen in groep aan preventieve gezondheidseducatie gedaan. Zo leren ze spelenderwijze wat gezonde voeding is, waarom je water moet drinken, waarom sport zo belangrijk is ...

De Ket voor Onderwijs en Vorming was voor gemeenschapscentrum De Vaartkapoen voor het project 'VK* concerts: opleiding security-agent'. Sinds enkele jaren nemen een aantal jongeren uit de buurt de taken van security op zich tijdens concerten. Ze worden aangemoedigd om een opleiding tot security-agent te volgen. VK* Concerts schiet ook het geld voor de opleiding voor. Intussen werken een aantal jongeren voltijds als security-agent bij diverse organisaties.

Voortaan worden de Gouden Ketjes om de 2 jaar uitgereikt.

www.goudenketjes.be

Promotie van het Nederlandstalige aanbod over opleiding en werkervaring

Meer kansen voor werkzoekenden

Werk zoeken loopt niet altijd van een leien dakje. De afgelopen jaren kwamen er, met de steun van de VGC, verschillende instrumenten tot stand die werkzoekenden op weg helpen in hun zoektocht naar werk en opleiding.

Zo is er de brochure 'Uw gids naar werk', boordevol sollicitatietips. Op het overzichtsplan 'Plan naar Werk' vinden werkzoekenden alle contactadressen die nuttig voor hen zijn. Tijdens de opleidings- en werkervaringsbeurs met dezelfde naam ('Plan naar Werk') leren ze het aanbod kennen. En tot slot opende in juli 2010 de werkwinkel Centraal zijn deuren. Werkzoekenden kunnen er terecht voor individuele begeleiding voor opleiding of werk.

Tracé Brussel

'Uw gids naar Werk'

'Uw gids naar Werk': dat is de titel van een nieuwe brochure die de vzw Media Actie Kuregem Stad (MAKS) in 2010 publiceerde, met de steun van de VGC. Werk vinden is immers niet altijd eenvoudig, en een goede voorbereiding op een jobaanbieding is cruciaal. De nieuwe brochure bevat een aantal tips en aandachtspunten voor mensen die op zoek zijn naar werk: het kiezen van een realistisch beroepsproject bijvoorbeeld, het begrijpen van een jobadvertentie, het opmaken van een curriculum vitae, het schrijven van een motivatiebrief, het voorbereiden van een sollicitatiegesprek ... Het zijn stuk voor stuk belangrijke stappen bij het vinden van een job.

De tweetalige brochure (Nederlands/Frans) kwam tot stand na overleg met ACTIRIS, Tracé Brussel, de Brusselse werkwinkels en de drie erkende Nederlandstalige ateliers Actief Zoeken naar Werk (Kurasaw Tewerkstelling van vzw MAKS, In Brussel van vzw Intec Brussel, vzw Groep Intro).
De consulenten van Kurasaw Tewerkstelling stelden de brochure voor op 6 mei, tijdens de festiviteiten naar aanleiding van 10 jaar MAKS. Ze deden dat op een wel erg ludieke manier: ze brachten een live-versie van de brochure in theatervorm. De brochure werd goed onthaald door de werkzoekenden; de 3.000 gedrukte exemplaren waren snel de deur uit. Eind 2010 kwam er een herdruk van de gids met 10.000 extra exemplaren.

'Plan naar Werk'

De brochure 'Uw gids naar Werk' van vzw MAKS vormt een mooie aanvulling op het overzichtsplan 'Plan naar Werk'. Op dat plan vinden werkzoekenden de contactgegevens van alle Brusselse partners die een Nederlandstalig aanbod hebben op het gebied van opleiding, werkervaring of begeleiding naar werk. 'Plan naar Werk' is een uitgave van Tracé Brussel en van de VGC, in samenwerking met ACTIRIS en de VDAB.

De twee brochures werden vlot verspreid tijdens de tweede editie van de opleidings- en werkervaringsbeurs die op 1 juni 2010 plaatsvond in de Ancienne Belgique. Organisatie van de beurs was in handen van Tracé Brussel, met de steun van de Vlaamse Gemeenschap, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de VGC. 35 standhouders stelden er hun aanbod van opleiding, werkervaring of begeleiding voor. Ongeveer 1.500 mensen bezochten de beurs. Zowel bezoekers, standhouders als organisatoren waren enthousiast over het verloop van het evenement. De derde editie is gepland midden 2011.

Een nieuwe werkwinkel in Brussel

Een andere vorm van ondersteuning die de VGC gaf met het oog op de promotie van het Nederlandstalige opleidingsaanbod en een kwaliteitsvolle dienstverlening voor werkzoekenden, was de financiering van de inrichting van de nieuwe werkwinkel Centraal op het Rouppeplein in Brussel. Die opende zijn deuren in juli 2010. In de tweede jaarhelft van 2010 kwamen al 1.270 klanten langs voor één of meer bezoeken aan de werkwinkel.
Op 27 oktober 2010 werd de werkwinkel plechtig ingehuldigd, in aanwezigheid van de bevoegde Brusselse en Vlaamse beleidsverantwoordelijken en een groot aantal vertegenwoordigers van collega-organisaties in en rond 1000 Brussel.

Brusselproms

Jong Brussels muzikaal talent voor het voetlicht

Om de vijf jaar organiseren de Brusselse academies voor deeltijds kunstonderwijs een 'Brusselproms'. Dit grootse muziekevenement komt tot stand in samenwerking met Jeugd en Muziek Brussel vzw en kan rekenen op de steun van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Brusselproms was in 2010 aan zijn derde editie toe.

Op 17 en 18 maart gaven de grotere ensembles uit de academies en alle leerlingen uit de klassen 'algemene muzikale vorming' het beste van zichzelf tijdens het concert, dat deze keer plaatsvond in het Paleis voor Schone Kunsten. Gastmuzikant was Jean Bosco Safari. Samen met zijn combo begeleidde hij het Brusselse jonge talent: het kinderkoor van de academies, het symfonieorkest 'Brussels Synfonietta', het Youth Jazz Orchestra en een tango-orkest.

De academies voor beeldende kunsten stelden er werk tentoon en zorgden voor videobeelden bij de muziek tijdens het concert.

AMBASSADEUR VAN DE STAD

Zinneke Parade 2010 'Aan tafel/A table'

Vier gemeenschapscentra droegen hun steentje bij

gc De Kroon/cc Le Fourquet

De Zinneke Parade is een hedendaagse, stedelijke, sociaal-artistieke parade die om de twee jaar door de Brusselse straten trekt. Zinneke is het resultaat van een langdurige samenwerking tussen bewoners, verenigingen, scholen en kunstenaars uit de verschillende Brusselse wijken en daarbuiten.

Grootstedelijke waarden

Zinneke zag het licht in het kader van Brussel 2000, Culturele Hoofdstad van Europa. Van bij de start heeft de VGC dit grootstedelijke project ondersteund.

Het evenement wordt om de twee jaar herhaald in samenwerking met almaar meer verenigingen: centra voor expressie en creativiteit, centra voor permanente vorming, buurthuizen, jongerencentra, culturele centra, scholen, academies, individuen. Zinneke draagt zo bij tot de toenadering tussen artiesten en inwoners, in een nieuwe sfeer van gezamenlijke creatie en creativiteit.

Zinneke Parade is de vertaling van een reeks waarden die 'grootstedelingen' hoog in het vaandel dragen, het is een methodiek die inwerkt op het sociale weefsel. Zinneke staat voor een gemeenschappelijke verwezenlijking, een collectieve creatie, voor een wandelend totaalspektakel waarbij partners uit diverse hoeken, diverse taalgroepen en gemeenschappen, diverse wijken en buurten eenzelfde filosofie onderschrijven, met name de rijkdom van het samenleven in een culturele diversiteit in Brussel in de verf zetten.

Méér dan een kleurrijke parade

De Zinneke Parade levert een sociaal-artistiek product af, met name de Parade an sich, maar tegelijkertijd is het een proces waarbij stedelingen samenwerken in een artistieke en verbindende werkvorm.

Voor de editie 2010 trokken vier Brusselse gemeenschapscentra (De Kroon, Nekkersdal, Elzenhof en De Vaartkapoen) mee aan de kar in hun respectievelijke 'zinnodes'. De centra werkten enthousiast mee aan dit project, gedragen vanuit een permanente omgevingsanalyse. Twee jaar lang werkten mensen uit de gemeenschapscentra intensief samen in hun wijk en gemeente. Hun deelname aan de Parade in 2010 onder het motto 'Aan tafel/A table' was het slotmoment van een lange rit en betekende voor velen een onvergetelijk moment.

De gemeenschapscentra dragen zo bij tot een wezenlijke verbetering van de levenskwaliteit van hun buurt én de hele stad. Op deze manier maken ze werk van een bredere gemeenschapsvorming op het lokale en grootstedelijke vlak.

In samenspraak op de maat van Brussel: ambitieus en realistisch

Nieuw boek over het VGC-beleid de volgende jaren

'In samenspraak op de maat van Brussel': dat is de titel van een nieuwe brochure die de VGC in 2010 publiceerde. De uitgave, een heus boek in feite, bevat een geïntegreerde en herwerkte versie van de VGC-beleidsnota's 2009-2014; een verkorte versie van het VGC-programma voor de volgende jaren zeg maar. Het is de eerste keer dat de VGC haar beleidsplannen op deze manier bundelt, geïllustreerd met prachtige Brussel-foto's.

Ongeziene uitdagingen

Bedoeling is om de VGC en haar beleid op deze manier bij een breder publiek bekend te maken. De VGC wil de lezer een beeld geven van wat zij in dat complexe Brussel betekent, wat haar doelstellingen en ambities zijn tijdens deze legislatuur.

Brussel is een complexe stad, dat steken we niet onder stoelen of banken. Ze kent haar problemen en dat is nog zacht uitgedrukt. Het is een stad die te maken krijgt met tegenstellingen en vreemde paradoxen, en dat op verschillende manieren. Die dualiteit komt u in het boek onvermijdelijk tegen.

Brussel en zijn beleidsmensen staan voor ongeziene uitdagingen.

Complexiteit is een troef

Het antwoord van de VGC is helder en ondubbelzinnig: de VGC beschouwt de Brusselse complexiteit zonder meer als een troef. Brussel is de stad van ongekende mogelijkheden, een kleine wereldstad met een kosmopolitische maatschappelijke realiteit en uitstraling. Brussel is voor België de frontlijn van veranderingen op wereldschaal: het is de eerste Belgische vitrine waar de effecten van de globalisering zichtbaar worden.

De kracht van de VGC is het inspelen op verandering: het aanbod wordt diverser, uitgebreider, vernieuwender. Steeds meer op de maat van Brussel, we *verbrusselen*. Samenwerking is daarbij wellicht het belangrijkste sleutelwoord. Beleid wordt immers niet op los zand gebouwd.

De VGC wil een positieve kracht in Brussel zijn, de VGC wil het verschil maken.

Met de vinger aan de pols

Hoe ze dat wil doen, leest u in de publicatie, maar alvast een voorproefje: door een hedendaags en duurzaam beleid te voeren, door samenwerking en participatie na te streven, door kwaliteit voorop te stellen. De VGC wil Brussel zuurstof geven, ademruimte. Ze wil de stad leefbaar maken en houden, zodat mensen er graag wonen en werken en op stap gaan.

Deze publicatie is toekomstgericht, ze kijkt vooruit. Ze vertelt wat de VGC-plannen zijn voor de volgende jaren. Ze gaat over het 'mee runnen' van de stad. Met de vinger aan de pols, op de maat van een hedendaags Brussel.

U kunt het boek gratis aanvragen via info@vgc.be.

Bart Dewaele

Bart Dewaele

AMBASSADEUR VAN DE STAD

Congres 'Stadspiratie'

Jo Voets

Jo Voets

Inspirerende ontmoetingen met de nieuwe burgermaatschappij

Op 25 februari 2010 organiseerde de VGC een stadscongres over stedelijk netwerken en de betekenis ervan voor de overheid in Brussel. Het congres kreeg de sprekende naam STADSPIRATIE, en wilde het denken over en het werken in de stad inspireren. Stadspiratie vond plaats in Zinnema (het Vlaams huis voor amateurkunsten in Anderlecht), en kon buigen op de actieve inbreng van bijna 300 deelnemers.

Stadspiratie
megaluna

Nieuwe stedelijke netwerken en de overheid

Met dit congres plaatste de cel Stedelijk Beleid van de VGC de schijnwerpers op civiele netwerken in de stedelijke samenleving. De focus lag op de wervende, prikkelende en dynamiserende kracht van stedelijke netwerken: hoe groeien ze, wie is erbij betrokken, met welke finaliteit komen dergelijke bewegingen tot stand, hoe nestelen ze zich in de Brusselse samenleving? Wat is hun impact en betekenis? Bedoeling was om tijdens het congres na te gaan hoe deze netwerken zich verhouden tot de politiek en de overheid in de Brusselse samenleving.

We verwelkomden die dag de volgende netwerken om ons in het thema in te leiden: Staten-Generaal van Brussel, Business Route 2018 for Metropolitan Brussels, Gent 2020, Brabantwijk beweegt!, Wijkcontract Maritiem, Showroom Zeebrugge, Platform Kanal, Oudercomité De Buurt, Micronomics, De Klimpaal en 123 Koningsstraat.

Inspiratiebron voor de volgende jaren

Het congres 'Stadspiratie' is niet uit het niets tot stand gekomen. In 2009 al werd een reflectiegroep met stedelijke experts samengesteld die, in nauw overleg met de administratie van de VGC, het concept van de congresdag heeft vormgegeven. De debatten in deze groep resulteerden in een brede reflectie over de Brusselse realiteit en de wijze waarop een overheid bij de nieuwe stedelijkheid aansluiting kan vinden. Dit proces heeft op zijn beurt geleid tot gespreksrondes met sleutelfiguren uit het klassieke middenveld en tot inspirerende ontmoetingen met vertegenwoordigers van netwerken uit de nieuwe burgermaatschappij.

Met het proces en het congres wil de VGC een inspiratiebron zijn voor het debat over deze stad, en vanuit een grondhouding van openheid nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen een plaats geven in haar discours. Daarom dit congres, dat geen eindpunt was, maar de start van een traject voor de volgende jaren: de VGC wil nog meer in dialoog gaan met de lokale netwerken en actoren.

www.stadspiratie.be

Congres 'Stadspiratie' - Stedelijk netwerken en de rol van de overheid

Gesprek met Linda Boudry

Op 25 februari 2010 organiseerde de VGC 'Stadspiratie', een stadscongres over stedelijk netwerken en de betekenis ervan voor de overheid in Brussel. Met het congres, dat plaatsvond in Zinnema (het Vlaams huis voor amateurkunsten in Anderlecht), wilde de VGC het denken over en het werken in de stad inspireren. Civiele netwerken in de stedelijke samenleving stonden centraal.

Wij gingen praten met Linda Boudry. Zij werkt voor het Kenniscentrum Vlaamse Steden en maakt deel uit van de reflectiegroep die het traject naar het stadscongres vorm gaf. Mevrouw Boudry heeft een uitgebreide kennis over het reilen en zeilen in Brussel en in andere steden. Op het congres was ze moderator voor het panelgesprek over gebiedsgerichte netwerken.

Participatieve democratie

'Stadspiratie' is niet uit het niets tot stand gekomen. In 2009 al werd een reflectiegroep met stedelijke experts samengesteld die, in nauw overleg met de VGC-administratie, het concept van de congresdag heeft vormgegeven. Op welke manier kwam binnen die reflectiegroep het thema van het congres tot stand?
'Uitgangspunt was dat men de band met de instellingen en organisaties buiten de VGC terug wilde aanhalen, herstellen', vertelt mevrouw Boudry. 'Met andere woorden: hoe kan de VGC zich terug meer alliëren met de capaciteit die daar buiten zit? De eerste stap voor de VGC was: *we gaan eens vragen wat ze verwachten van de VGC*. Toen hebben wij aangekaart dat de beweging misschien wel eens moest worden omgekeerd. Bij besturen is er immers vaak de neiging om eerst vanuit een eigen kader te denken en dan pas naar buiten te gaan. Men moet ook eens kijken naar wat er buiten zit, wat daar het belang van is voor het bestuur en hoe men zich daardoor kan laten inspireren: *hoe kan dit wegen op de beleidsagenda?* Dat betekent dat je de beleidsagenda dus eigenlijk voor een stuk mee laat maken door de participatieve democratie, en niet alleen door de representatieve democratie.

In het veld zijn er namelijk ontzettend veel mensen, organisaties, netwerken met van alles bezig dat van groot maatschappelijk belang is, dat maatschappelijke vraagstukken aanpakt. Als besturen daar eens goed naar kijken, dan kunnen ze veel leren over wat er aan de hand is, leeft in deze stad. Dan kan men beginnen nadenken: 'moeten we daar iets mee, willen we daar iets mee, kunnen we daar iets mee?' Deze omkering was relatief snel gebeurd. Laat je inspireren door wat er bezig is in de stad. Stel je de vraag: 'wat betekent dat voor ons?' Maar ook: 'wat kunnen wij betekenen voor die organisaties?' Dat was de start.'

Breuklijnen aan bestuurskant

'Dit uitgangspunt was vrij snel aanvaard. Vervolgens stelden we het programma op, een zoektocht waarbij we niet alleen binnen Brussel bleven. We gingen ook kijken buiten Brussel, naar wat er al bezig is elders en hoe het beleid zich daar op de een of andere manier al mee heeft geallieerd. Dan is er een lijst gemaakt van thema's en hebben we organisaties gezocht die daar iets bijzonders mee hadden gedaan, bijvoorbeeld Gent 2020, Staten-Generaal van Brussel, Business Route 2018 for Metropolitan Brussels. Er moest ook een soort gemengdheid zijn omdat Brussel gemengd is. Er is de breuklijn Franstalig/Nederlandstalig , de breuklijn autochtoon/allochtoon, de socio-economische breuklijn. Aan bestuurskant is dit complex, in het werkveld is dit veel minder complex. In het veld zijn die breuklijnen veel minder aanwezig.'

Geloofwaardigheidstoets doorstaan

'Er was veel volk op het congres en wat zeer interessant was, was de *vibe* die door de zaal ging, en door de aanwezigen. Die dag is er een soort geloofwaardigheidstoets doorstaan door de VGC. Het was een dag van grote kwaliteit. Iedereen die er moest zijn, was er en er ontstond terug een gezamenlijkheid. Men ging moe maar tevreden naar huis.

Dit soort initiatieven heeft een elan, een momentum, een drive. Nadien hebben we gezocht naar manieren om dat vuur brandend te houden. Dat betekent niet dat men continu congressen moet organiseren. Er zijn veel andere vormen te bedenken zoals kleine workshops of werkbezoeken of discussiemomenten met het beleid. Maar er moet nu wel dringend werk van gemaakt worden.

Het allerbelangrijkste is gebeurd, namelijk het mobiliseren. Mensen dingen tonen, mensen leren kijken naar mekaar. In die zin heeft het congres gedaan wat het moest doen. Het was de bedoeling dat de boodschap die gebracht werd, niet alleen als een soort slogan werd gezien, maar dat die echt geloofd werd. En dat is gebeurd.'

> **"Bij besturen is er immers vaak de neiging om eerst vanuit een eigen kader te denken en dan pas naar buiten te gaan. Men moet ook eens kijken naar wat er buiten zit, wat daar het belang van is voor het bestuur en hoe men zich daardoor kan laten inspireren.**

Samen stad maken, 'van buiten naar binnen'

'Voor concrete actiepunten was het nog te vroeg. De troepen zijn verzameld en er is nagedacht over hoe 'samen stad maken' realiteit kan worden. Zowel de mensen van het werkveld als het beleid moeten daar werk van maken.

Hoe laat het beleid zich inspireren door wat er in de stad en de samenleving gebeurt? Voor het beleid is dat iets nieuws, dat is ook buiten Brussel zo: dat de beweging van buiten naar binnen gaat. En niet langer zoals nu vaak het geval is: de verkozenen voeren beleid, terwijl er ondertussen van alles aan de gang is in de samenleving. Deze 'van buiten naar binnen-beweging' is veel moeilijker te beheersen. Maar tegelijkertijd geeft ze ontzettend veel dynamiek.

Eigenlijk doen burgers heel veel werk vanuit hun engagement, werk dat de overheid dan niet meer moet doen. Het gaat over partners worden: én samenleving én beleid én bedrijven of scholen die de krachten bundelen, die vitale coalities afsluiten en er dus samen de schouders onder zetten. Dat was de boodschap van het congres. De volgende kwestie zal zijn om wat daar gezegd is ook werkelijk te doen: the proof of the pudding is in the eating.'

Over grenzen heen

'Andere opgave is dat men iets moet doen over de gemeenschappen heen. In de samenleving leven mensen ook in een buurt die vaak gemengd is. De besturen doen de dag van vandaag dingen vanuit hun bevoegdheden, hun opdrachten voor hun doelgroep. Het is wenselijk dat er samen met andere besturen (Cocof, de gemeenten, het gewest …) wordt samengewerkt en dat er gezamenlijk dingen worden opgezet. Als je vanuit een vraag, opportuniteit of probleem in de samenleving vertrekt en handelt, dan is het perspectief als vanzelf anders, dan dringt samenwerken zich als een vanzelfsprekendheid op.'

AMBASSADEUR VAN DE STAD

Wonen in Brussel

Bart Dewaele

Op wijkreportage voor FM Brussel

Van januari tot april 2010 zond FM Brussel reportages uit over minder bekende maar interessante wijken in de hoofdstad. Gastreporter van dienst was Els Scholiers van Wonen in Brussel, het VGC-project dat informatie biedt over wonen in de hoofdstad. Op initiatief van de stadszender verkende Wonen in Brussel 12 verschillende wijken met als belangrijkste vraag: wat hebben deze wijken te bieden als het op wonen aankomt?

Wonen in Brussel koos 12 minder bekende en onderling zeer verschillende wijken: van de 19de-eeuwse Vrijheidswijk in het centrum tot het residentiële Albertpark in Ganshoren, het landelijke Neerpede in Anderlecht en de heuvelachtige wijk Transvaal aan de rand van het Zoniënwoud in Oudergem.

De reportages werden een sfeervolle cocktail van buurtinformatie en handige tips over premies, wijkcontracten en woonopties. Per wijk kwamen de luisteraars iets te weten over de ligging, het type woningen en de samenstelling van de bevolking. Maar ook de sfeer van een buurt en de mogelijkheden om er naar school te gaan, te sporten of te ontspannen passeerden de revue.

Een woning zoeken in Brussel is niet altijd gemakkelijk, zeker als men de weg moet vinden in het gevarieerde en uitgebreide aanbod van wijken in de stad. Bovendien liggen de huur- en koopprijzen er nog altijd een pak hoger dan in de rest van het land. Met deze wijkreportages wilden Wonen in Brussel en FM Brussel de luisteraars wegwijs maken in de ongekende wijken en woonmogelijkheden in de stad, en hen tips geven die helpen om een geschikte woning te vinden.

Na de reeks wijkreportages liet FM Brussel de bewoners van de wijken aan het woord in een reeks 'getuigenissen' over wonen in Brussel.

U kunt al de wijkreportages opnieuw beluisteren op www.woneninbrussel.be of op www.fmbrussel.be.

Bart Dewaele

Bart Dewaele

Bart Dewaele

Internationaal Meiboomfestival

Ontmoeting tussen culturen

Meiboomfestival

Meiboomfestival

Het internationaal Meiboomfestival is een vijfdaags evenement dat de kennis over diverse culturen en tradities wil vergroten. In 2010 was het festival al aan zijn 19de editie toe. Op het programma staan zang, dans en muziek. Het Meiboomfestival wordt georganiseerd door de vzw Bru-West (een lokale sociaal-culturele vereniging), in nauwe samenwerking met gemeenschapscentrum De Kroon in Sint-Agatha-Berchem. De organisatie wil met het festival niet alleen gemeenschapsvorming mogelijk maken en stimuleren, maar wil ook ontplooiingskansen bieden aan mensen, en in het bijzonder aan jongeren, door kennis en ontmoeting.

Elke dag is een ander etnisch volk te gast. Door dans, muziek en zang waarin de typische elementen van die cultuur aan bod komen, brengen zij het publiek dichter bij hun eigen cultuur en maakt het evenement culturele uitwisseling mogelijk. De voorstellingen worden twee keer per dag opgevoerd, ze worden ingeleid met een woordje uitleg over de optredende groep en hun act. Op het programma in 2010 stonden Argentinië, Armenië, Colombia en Kamchatka.
Dagelijks bezochten zo'n 650 tot 800 mensen het festival. Overdag waren dat voornamelijk senioren en leerlingen die de gratis schoolvoorstellingen bijwonen; 's avonds gaat het om een divers publiek.

Het Meiboomfestival wordt gedragen door een 40-tal vrijwilligers die onder andere instaan voor logistieke ondersteuning, het onthaal en de presentatie. Het festival kon de voorbije jaren rekenen op een projectsubsidie van de VGC.

WERKEN AAN EFFICIËNTIE

Brussel gemeten en geweten

Het afgelopen werkjaar zagen een hele reeks beleidsplannen het licht, binnen de verschillende VGC-beleidsdomeinen. Allemaal werden ze verrijkt met een omgevingsanalyse: een cijfermatige schets over de Brusselse omgeving waarin uiteindelijk dat beleid wordt gevoerd. Elk beleidsplan kreeg een omgevingsanalyse op maat van het beleidsdomein in kwestie.

Meten en weten: organisatiebreed!

We hebben intussen als organisatie een brede en tegelijk ook een diepgaande kennis over de zo typische Brusselse samenleving: Brussel gemeten en geweten ... Daarmee heeft de VGC een nieuwe stap gezet in de richting van een beleid dat wordt gevoerd op basis van een objectieve kennisgrond: feiten en cijfers, onderzoek en relevante informatie.
De omgevingsanalyses zijn ook stuk voor stuk een product van het organisatiebrede (of transversale) werken. Binnen de VGC-administratie is een overlegforum actief, 'het meet- en weetplatform', dat precies dient om het meten en weten gecoördineerd en in samenspraak met alle directies en diensten aan te pakken en vorm te geven. Zo beschikt iedereen ook over dezelfde relevante en recente informatie: elk beleidsplan is op die manier onderbouwd door hetzelfde bronnenmateriaal. Een efficiëntiewinst voor de beleidsplanning en een stap vooruit in het voeren van beleid op basis van feiten en cijfers.

Over de betekenis van cijfers

En dat er wordt gewerkt met feiten en cijfers in de beleidsopvolging, blijkt ook uit de opvolging van het Stedenfondsprogramma. In de beleidsovereenkomst Stedenfonds II, tussen de VGC en de Vlaamse overheid, heeft de VGC zich ertoe verbonden een aantal vooropgestelde maatschappelijke doelen wetenschappelijk op te volgen. Heel wat van die doelen (of beoogde effecten) hadden nog geen concrete en voldoende betrouwbare cijfermatige invulling. Ook daar kwam verandering in het afgelopen jaar.

Na een analyse van de kwaliteit van onze cijfers werden, in functie van het voortgangsrapport over het Stedenfonds aan de Vlaamse overheid, de meeste cijfers concreet gemaakt en voorzien van een verantwoorde interpretatie. Want een cijfer is alleen maar betekenisvol als je het plaatst binnen een context die ook verantwoordt waarom precies dat cijfer wordt bekeken. Dankzij deze grondige studie van onze cijfers weten we nu ook goed waar we moeten bijsturen, waaraan we moeten sleutelen en hoe we eraan kunnen werken om uiteindelijk de kwaliteit van onze beleidsondersteunende informatie optimaal te houden.

**Stadsmonitor:
wat denkt de Brusselaar zelf?**

Brussel kennen we dus goed; we hebben de stad nog meer en beter becijferd in kaart gebracht. Maar wat de burger, de Brusselaar zelf, denkt over zijn stedelijke leefomgeving of hoe hij die ervaart, daar hebben we geen of slechts gefragmenteerde kennis over. En omdat we het belangrijk vinden om in het vormgeven van beleid de bekommernissen en ervaringen van de burgers mee te nemen, hebben we beslist om een grootschalige wetenschappelijke enquête te houden.

Als VGC hebben we ons geëngageerd om de maatschappelijke doelen van de Stedenfonds II-overeenkomst op te volgen en in te vullen. Eén van die doelen is net dat we te weten komen hoe Brussel als leefomgeving wordt ervaren door de Brusselaar zelf; een heuse 'stadsmonitor' voor Brussel dus in eigen beheer van de VGC. In het volgende werkjaar krijgt die stadsmonitor een duidelijke prioriteit.
In het najaar van 2011 zullen we enkele duizenden Brusselaars laten interviewen. Uiteraard zoeken we daar een maximale aansluiting bij bestaande meetinstrumenten, in de eerste plaats de stadsmonitor Vlaanderen die zich richt op de dertien Vlaamse centrumsteden (waaronder Antwerpen en Gent).

Samenwerking blijft cruciaal

Als 'kleine' overheidsinstelling in Brussel moet de VGC streven naar zo veel mogelijk efficiënte samenwerking. Dat is zeker zo als we het hebben over 'meten en weten'. Daarom is het goed dat de VGC sinds 2010 volwaardig deelneemt aan het project 'Lokale Statistieken' van de Vlaamse overheid. Dankzij een samenwerkingsovereenkomst wordt een goede uitwisseling van cijfers en de opbouw van verschillende cijferreeksen in overleg mogelijk. In de eerste plaats werken we daarvoor samen met de studiedienst van de Vlaamse regering. Zo heeft Vlaanderen een extra blik op Brussel en heeft de VGC een extra blik op de grote Vlaamse steden wat cijfers betreft. Een goede zaak als we gelijkvormig willen werken en verschillende steden willen vergelijken met elkaar. Meten en weten blijft altijd een kwestie van samenwerking.

Inspraakproces Jeugdbeleidsplan

Brusselse jongeren geven hun mening

In november 2010 keurde het VGC-college het Jeugdbeleidsplan 2011-2015 goed. In uitvoering van het Vlaamse decreet over het jeugd- en jeugdwerkbeleid moet de VGC om de vijf jaar een jeugdbeleidsplan opmaken.

Het ontwerp van het Jeugdbeleidsplan 2011-2015 kwam tot stand in samenwerking met de VGC-jeugdraad. Om zo veel mogelijk inbreng te krijgen van de Brusselse jongeren zelf organiseerde de VGC-jeugdraad verschillende inspraakmomenten.

Inspraak in jeugdbeleid in Brussel gaat echter niet over één nacht ijs. Een verslag van het traject.

**Wat voorafging:
evaluatie en memorandum**

De jeugdraad is het orgaan van de VGC dat instaat voor het overleg en de inspraak van lokale en regionale jeugd(werk)initiatieven.

In 2009 evalueerde de jeugdraad het vorige jeugdwerkbeleidsplan. Zo ontstond het 'Jeugdmemorandum 2009'. Deze tekst diende als inspiratiebron voor het regeerakkoord van de VGC, en vond zijn weg naar dat regeerakkoord en naar de beleidsnota Cultuur, Jeugd en Sport.

Ideeën sprokkelen tijdens inspraakmomenten

In januari 2010 werd in Jeugdcentrum Aximax het startschot gegeven voor het nieuwe jeugdbeleidsplan. Er werden zeven werkgroepen opgericht die zich zouden gaan buigen over verschillende thema's: vakantieaanbod, infrastructuur, ruimte, milieu en natuur, mobiliteit, inspraak, participatie en communicatie, toegankelijkheid en diversiteit, meertaligheid, ondersteuning van het werkveld en de vrijwilligers, jeugdcultuur en geïntegreerd jeugdbeleid. Bij dat laatste thema is vooral gezocht naar afstemming met de 'Brede School', kinderopvang, jeugdhulp, jeugdwelzijn en sport.

Deze werkgroepen kwamen verschillende keren samen en gingen ook op uitstap naar andere jeugdinitiatieven om daar hun licht op te steken. Het collegelid bevoegd voor Jeugd richtte een overkoepelende werkgroep op om de vorderingen in de themawerkgroepen te bespreken en ze te toetsen aan zijn beleidsnota.

Iedereen kon zijn mening kwijt over het jeugdbeleid 2011-2015, bijvoorbeeld door die neer te schrijven in de poll: 'wij vissen ... '. Jongeren werden uitgenodigd om hun stem via een online enquête aan de visdraad te hangen.

Ander inspraakmoment was het Verwen(s)salon, waar jongeren konden plaatsnemen in een deftige zetel, midden in een bruisend kapsalon. Onder het genot van een droogkap (in het kapsalon), al wachtend op de sofa of tijdens de deskundige verzorging bij de manicure, konden zij hun wensen en verwensingen kenbaar maken aan het personeel: de medewerkers van de VGC-jeugddienst.
Het Verwen(s)salon deed een vijftal plekken aan (onder andere de Dag van de Jeugdbewegingen, een jeugdkamp in de Hoge Rielen, Stadskriebels en het Klein Kasteeltje), die druk bezocht werden door jongeren van allerlei slag. Zo werd een schat aan informatie bijeengesprokkeld.

Tijdens een plenaire vergadering in juni 2010 kwamen de conclusies van de zeven werkgroepen aan bod. Omdat de Brusselse jongeren een jeugdbeleid nastreven dat over de muurtjes en bijvoorbeeld taalgrenzen heen kijkt, werden er ook partners uitgenodigd van de Franse Gemeenschap: Conseil de la Jeunesse (Franstalige tegenhanger voor jeugdbeleid in Brussel en Wallonië) en vertegenwoordigers van minister Evelyne Huytebroeck (minister bevoegd voor Jeugd bij de Franse Gemeenschap).

Jeugdbeleidsplan 2011-2015
Resultaat van al deze inspraakmomenten en overleg was een boekwerk genaamd *Jeugdbeleidsplan 2011-2015* vol feiten, vaststellingen, evoluties, adviezen, meningen, analyses, doelstellingen, maar vooral: 125 acties.

Op 29 september 2010 vond in het Brussels Parlement een plenaire zitting plaats waar de jeugdraad een advies over het hele boekwerk toelichtte. Een aantal ankerplaatsen en rode draden voor de volgende jaren zijn onder meer: diversiteit en toegankelijkheid, samenwerking in een bredere Brusselse context en een warm hart voor vrijwilligers.

Het volledige plan kunt u raadplegen op www.kwajongradvantong.be.

WERKEN AAN EFFICIËNTIE

Commissie Scholenwerking

Cultuuraanbod voor scholen in de gemeenschapscentra

Op donderdag 13 januari presenteerde de commissie Scholenwerking samen met Jeugd en Muziek Brussel de prachtige muziekvoorstelling Frankenstein!! van Pieter Embrechts & het Spectra Ensemble in de kamermuziekzaal van Bozar. 1.200 Brusselse kinderen van de derde graad basisonderwijs zagen dat het goed was.

De 22 Brusselse gemeenschapscentra zijn de partners bij uitstek om een scholenwerking uit te bouwen door hun contacten met het onderwijs, hun gemeenschapsvormende karakter en hun ligging dicht bij de scholen.

De centra ontplooien een gevarieerd cultuuraanbod voor de scholen met zowel grote als kleine theater-, dans-, film- en muziekproducties, en een uitgebreide educatieve werking (workshops, tentoonstellingen ...).

Het schoolprogramma wordt voorbereid en besproken in de commissie Scholenwerking waarin alle jeugdprogrammatoren zetelen. De kwaliteitsbewaking van het aanbod is een belangrijk aandachtspunt. Kinderen participeren immers in schoolverband aan het gesubsidieerde kunstaanbod, wat hun cultuurbeleving en -participatie in de toekomst zal bepalen.

Via de scholen bereiken de centra een sociaal gedifferentieerd publiek dat anders vaak moeilijk te bereiken is. Diversiteit in de zaal moet leiden tot verscheidenheid op de planken en een eerste kennismaking met diverse kunstdisciplines.
Om de kwaliteit van het programma te garanderen volgen de programmatoren van de commissie opleidingen, vormingen en studiedagen, ontwikkelen ze visie en bouwen ze aan een netwerk met hoofdstedelijke en Vlaamse partners.

www.gemeenschapscentra.be

In het schooljaar **2009-2010** programmeerden 18 gemeenschapscentra **318** schoolvoorstellingen voor **22.530** kinderen (2.996 meer dan het jaar ervoor). Daarnaast waren er **687** workshops voor **13.043** kinderen (3.550 meer dan het jaar ervoor). De scholenwerking dekt praktisch alle kleuter- en basisscholen in Brussel. Vanaf 2010 komt er ook een werking voor het secundair onderwijs.

Interview met Thim Vandecauter, cultuuranimator in gemeenschapscentrum De Kroon in Sint-Agatha-Berchem

De Brusselse gemeenschapscentra brengen jaarlijks een gevarieerd cultuuraanbod voor de Brusselse Nederlandstalige basis- en secundaire scholen. Daarnaast bieden ze ook een educatieve werking. Drijvende kracht achter dat scholenaanbod is de commissie Scholenwerking van de gemeenschapscentra, een werkgroep met alle jeugdprogrammatoren van de centra.

Wij gingen praten met Thim Vandecauter, cultuuranimator in gemeenschapscentrum De Kroon in Sint-Agatha-Berchem. Hij maakt deel uit van de commissie Scholenwerking en vertelt ons meer over het scholenaanbod.

'In de commissie Scholenwerking denken we met een groep gemotiveerde programmatoren na over het programma voor de scholen', legt hij uit. 'We geven elkaar tips over kwaliteitsvolle voorstellingen en bouwen samen aan leuke projecten.'

Hoe stelt hij het programma samen voor het gemeenschapscentrum waar hij zelf werkt? Wat zijn de criteria? 'In De Kroon bereiken we alle basisscholen uit de gemeente', vertelt hij. 'Ik bied twee theatervoorstellingen aan voor de eerste graad, twee dansvoorstellingen voor de tweede graad en twee muziekvoorstellingen voor de derde graad. Op die manier werken we aan een groeilijn, en kunnen de kinderen een gans jaar proeven van een bepaalde kunstdiscipline. Zo brachten we klassieke muziek en poëzie in de voorstelling 'Frankenstein!!', een project van de commissie Scholenwerking in BOZAR, naast rock en pop met Sputnik voor de derde graad.'

Tournees langs verschillende gemeenschapscentra
'Ik probeer ook aansluiting te zoeken bij de tournees die vanuit de commissie worden opgezet en in meerdere centra spelen. Zo brengt De Kroon dit jaar Celso y frana met de acrobatische dansvoorstelling 'Here begins the story'. We doen ook mee aan de tournee van 'Rosie en Moussa' van 't ARSENAAL, een voorstelling gebaseerd op een verhaal dat Michael De Cock schreef voor Brussel Deze Week, en perfect past in de stedelijke leefwereld van de scholieren. Financieel is een tournee ook interessant voor ons centrum omdat we met meerdere centra makkelijk prijsafspraken kunnen maken met de gezelschappen.'

> **“Sinds enkele jaren is er een enorme groei merkbaar, zowel van het aantal kinderen die voorstellingen bijwonen als van het aanbod.**

Rookbommetjes
'Er is een immens verschil met de scholenwerking van tien jaar geleden', benadrukt Thim. 'Sinds enkele jaren is er een enorme groei merkbaar, zowel van het aantal kinderen die voorstellingen bijwonen als van het aanbod. Ik krijg ook goede en eerlijke reacties van de leerkrachten en directies, die ik samenbreng op een happy hour bij de voorstelling van het programma in het begin van het schooljaar en op de evaluatielunch op het einde van het seizoen.

Waar zeker nog een uitdaging ligt, is op het vlak van het secundair onderwijs. In het verleden was het moeilijk om te programmeren voor de leeftijdsgroep ouder dan 12 jaar. Er werd al eens een rookbommetje in de zaal gegooid of acteurs zagen het niet zitten om verder te spelen in de rumoerige zaal. Er zijn ook niet veel secundaire scholen in de buurt van De Kroon, ons budget is ontoereikend en grotere voorstellingen kan je als klein centrum niet plaatsen. Grote projecten als 'Tot in de Woestijn', een locatievoorstelling die we met de 22 gemeenschapscentra samen programmeren en waarbij we een educatieve omkadering op maat verzorgen, bieden daarop wel een antwoord.'

Over taalgrenzen heen
In De Kroon is met Symbiose 1082 ook een samenwerkingsverband ontstaan tussen de zes grote cultuurhuizen van Sint-Agatha-Berchem waaronder cultuurcentrum Le Fourquet. 'Voor de scholenwerking wisselen we met Le Fourquet informatie uit over mooie woordloze voorstellingen die voor de beide taalgemeenschappen boeiend zijn', vertelt Thim. 'Zo programmeerden we vorig jaar 'Boîtes' van Nuna Théâtre en dit jaar 'Regarde' van Yvette Berger in samenspraak met Le Fourquet. Bij een voorstelling van Froe Froe en Théâtre des 4 mains hebben we zelfs de leerlingen van de scholen uit de twee taalgemeenschappen gemengd.'

Theater op ongewone plekken
Thim gelooft ook erg in locatietheater op uitdagende en ongewone plekken. 'In de sfeer van een bos, een ruïne of een oude kerk komen voorstellingen vaak beter tot hun recht', legt hij uit. 'Dat is een mooie piste die we met de commissie verder onderzoeken en die een antwoord kan bieden voor centra met kleine zalen, of centra die eens een voorstelling in een ander kader willen plaatsen.'

Onderwijscentrum Brussel

Documentatiecentrum voor schoolteams

Onderwijscentrum Brussel

Het Onderwijscentrum Brussel van de VGC ondersteunt Brusselse schoolteams, met de bedoeling de kansen van alle kinderen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel te vergroten, met name de kansen om vanuit hun sociale, culturele en talige diversiteit de eindtermen te behalen en dat in een schoolomgeving met een hoog welbevinden en een grote betrokkenheid.

Die ondersteuning leidt tot een verhoging van de professionaliteit van de school, de directie en de leraren en wil de interactie tussen school, ouders en buurt optimaliseren. Het Onderwijscentrum Brussel vormt een extra ondersteuning voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en werkt complementair aan de reguliere begeleiding.

De extra ondersteuning kan zich richten op het ontwikkelen van een taalbeleid (ontwikkeling van beleid en ondersteuning van de implementatie), op het invoeren van taalvaardigheidsonderwijs en ICT, op het leren omgaan met diversiteit en op het verhogen van ouder- en buurtbetrokkenheid. Het Onderwijscentrum Brussel kan ook andere inhouden ondersteunen op basis van evoluerende noden of nieuwe keuzes.

Dienst Leermiddelen en Documentatie

Het Onderwijscentrum Brussel beschikt over een dienst 'Leermiddelen en Documentatie'. Leerkrachten en directies kunnen er materiaal uitlenen. Ze kunnen er ook terecht voor informatie met het oog op een kwaliteitsvolle onderwijspraktijk.

Het materiaal heeft vooral betrekking op de Brusselse meertalige en grootstedelijke context: diversiteit, ouder- en buurtbetrokkenheid, taal en taalvaardigheid. Momenteel omvat de catalogus ongeveer 15.000 werken. In 2010 werden 3.108 nieuwe materialen ingeschreven.

De materialen vallen uiteen in twee categorieën. In de eerste plaats is er een groot aanbod aan educatieve materialen (methodes en fictie/non-fictie), opgedeeld volgens de verschillende onderwijsniveaus: kleuteronderwijs (+/- 2.100 materialen), lager onderwijs (+/- 6.300 materialen) en secundair onderwijs (+/- 1.500 materialen). Daarnaast omvat de collectie een groot aanbod aan achtergrondinformatie (+/- 3.400 materialen) en een 30-tal onderwijstijdschriften.

Praktisch

Iedereen die werkt in het Brussels Nederlandstalig onderwijs kan zich gratis inschrijven bij het documentatiecentrum. Alle materialen (behalve de inkijkexemplaren) kunnen uitgeleend worden. De uitleentermijn bedraagt een maand, eenmalig verlengen met een maand is mogelijk als het materiaal niet gereserveerd is.

Openingsuren:

- Dinsdag en woensdag: 9 u. – 16 u.
- Donderdag: 10 u. – 18. u. (na 16 u. op afspraak)
- Vrijdag: 9 u. – 12 u. (zonder begeleiding)
- Maandag gesloten

U kunt een overzicht van al het materiaal raadplegen in de online catalogus:
http://www.bidoc.be/onderwijscentrumbrussel

Tweemaandelijks verstuurt de dienst ook een elektronische nieuwsbrief met daarin een overzicht van de nieuwe aanwinsten. Abonneren op de nieuwsbrief kan door een mail te sturen naar lmc.brussel@vgc.be.

www.onderwijsinbrussel.be

Een gesprek met Elin Arijs, dienst Leermiddelen en Documentatie van het Onderwijscentrum Brussel

In het documentatiecentrum van het Onderwijscentrum Brussel kunnen schoolteams diverse materialen uitlenen en raadplegen: van educatief materiaal over achtergrondinformatie en onderwijstijdschriften. Het materiaal in het documentatiecentrum heeft vooral betrekking op de Brusselse meertalige en grootstedelijke context: diversiteit, ouder- en buurtbetrokkenheid, taal en taalvaardigheid zijn centrale thema's.

Wij trokken naar het Onderwijscentrum en gingen er praten met Elin Arijs die bezoekers wegwijs maakt in de duizenden werken en informatiebronnen waarover de Dienst Leermiddelen en Documentatie beschikt.

Breed aanbod, op maat van de scholen

'Iedereen die bij het onderwijs betrokken is, meer specifiek het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, kan bij ons terecht', vertelt Elin. 'Dat kunnen directies zijn, zorgleerkrachten en leerkrachten die voor de klas staan. Ook medewerkers van jeugdinstellingen komen hier materiaal uitlenen.

Leerkrachten kunnen hier met heel concrete vragen terecht. Ze sturen op voorhand een vraag of ze komen gewoon langs om eens rond te kijken wat er bestaat aan materiaal en wat voor hen geschikt zou kunnen zijn.

We organiseren geen speciale campagnes om de scholen te bereiken. Bekendmaking gebeurt via mond-tot-mondreclame en via de onderwijsondersteuners van het Onderwijscentrum die ondersteuning bieden in de scholen.

Elke ondersteuner ondersteunt een of meerdere scholen. In deze scholen werken ze aan een project, op basis van vragen die scholen bij het begin van het schooljaar kunnen stellen. Die vragen kunnen gaan over taalbeleid, taalvaardigheidsonderwijs, ouder- en buurtbetrokkenheid, diversiteit … De ondersteuners geven ook informatie over de werking van de dienst Leermiddelen. Soms gebruiken ze materialen uit het documentatiecentrum om hun werking te ondersteunen. Dat kan leerkrachten aanzetten om zelf een bezoek te brengen aan de dienst.

> **“We bieden educatieve materialen aan waar leerkrachten echt mee aan de slag kunnen. Dat kan gaan van methodes tot fictieboeken (prentenboeken, leesboeken, samenleesboeken …) en weetboeken.**

Het Onderwijscentrum organiseert ook vormingen. Tijdens die vormingen is er altijd aandacht voor het documentatiecentrum. Er worden bijvoorbeeld materialen uitgestald op een 'snuistertafel' die in de vorming worden aangehaald. De leerkrachten kunnen de materialen inkijken en uitlenen.'

'We proberen achtergrondinformatie aan te bieden en we hebben vooral aandacht voor problemen van Brusselse scholen. Die gaan vaak gepaard met het grootstedelijke en diverse karakter van de stad', benadrukt Elin.

Dag Jules

Voor welke soorten educatief materiaal kunnen schoolteams terecht in het documentatiecentrum? 'Ze kunnen hier terecht voor materialen voor alle onderwijsniveaus', legt Elin uit. 'We bieden educatieve materialen aan waar leerkrachten echt mee aan de slag kunnen. Dat kan gaan van methodes tot fictieboeken (prentenboeken, leesboeken, samenleesboeken …) en weetboeken. Voor kleuteronderwijs is dat bijvoorbeeld de methode 'Dag Jules', voor het lager onderwijs 'Veilig leren lezen' en voor het secundair onderwijs 'Markant'.
Een methode bestaat vaak uit een handleiding en werkboekjes. Sommige methodes (vooral die van het kleuteronderwijs) werken met prentenboeken. Deze boeken zitten ook in ons aanbod zodat de leerkracht alles kan uitlenen wat hij nodig heeft om aan de slag te gaan.

Deze materialen zijn heel duur voor de scholen die vaak een beperkt budget hebben. De leerkrachten kunnen het hier dan eens komen inkijken en het uitproberen in hun klas om te testen of het aanslaat bij de kinderen.'

Uitbreiden en aanpassen aan eindtermen

'Momenteel willen we op dezelfde manier verder werken, we krijgen veel positieve feedback van de leerkrachten. We merken dat er veel nieuwe leners bijkomen die ons nog niet kenden. De werking wordt indien nodig bijgestuurd. We baseren ons hiervoor op feedback van ondersteuners en leerkrachten. We proberen ons aanbod steeds up-to-date te houden. Als er nieuwe, interessante werken uitkomen, kopen we die graag aan. Zo behouden we een goed overzicht op de materialen die inzetbaar zijn in het werkveld.

Tot slot wil ik nog even kwijt dat alle leerkrachten welkom zijn. Tips over interessante werken mogen altijd doorgegeven worden.'

WERKEN AAN EFFICIËNTIE

Het stedelijk beleid van de VGC: een geïntegreerde aanpak

Transversale werkgroepen in de VGC-administratie

Stedelijk beleid

'De kracht van de stad als motor van maatschappelijke, sociale, economische en culturele vernieuwing': dat is het uitgangspunt van het stedelijk beleid van de VGC. De VGC wil met haar stedelijk beleid de stadsvlucht tegengaan en het democratisch draagvlak in de stad versterken. Op die manier levert de VGC een belangrijke bijdrage aan een kwaliteitsvolle, duurzame en democratische ontwikkeling van de stad.

Binnen de administratie van de VGC vervult de cel Stedelijk Beleid daarin een cruciale rol, met een drieledige opdracht:

- het coördineren, voorbereiden, opvolgen en evalueren van het Stedenfonds. De cel zorgt ook voor de participatie van de VGC aan stedelijke herwaarderingsprogramma's van het Gewest (waaronder de Duurzame Wijkcontracten) en zoekt aansluiting bij het beleid en de stedelijke ontwikkelingsprogramma's van andere overheden.
- het bevorderen van de participatie van het middenveld en tal van actoren aan het stedelijk beleid door middel van diverse vormen van inspraak- en participatietrajecten;
- het ondersteunen van de transversale dynamiek binnen de VGC en het bevorderen van de samenwerking tussen de verschillende beleidsdomeinen en beleidsdirecties om te komen tot een geïntegreerd stedelijk beleid.

Transversale werkgroepen: samenwerking over de beleidsdomeinen heen

Vooral voor wat betreft die laatste opdracht legt het VGC-college tijdens deze huidige legislatuur sterk de klemtoon op meer samenwerking tussen de beleidsdomeinen en -directies in de VGC, in functie van een meer geïntegreerd en transversaal beleid.

Uitgangspunt voor dergelijke aanpak is de vaststelling dat elk stedelijk beleid per definitie multidisciplinair en transversaal is. Stedelijk beleid vertrekt immers vanuit de complexiteit van de hedendaagse stedelijke samenleving waarbij problemen, behoeften en noden van mensen steeds meer met elkaar verweven zijn. Daarom moeten we een samenhangend antwoord bieden op die noden.
Dat betekent dat we een beleid moeten stimuleren waarbij er gedacht wordt vanuit het aanvoelen en de manier van kijken van onderuit. Mensen denken immers 'integraal', en een bestuur is doorgaans niet zo georganiseerd. Beleidsstructuren zijn eerder sterk verticaal en sectoraal georganiseerd, waardoor sectoroverschrijdend en transversaal werken noodzakelijk is.

Stedelijk beleid vraagt om een beleid van samenwerking en samenspel en veronderstelt ook de bereidheid om, daar waar er een mogelijkheid is, de samenwerkingsverbanden te zien en te versterken.
Die interne samenwerking in de VGC krijgt concreet vorm door ambtelijke werkgroepen in het leven te roepen die zich buigen over transversale thema's. In de beleidsnota Stedelijk Beleid 2009-2014 'In[samen]spraak' werden een aantal transversale thema's bepaald waarrond de administratie zal werken tijdens de legislatuur 2009-2014, namelijk: armoede, taalbeleid, brede school, brede jeugdhulp, etnisch-culturele minderheden, gemeenschapscentra en opvoedingsondersteuning. Zo wil het college een beleid stimuleren dat verder reikt dan de doelstellingen van elk beleidsdomein afzonderlijk en komen tot een gezamenlijke en gedragen visie, en tot beleidsaanbevelingen en beleidsacties voor elk van deze thema's. Daarnaast is het ook de bedoeling om via een gerichte strategie die diverse sectoren omvat, het gezamenlijke effect van de diverse beleidsinspanningen van de VGC te vergroten.

De cel Stedelijk Beleid in de administratie ondersteunt de transversale werkgroepen op het gebied van transversaal denken en handelen. Hieronder ziet u een overzicht van de huidige transversale werkgroepen in de VGC-administratie.

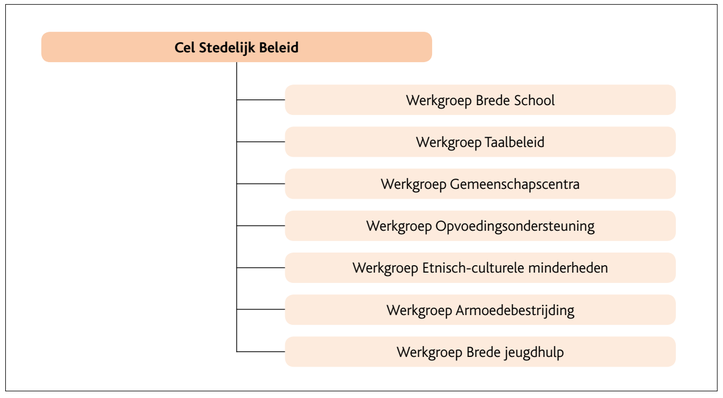

Webportaal voor oudervereniging van scholen

Oudervereniging maken onmiskenbaar deel uit van de gemeenschap van een school. Samen met directie, leerkrachten en leerlingen bouwen ze mee aan de sfeer, het welzijn en het pedagogische project van de school. Oudervereniging worden gedragen door vrijwilligers, ouders die een stuk van hun vrije tijd willen investeren in de schoolgemeenschap. Dit engagement verdient een pluim én ondersteuning.

Daarom liet de Vlaamse Gemeenschapscommissie het webplatform www.oudersinbrussel.be ontwikkelen. Oudervereniging van de Nederlandstalige scholen in Brussel vinden er werkinstrumenten waarmee ze het organisatorische werk voor de vereniging kunnen vereenvoudigen.

Met behulp van het webplatform oudersinbrussel.be kunnen oudervereniging:

- activiteiten plannen en op hun website aankondigen;
- vergaderingen plannen, documenten opslaan en raadplegen;
- het werk van de vrijwilligers organiseren;
- de administratie van de leden bijhouden;
- de boekhouding van de oudervereniging uitvoeren;
- een eigen website aanmaken en beheren;
- brieven, uitnodigingen, verslagen … aanmaken en versturen.

Zij kunnen daarvoor gebruikmaken van specifieke werkinstrumenten en hebben een eigen, beveiligd domein van een database ter beschikking.
Het webplatform is ontwikkeld in het voorjaar van 2010. Nog voor de zomer werd het voorgesteld aan oudervereniging, die het sindsdien kunnen gebruiken. Ook in 2011 kunnen oudervereniging gratis blijven gebruikmaken van dit webplatform.

www.oudersinbrussel.be

Brussel De Noordstar 1872 Koninklijke Tooneelmaatschappij

Brussels erfgoed gedigitaliseerd

In januari 2010 startte het Archief en Museum voor het Vlaams Leven te Brussel vzw (AMVB) een digitalisering- en archiveringproject in samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Het AMVB wil het verdwijnend collectief geheugen van de Brusselse Vlaming in de grootstedelijke samenleving (her-)ontdekken als onuitputtelijke bron van genoegen en educatie. Als pluralistische instelling in het Brussels hoofdstedelijk gewest verzekert het AMVB de verwerving, het beheer, het onderzoek en de ontsluiting van archieven van Nederlandstalige, Brusselse organisaties, personen en families.

Met dit digitale project wil het AMVB tegemoetkomen aan zijn opdracht van beheer, onderzoek en ontsluiting van archiefstukken. Conservatie volgens de huidige wetenschappelijke richtlijnen vormt de rode draad doorheen dit project. Door de stukken in te scannen moeten de originelen niet langer fysiek worden gemanipuleerd en zullen ze dus langer bewaard kunnen blijven.

www.amvb.be

CENTRALISATIE VAN DE ADMINISTRATIE

VGC-ADMINISTRATIE VERHUIST

VGC-medewerkers naar één centrale plek in hartje Brussel

Op 15 juli 2010 nam het VGC-college een belangrijke beslissing over de nieuwe huisvesting van zijn administratie: de VGC-personeelsleden zouden in de toekomst samen op één centrale plek in de stad gaan werken. Nu werken zij nog verspreid over verschillende gebouwen.

VGC-administratie onder één dak

Op dit moment liggen de VGC-administratiehuizen verspreid over verschillende locaties in het Brussels gewest, zeven om precies te zijn: van de hoofdzetel op het Sainctelettesquare (net nog 1000 Brussel), tot in Sint-Agatha-Berchem, Sint-Jans-Molenbeek en Schaarbeek.
Ook in het VGC-regeerakkoord 2009-2014 'Ideeën tot leven brengen' uitte het college al de wens om de administratie op één centrale plek onder te brengen. De verspreiding van de administratiehuizen leidt immers tot een complexe situatie op het vlak van logistiek, interne verplaatsingen, informatica en dienstpersoneel en brengt meerkosten met zich mee.

In het najaar van 2009 werd een haalbaarheidsstudie uitgevoerd over de centralisatie van de administratie. Op basis daarvan startte het college met een onderzoek naar beschikbare kantoren op de vastgoedmarkt. Zo kwam een shortlist tot stand van mogelijke panden en werden onderhandelingen met de betrokken eigenaars opgestart. Die werden gevoerd door de leidend ambtenaar in nauwe samenwerking met een vastgoedconsulent. Ondertussen werden de ruimtebehoefte en de specifieke noden van de verschillende directies in kaart gebracht.

Op 15 juli 2010 was de kogel door de kerk. Het college besliste toen over de nieuwe huisvesting en de centralisatie: de personeelsleden van de VGC-administratie zouden in de toekomst samen onder één dak gaan werken, met name in het centraal gelegen Renaissancegebouw aan de Emile Jacqmainlaan in 1000 Brussel. Twee dagen later, op 17 juli, werd de overeenkomst van vruchtgebruik gesloten voor een termijn van 21 jaar met CBRE Investors.

Het Renaissancegebouw

Het gebouw, naar een ontwerp van het architectenbureau Jaspers & Eyers, biedt met zijn gunstige ligging, zijn duurzaam karakter en goede toegankelijkheid een geschikte locatie voor de centralisatie.

De volledige kernadministratie en haar entiteiten verhuizen naar het Renaissancegebouw, met uitzondering van het Onderwijscentrum Brussel, de uitleendienst en de technische diensten.

De VGC beschikt er over een totale oppervlakte van ruim 6.000 m², verspreid over de gelijkvloerse en drie verdiepingen, 30 parkeerplaatsen en 39 fietsenstallingen.

De algemene directie Onderwijs en Vorming en de directie Gebouwen en Patrimonium verhuisden al op 30 november naar het nieuwe gebouw, waar zij voorlopig hun intrek namen op de 2de verdieping in afwachting van de realisatie van het totaalproject.
De diensten van de Leidend Ambtenaar, de algemene directies Cultuur, Jeugd en Sport, Welzijn, Gezondheid en Gezin en Ondersteuning en Facility, net als de entiteiten Gezin en Gemeenschapscentra verhuizen later, wanneer de inrichtingswerken achter de rug zijn. In de zomer van 2011 zal de volledige verhuisbeweging afgerond zijn.

De centralisatie van de administratie is ook het moment bij uitstek om werk te maken van een gedegen archivering en een hedendaags documentatiebeheer.

Naar een professioneel documentatiebeheer en archief

Goed informatiemanagement is essentieel voor een efficiënte werking en een transparant bestuur. Het afgelopen jaar zette de VGC een aantal belangrijke stappen naar een professionalisering van haar interne informatiehuishouding. In mei 2010 ging de uitbouw van een archief- en documentatiedienst van start. Deze dienst moet de administratie ondersteunen op drie terreinen: hedendaags documentbeheer, archivering en documentatiebeheer.

In het kader van de nakende verhuis van de administratie vanuit 5 verschillende locaties naar een centraal gebouw, concentreerde de dienst zich in de eerste plaats op de archivering. De VGC heeft nooit een archivaris gehad; in eerste instantie werden alle bestaande archiefcollecties en -kasten in kaart gebracht. Nadien volgde een selectie van wat bewaard en wat vernietigd mocht worden, en werden de resterende archiefdozen geïnventariseerd. Een titanenwerk, dat ook nog wordt voortgezet in 2011.
Daarnaast werd ook werk gemaakt van een archiefbeleid dat resulteerde in een gestandaardiseerd overdrachtssysteem, archiveringsrichtlijnen, professioneel verpakkingsmateriaal en de inrichting van twee archiefdepots in het nieuwe administratiehuis Renaissance.

Omdat de verhuis van de administratie ook gepaard zal gaan met *anders en paper poor werken*, wordt een efficiënt en hedendaags documentbeheer cruciaal. Daarbij gaat vooral aandacht naar de creatie van gemeenschappelijke digitale boomstructuren of klassementen.

De centralisatie van de administratie is ook de ideale gelegenheid om het documentatiemateriaal centraal en professioneel te beheren. In het verleden gebeurde de aankoop van boeken en tijdschriften door iedere directie of eenheid afzonderlijk, wat weleens leidde tot onnodige aankoop van dubbels en een gebrek aan overzicht. Naar aanleiding van de verhuis werd daarom beslist om een centraal documentatiecentrum op te richten waar alle boeken en tijdschriften worden ondergebracht en beheerd. Het bestellen van materiaal zal vanaf januari 2011 uitsluitend via de documentatiedienst verlopen zodat elk boek of tijdschrift dat de administratie binnenkomt, effectief geregistreerd kan worden in een centrale catalogus. Ook de inrichting van de documentatieruimte zelf krijgt de nodige aandacht. Naast het documentatiemateriaal zullen er in deze ruimte zogenaamde 'stiltewerkplekken' beschikbaar zijn voor de VGC-personeelsleden.

de VGC verhuist
Emile Jacqmainlaan 135

VGC-PERSONEELSLEDEN ONDER ÉÉN DAK

Interview met Christel Corstjens

In de loop van 2011 verhuizen de personeelsleden van de VGC-administratie naar het Renaissancegebouw, een nieuw administratiehuis aan de Emile Jacqmainlaan in hartje Brussel. Nu werken zij nog verspreid over verschillende locaties in de stad.

De collega's van Onderwijs en Vorming en van Gebouwen en Patrimonium namen in november 2010 als eersten hun intrek in het nieuwe VGC-gebouw. Wij gingen praten met Christel Corstjens van de algemene directie Onderwijs en Vorming, en polsten naar haar eerste ervaringen op de nieuwe werkplek.

Makkelijk bereikbaar

''s Ochtends kom ik met de trein naar het werk', vertelt Christel. 'Qua openbaar vervoer ben ik er sterk op vooruitgegaan. Ik woon in Mechelen en heb een goede treinverbinding met Brussel. Vanuit Brussel-Noord is het 10 minuutjes wandelen naar het Renaissancegebouw. In de korte periode dat ik hier werk, is mijn conditie er door die dagelijkse wandelingetjes merkbaar op verbeterd. In het begin pufte ik na het beklimmen van de trap naar het perron, maar nu kan ik al een klein sprintje naar de trein inzetten om hem toch nog te halen.' *(lacht)*

Terug naar het hart van de stad

'Toen we pas naar hier verhuisd waren, leerden we onze nieuwe werkomgeving kennen tijdens een wandeling en rondleiding door de wijk met een gids van Brukselbinnenstebuiten. Het was een leuke herontdekking van Brussel centrum, waar ik in 1989 mijn VGC-carrière begon in de HOB. Vlakbij liggen de Nieuwstraat met de Fnac en de City 2, paradijs voor shopfanaten. De Brusselse economie vaart er wel bij met onze aanwezigheid *(lacht)*. Op wandelafstand liggen ook het Muntplein met de bibliotheek en het Muntpunt to be, de KVS, BOZAR, te veel om op te noemen.

Het is erg leuk om nu in het centrum van de stad te werken. In de onmiddellijke omgeving liggen veel broodjeszaken; je kunt tijdens je lunchpauze snel even shoppen of iets eten. Maar ook een tentoonstelling bekijken is mogelijk. Ik kan een Villo-fiets gebruiken, vlakbij op de hoek, als ik me wat verder wil verplaatsen. En binnenkort eten we gezellig in de lounge of bij mooi weer misschien wel in de tuin. Soms doe ik na het werk nog een boodschap. Ook een bezoek aan de HOB of een tentoonstelling in Café Congo bij de KVS staan op mijn programma. Na 10 jaar in Sint-Agatha-Berchem doet het deugd om terug in de stad te zitten, zeker ook op cultureel gebied.'

Een nieuwe, 'groene' werkplek

'Het Renaissancegebouw is een mooi en milieuvriendelijk gebouw. Het energieverbruik kan je in de toekomst zelfs aflezen van de centraal geplaatste lichtkrant. Het licht dooft automatisch als er een tijdje geen beweging is in de ruimte.'

> **"Door het lijfelijk samen zitten met meerdere collega's in dezelfde ruimte ga je automatisch meer samenwerken en is er een grotere inbreng van collega's.**

Anders werken

In het nieuwe gebouw zullen de VGC-medewerkers ook 'anders' gaan werken. Zo zijn de werkplekken bijvoorbeeld voor een stuk als landschapskantoor ingericht. Is dat een aanpassing?
'Wat het anders werken betreft, in één grote ruimte, bevinden wij ons nu nog in een experimentele, tijdelijke fase. Ik zit samen met de collega's van Onderwijs en Vorming en van Gebouwen en Patrimonium op een stuk van het plateau op de 2de verdieping met hier en daar wat kasten tussen. En ja, het is wel een aanpassing: het geluid van het tikken op het klavier, telefoongerinkel en telefoongesprekken, stemvolumes, veel praten door elkaar. In het begin ging ik wel eens met hoofdpijn naar huis. Maar stilaan werd ik het gewoon.

Het toekomstige 'werkplekspel' leert ons hoe we de ruimte optimaal moeten gebruiken. Voor een vergadering reserveer ik een vergaderruimte, een informeel overleg hou ik in de koffieruimte. Een activiteit wordt gekoppeld aan een bepaalde ruimte. Dat is nieuw voor mij. Het gaat niet meer louter over taken afwerken aan je eigen bureau, maar je moet eerst even nadenken over hoe je het best het werk aanpakt. Door het lijfelijk samen zitten met meerdere collega's in dezelfde ruimte ga je automatisch meer samenwerken en is er een grotere inbreng van collega's. Ik werk alvast meer doelgericht dan vroeger, toen ieder op zijn eilandje zat.
De interactie tussen de twee directies is vergroot. Bij directieoverschrijdende en transversale thema's kan je makkelijker onmiddellijk met een collega van de andere directie overleggen. Iemand spontaan aanspreken of om raad vragen gebeurt ook vlugger.'

Bovenburen

De VGC werkt op de gelijkvloerse en de eerste en tweede verdieping van het gebouw.
'Onze bovenburen zijn de medewerkers van het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten en het Instituut van de Bedrijfsrevisoren. De contacten zijn tot nu toe beperkt gebleven tot een 'Goedemorgen' en 'Goedenavond' in de lift.'

Grote kuis met de nodige emoties

'De verhuis heeft emotioneel een grotere impact op mij gehad dan gedacht', besluit Christel. 'Bij het opruimen en archiveren herbeleefde ik mijn volledige loopbaan, met leuke en minder leuke momenten. Emotioneel was het een zware periode, ook omdat de verhuis er bovenop kwam, de gewone activiteiten bleven doorgaan. Maar een grote opkuis was wel nodig en het positieve is dat je daarna kan reorganiseren en terug een overzicht krijgt.'

CIJFERS

CULTUURWAARDEBON - SEIZOEN 2009-2010

AANVRAGEN PER LEEFTIJDSCATEGORIE

LEEFTIJDSCATEGORIE	Bons	%
4 tot 14 jaar	6.425	8,13%
15 tot 24 jaar	8.818	11,16%
25 tot 34 jaar	14.843	18,78%
35 tot 44 jaar	11.562	14,63%
45 tot 54 jaar	10.165	12,86%
55 tot 65 jaar	9.169	11,60%
65 tot 74 jaar	7.212	9,13%
75 jaar en ouder	6.131	7,76%
Geen leeftijd vermeld	81	0,10%
Infodag	129	0,16%
Studenten - Cultureel Jongerenpaspoort	4.450	5,63%
Studenten - Extra (studentendag)	30	0,04%
TOTAAL*	**79.015**	**100%**

*Exclusief aanvragen door scholen en verenigingen. Hierbij wordt geen leeftijd geregistreerd.

GEBRUIK PER TYPE AANVRAGER

TYPE AANVRAGER	Effectief gebruikt	%
Individuen	32.008	51,43%
Welzijnsorganisaties	13.433	21,58%
Verenigingen	16.796	26,99%
TOTAAL	**62.237**	**100%**

WAAR WERDEN DE CULTUURWAARDEBONS GEBRUIKT?

INSTELLING	Bons	%
Musea en tentoonstellingen	9.732	15,64%
Muziek en dans	10.677	17,15%
Theater	11.646	18,71%
Diverse disciplines - podia	30.110	48,38%
Diversen**	72	0,11%
TOTAAL	**62.237**	**100%**

** Instellingen zonder overeenkomst

GEMEENSCHAPSCENTRA IN ENKELE CIJFERS

EIGEN ACTIVITEITEN	AANTAL ACTIVITEITEN	AANTAL DEELNEMERS
Theatervoorstellingen	354	37.457
Concerten	291	46.943
Repetities en voorbereidende creaties	1.208	7.203
Sportactiviteiten	1.062	18.264
Cursusdagen	8.564	135.097

RECEPTIEVE ACTIVITEITEN	AANTAL ACTIVITEITEN	AANTAL DEELNEMERS
Theatervoorstellingen	306	16.113
Concerten	219	9.463
Repetities en voorbereidende creaties	1.230	20.558
Sportactiviteiten	3.987	81.906
Cursusdagen	9.409	182.531

Deze cijfers zijn de gegevens van 21 van de 22 gemeenschapscentra.

ZOMERSPEELPLEINEN 2010

INGESCHREVEN KINDEREN

SPEELPLEIN	LEEFTIJD (**)	2009	(***)	2010	(****)
Brouckère	KL	193	-30	155	-38
Girabella	LS	236	1	250	14
Kastanjes	LS	124	11	275	151
Linde	LS			212	212
Parasol	KL	185	19	182	-3
Populieren	LS	338	23	376	38
Reynaert (*)	KL+LS	420	-106		-420
Sippelberg	KL	289	36	265	-24
Watermolen	KL	165	21	134	-31
Windmolen	KL	217	14	232	15
TOTALEN		**2.167**	**-11**	**2.081**	**-86**

(*) speelplein voor kleuters en lagereschoolkinderen ter vervanging van de speelpleinen Linde, Veeweyde en Wayez
(**) KL: kleuters, LS: lagereschoolkinderen
(***) in vergelijking met 2008
(****) in vergelijking met 2009

GEMIDDELD AANTAL DAGEN DAT DE KINDEREN NAAR HET SPEELPLEIN KWAMEN (=AANWEZIGHEDEN/AANTAL INGESCHREVEN KINDEREN)

SPEELPLEIN	LEEFTIJD (**)	2009	2010
Brouckère	KL	11,1	14,1
Girabella	LS	11,4	11,7
Kastanjes	LS	9,7	9,2
Linde	LS		13,4
Parasol	KL	13,2	15,4
Populieren	LS	10,2	12,2
Reynaert (*)	KL+LS	9,6	
Sippelberg	KL	10,9	14,0
Watermolen	KL	12,5	12,5
Windmolen	KL	13,8	15,1
TOTALEN		**11,4**	**13,1**

(*) speelplein voor kleuters en lagereschoolkinderen ter vervanging van de speelpleinen Linde, Veeweyde en Wayez
(**) KL: kleuters, LS: lagereschoolkinderen

GEMIDDELD AANTAL KINDEREN PER DAG PER SPEELPLEIN

SPEELPLEIN	LEEFTIJD (**)	2009	(***)	2010	(****)
Brouckère	KL	59	-17	56	-3
Girabella	LS	75	-5	75	0
Kastanjes	LS	34	4	65	31
Linde	LS			73	73
Parasol	KL	68	12	72	4
Populieren	LS	96	-13	118	22
Reynaert (*)	KL+LS	113	-71		-113
Sippelberg	KL	87	1	95	8
Watermolen	KL	58	-7	43	-15
Windmolen	KL	83	2	90	7
TOTALEN		**673**	**-94**	**687**	**14**

(*) speelplein voor kleuters en lagereschoolkinderen ter vervanging van de speelpleinen Linde, Veeweyde en Wayez
(**) KL: kleuters, LS: lagereschoolkinderen
(***) in vergelijking met 2008
(****) in vergelijking met 2009

HOOFDSTEDELIJKE OPENBARE BIBLIOTHEEK*

UITLENINGEN	2010	%
GEDRUKTE MEDIA		
VOLWASSENEN	177.469	38,38%
JEUGD	60.888	13,17%
TOTAAL	238.357	
AUDIOVISUELE MEDIA		
VOLWASSENEN	202.070	43,70%
JEUGD	21.924	4,74%
TOTAAL	223.994	
TOTAAL UITLENINGEN	**462.351**	**100%**
VERLENGINGEN	**113.628**	
ALGEMEEN TOTAAL	**575.979**	

GEBRUIKERS	0-14jr	15-24jr	25-34jr	35-44jr	45-54jr	55-64jr	65+	TOTAAL
MANNEN	676	1.075	1.639	1.470	1.242	606	266	6.974
%	*4,64%*	*7,38%*	*11,25%*	*10,09%*	*8,52%*	*4,16%*	*1,83%*	*47,86%*
VROUWEN	709	1.716	2.087	1.363	1.036	484	204	7.599
%	*4,87%*	*11,78%*	*14,32%*	*9,35%*	*7,11%*	*3,32%*	*1,40%*	*52,14%*
TOTAAL	1.385	2.791	3.726	2.833	2.278	1.090	470	14.573
%	*9,50%*	*19,15%*	*25,57%*	*19,44%*	*15,63%*	*7,48%*	*3,23%*	*100%*

leners via sociaal-culturele organisaties	68
leners via scholen	949
leners via interbibliothecair leenverkeer	141
ALGEMEEN TOTAAL	**15.731**

* De HOB is tijdens de verbouwingswerken van Muntpunt gevestigd op een tijdelijke locatie (Prinsenstraat 8), waar slechts een derde van het totale aanbod beschikbaar is voor raadpleging en uitlening.

CIJFERS

VGC ALS WERKGEVER

Werken bij de VGC

In 2010 telde het personeelsbestand van de VGC 226 statutaire personeelsleden en 532 contractuele personeelsleden. Deze personeelsleden worden enerzijds ingezet voor 502 voltijdse functies met operationele opdrachten (binnen de entiteiten 'Onderwijscentrum Brussel', 'Gezin' en 'Gemeenschapscentra', de onderwijsinstellingen, de gemeenschapscentra, de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek, De Poolster) en anderzijds voor 233 voltijdse functies met kernopdrachten (binnen de beleidsdirecties en de ondersteunende directies).

Loopbaanexamens

Bij veel mensen leeft het idee dat loopbaanontwikkeling bij de overheid uitgesloten is. Niets is minder waar. Je wordt in eerste instantie op basis van je diploma aangeworven in een bepaald 'niveau', maar je krijgt wel de kans om door te groeien. Zo vormen loopbaanexamens bijvoorbeeld een specifiek instrument voor loopbaanontwikkeling binnen een overheidsorganisatie. Dergelijke examens bieden medewerkers kansen om te bevorderen naar een hoger niveau.

Ook de VGC organiseert regelmatig loopbaanexamens. Na de algemene aanwervings- en bevorderingsexamens voor niveau D in 2006 en niveau B in 2009, vonden er in het voorjaar van 2010 algemene aanwervings- en bevorderingsexamens plaats voor medewerker en voor technicus. Deze examens bieden de kans aan de assistenten en de technisch assistenten van niveau D om te bevorderen naar niveau C. De tijdelijke collega's van niveau C kunnen dankzij deze examens in de wervingsreserve geraken, om zo in aanmerking te komen voor een vaste betrekking.
38 personeelsleden namen deel aan het bevorderingsexamen voor medewerker; voor het bevorderingsexamen voor technicus waren er 24 kandidaten. Ook namen 230 kandidaten, onder wie 34 personeelsleden, deel aan het aanwervingsexamen voor medewerker en telden we 23 kandidaten, onder wie 2 personeelsleden, voor het aanwervingsexamen van technicus. In de loop van 2010 werden intussen al enkele niveau C-plaatsen vast ingevuld door mensen die slaagden voor het examen.

In de herfst van 2010 kwamen de adjuncten van de directeur aan de beurt. De deskundigen van niveau B konden deelnemen aan het bevorderingsexamen, 10 bevorderingskandidaten schreven zich in. De interne tijdelijke adjuncten van de directeur konden deelnemen aan het aanwervingsexamen. De opkomst was groot: 536 kandidaten schreven zich in, onder wie 62 tijdelijke personeelsleden.

Interne arbeidsmarkt

'Maximale doorstromingskansen en meer loopbaanmogelijkheden bieden aan de eigen personeelsleden': dat was een van de belangrijkste uitgangspunten van het personeelsplan dat het VGC-college in 2008 goedkeurde. Cruciaal bij de uitvoering van het plan is het verbeteren van de mogelijkheden tot interne mobiliteit.

Interne mobiliteit betekent dat VGC-personeelsleden van functie kunnen veranderen en een andere functie kunnen uitoefenen, binnen hetzelfde niveau. Zo worden alle vacante plaatsen binnen de administratie eerst aangeboden aan de eigen personeelsleden, voor er extern vacatures worden gepubliceerd.

De VGC kiest voor dit systeem omdat het dynamiek in de organisatie brengt. Het biedt nieuwe uitdagingen aan medewerkers en dat werkt motiverend. Bovendien kunnen we op die manier waardevolle medewerkers in de organisatie houden.

Het afgelopen jaar werden voor de niveaus A, B en C interne mobiliteitsrondes georganiseerd. Ook in de toekomst zullen die op geregelde tijdstippen blijven plaatsvinden.

www.vgc.be > vacatures

LEEFTIJDSCURVE

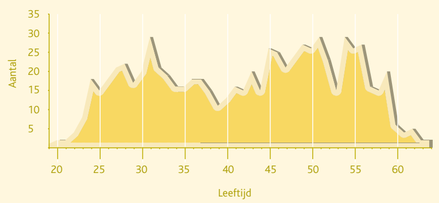

PERSONEELSBESTAND					
kengetal	**omschrijving**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
personeelsomvang in personen op 31/12	aantal personeelsleden in personen op 31/12 (incl. personeel met een startbaanovereenkomst - excl. kabinetten)	651	659	755	758
personeelsomvang in VTE* op 31/12	aantal personeelsleden in VTE* op 31/12	557,8	568,4	680,9	665,9
personeelsomvang in personen	aantal personeelsleden in personen in dienst	719	727	833	828
man/vrouw verhouding in personen	aantal mannen t.o.v. aantal vrouwen in het personeelsbestand op 31/12	M: 296 (41,3%) V: 382 (58,7%)	M: 266 (40,4%) V: 393 (59,6%)	M: 307 (40,7%) V: 448 (59,3%)	M: 306 (40,4%) V: 452 (59,6%)
man/vrouw verhouding in VTE*	aantal VTE* mannen t.o.v. aantal VTE* vrouwen in het personeelsbestand op 31/12	M: 245,9 (44,1%) V: 311,9 (55,9%)	M: 251,7 (44,30%) V: 316,8 (55,7%)	M: 298,3 (44%) V: 380,6 (56%)	M: 283,0 (42,5%) V: 382,9 (57,5%)
statuutratio	% statutaire personeelsleden t.o.v. het totale personeelsbestand op 31/12	37,6% (245/651)	32,8% (216/659)	30,5% (230/755)	29,8% (226/758)
vergrijzing	% personeelsleden vanaf 55 jaar t.o.v. het totale personeelsbestand op 31/12	14,4% (94/651)	14,3% (94/659)	15,1% (114/755)	16,2% (123/758)
hoogkwalificatie-ratio	% van de personeelsleden met een opleiding hoger onderwijs (niveau A en B) t.o.v. het totale personeelsbestand op 31/12	42,2% (275/652)	42,9% (283/659)	42,3% (319/755)	43,7% (331/758)

* VTE= Voltijds equivalenten

DIVERSITEIT					
kengetal	**omschrijving**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
VROUWEN / MANNEN					
vertegenwoordiging vrouwen	aantal vrouwelijke personeelsleden t.o.v. de totale personeelssterkte (in % en absolute cijfers) op 31/12	58,7% (382/651)	59,6% (393/659)	59,3% (448/755)	59,6% (452/758)
vrouwen binnen niveau A	% vrouwen binnen niveau A t.o.v. % vrouwen binnen de andere niveaus op 31/12	A: 60,1% (104/173) overige: 58% (278/479)	A: 58,8%(107/182) overige: 60% (286/477)	A: 60%(108/180) overige: 62,6% (360/575)	A: 61,7% (121/196) overige: 58,9% (331/562)
vrouwen in managementfuncties	% vrouwen in managementfuncties (A3/A2L/A2A/A2M) op 31/12	20% (1/5)	11,1% (1/9)	11,1% (1/9)	15,4% (2/13)
vertegenwoordiging mannen	aantal mannelijke personeelsleden t.o.v. de totale personeelssterkte (in % en absolute cijfers) op 31/12	41,3% (269/651)	40,4% (266/659)	40,7% (307/755)	40,4% (306/758)
mannen binnen niveau A	% mannen binnen niveau A t.o.v. % mannen binnen de andere niveaus op 31/12	A: 39,9% (69/173) overige: 42% (201/479)	A: 41,2% (75/182) overige: 40% (191/477)	A: 40% (72/180) overige: 40,8% (235/575)	A: 38,3% (75/196) overige: 41,1% (231/562)
mannen in managementfuncties	% mannen in managementfuncties (A3/A2L/A2A/A2M) op 31/12	80% (4/5)	88,9% (8/9)	88,9% (8/9)	84,6% (11/13)
KORT GESCHOOLDEN					
vertegenwoordiging kort geschoolden	aantal personeelsleden met maximaal diploma lager secundair onderwijs (niveau D) t.o.v. de totale personeelssterkte (in % en absolute cijfers) op 31/12	33,9% (221/652)	33,7% (222/659)	33,5% (253/755)	33,1% (251/758)
ERVAREN WERKNEMERS					
vertegenwoordiging ervaren werknemers	aantal personeelsleden ouder dan 45 jaar t.o.v. de totale personeelssterkte (in % en absolute cijfers) op 31/12	49,5% (322/651)	49,8% (328/659)	51,5% (389/755)	48,5% (368/758)

CIJFERS

GEBOUWEN EN PATRIMONIUM

GROOTSTE 'LOPENDE' (VER)BOUWDOSSIERS	
Onderwijsinstellingen Elishout-COOVI - bouwproject Campus	28.400.000
Gemeenschapscentrum Den Dam - nieuwbouw	2.150.000
Gemeenschapscentrum Elzenhof - gefaseerde renovatie	2.560.000
Gemeenschapscentrum De Kroon - nieuwbouw zaal en renovatie	3.350.000
Gemeenschapscentrum Nekkersdal - renovatie en nieuwbouw	2.700.000
Gemeenschapscentrum De Rinck - restauratie en nieuwbouw	6.500.000
Kinderdagverblijven - aanpassingen en opfrissing	1.100.000
Centralisatie van de administratie in het Renaissancegebouw	2.500.000

De VGC beheert in totaal 167.000 m² onroerend goed. Het gaat meer bepaald over 7 administratiehuizen, 22 gemeenschapscentra (met 4 wijkhuizen en 1 lokaal dienstencentrum), 6 jeugdhuizen, 1 jeugd- en gezinsboerderij (Het Neerhof) , 3 onderwijssites, 1 Brede School, 12 kinderdagverblijven, 2 bibliotheken (+ 1 magazijn),1 sporthal, 1 sportzaal, 1 welzijnsinstelling (De Poolster) en 3 leegstaande panden.

FACILITY

AANVRAGEN SPORT- EN SPELMATERIAAL 2010	
Culturele verenigingen	260
Intern VGC	115
Gemeenschapscentra	238
Onderwijs	253
Sportverenigingen	92
Jeugdverenigingen	159
Andere/vzw	166

AANVRAGEN AUDIOVISUEEL MATERIAAL 2010	
Culturele verenigingen	260
Sportverenigingen	92
Jeugdverenigingen	159
Onderwijs	253
Gemeenschapscentra	238
Intern VGC	115
Andere/vzw	166

UITGAVEN 2010

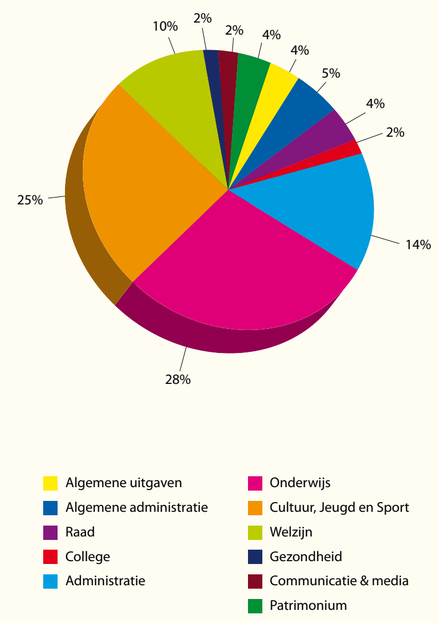

(Gegevens VGC-begroting 2010)

GEGEVENS UIT DE BEGROTING 2010 VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

BEGROTING 2010*			
DE GEWONE BEGROTING - DAGELIJKSE UITGAVEN EN WERKINGSKOSTEN (IN MILJOEN EUR)			
INKOMSTEN			
	DOTATIES BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST	55,20	39,38%
	DOTATIES FEDERALE OVERHEID	5,89	4,20%
	DOTATIES VLAAMSE GEMEENSCHAP	24,34	17,36%
	SUBSIDIES VLAAMSE GEMEENSCHAP	31,06	22,15%
	OPNAME UIT RESERVES	14,00	9,99%
	ANDERE MIDDELEN	9,68	6,91%
	Totaal	**140,17**	**100%**
UITGAVEN			
	OVERBOEKINGEN	29,68	
	ALGEMENE UITGAVEN	3,96	
	ALGEMENE ADMINISTRATIE	5,39	
	RAAD	4,28	
	COLLEGE	1,79	
	ADMINISTRATIE	15,44	
	MATERIEELUITLEENDIENST	0,11	
	ONDERWIJS	31,76	
	Algemeen onderwijsbeleid		8,07
	VGC-onderwijsinstellingen		23,69
	Centrum voor leerlingenbegeleiding		2,57
	Elishout - COOVI		5,91
	CVO Elishout - COOVI (avondschool)		2,95
	Elishout - school voor voeding		4,23
	Elishout - verblijf voor jongeren		0,85
	Kasterlinden		4,18
	Kasterlinden - verblijf voor jongeren		1,64
	Zaveldal - school voor aangepast beroepsonderwijs		1,36
	CULTUUR	27,76	
	Algemeen cultuurbeleid		5,86
	Kunsten, cultureel erfgoed & musea		3,95
	Gemeenschapscentra		6,55
	Verenigingen en amateuristische kunst		1,66
	Bibliotheekwerking		2,55
	Derde leeftijd		0,42
	Jeugd		3,86
	Speelpleinwerking		0,64
	Sport		2,27
	WELZIJN	11,74	
	Algemeen welzijnsbeleid		1,64
	Jeugdwelzijn		0,26
	Etnisch-culturele minderheden		1,50
	Thuiszorg en ouderen		2,10
	Personen met een handicap		0,35
	Stedelijk impulsbeleid		1,85
	Kind en gezin		2,13
	Opleiding naar werk		1,09
	Revalidatiecentrum De Poolster		0,82
	GEZONDHEID	1,99	
	COMMUNICATIE & MEDIA	2,24	
	PATRIMONIUM	3,95	
	Totaal	**140,06**	
DE BUITENGEWONE BEGROTING - INVESTERINGEN EN INFRASTRUCTUUR (EENMALIGE GROTE UITGAVEN) (IN MILJOEN EUR)			
	ADMINISTRATIE	1,97	
	ONDERWIJSSECTOR	21,64	
	CULTURELE SECTOR	8,29	
	WELZIJNS- EN GEZONDHEIDSSECTOR	5,16	
	Totaal	**37,05**	

* Cijfers initiële begroting 2010

Bart Dewaele

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever
Eric Verrept, leidend ambtenaar
Sainctelettesquare 17, 1000 Brussel

Vormgeving
Shortcut Advertising

Druk
Artoos

Samenstelling en redactie
VGC – Communicatie

D/2011/7025/04

Met dank aan iedereen die heeft bijgedragen aan de realisatie van het jaarverslag